

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра економіки і права

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2025 р.

«До захисту допущено»

В. о. завідувача кафедри

_____ Юлія ЛЕВЧЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2025 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Економіка та правове забезпечення бізнесу»

на тему: «Економіко-правові засади забезпечення господарської діяльності підприємства»

Виконав здобувач 4 курсу групи ПЕ-4-2

_____ Пойда Анна Геннадіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Левченко Юлія Григорівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Консультанти Мар'яна ЗАДНІПРЯНА-КОРІННА _____
(ім'я та прізвище) (підпис)

Рецензент Михайло АРИЧ _____
(ім'я та прізвище) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (-ка) _____
(підпис)

Київ – 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут Навчально-науковий інститут Економіки і управління
Кафедра Економіки і права
Освітній ступінь Бакалавр
Спеціальність 051 «Економіка»
(шифр і назва)
Освітньо-професійна програма «Економіка та правове забезпечення
бізнесу»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Завідувач кафедри економіки і
права

Юлія ЛЕВЧЕНКО

«___» _____ 2025 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Пойда Анна Геннадіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Економіко-правові засади забезпечення господарської
діяльності підприємства»

керівник роботи Левченко Юлія Григорівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «01» листопада 2024 року № 928-
КС

2. Строк подання здобувачем роботи _____ 02 червня 2025 року _____,

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти України,
монографії, посібники, підручники, наукові статті відповідно до обраної теми,
фінансова та звітність за 2021-2023 роки ТДВ «Яготинський маслозавод»,
мережа Інтернет.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Розділ 1. Теоретико-методичні основи економіко-правового забезпечення
господарської діяльності підприємств. 1.1. Сутність та зміст господарської
діяльності підприємства: економічні та правові аспекти. 1.2. Ресурсне
забезпечення господарської діяльності підприємства. 1.3. Методичні підходи
до оцінювання ефективності господарської діяльності підприємства. 1.4.
Нормативно-правове забезпечення господарської діяльності підприємств в
Україні. Розділ 2. Аналіз економіко-правового забезпечення господарської
діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 2.1. Організаційно-правова
характеристика підприємства. 2.2. Аналіз фінансових результатів та витрат
підприємства. 2.3. Оцінка фінансового стану підприємства. 2.4. Аналіз
ефективності господарської діяльності підприємства. 2.5. Аналіз правового
забезпечення господарської діяльності підприємства. Розділ 3. Шляхи та

напрями удосконалення економіко-правового забезпечення діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». 3.1. Напрями удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємства. 3.2. Економічне обґрунтування впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості. 3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники господарської діяльності підприємства.

5. Перелік графічного матеріалу

презентація

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1.4.	Задніпряна-Корінна М.Ю.		
2.5.	Задніпряна-Корінна М.Ю.		

7. Дата видачі завдання 01 листопада 2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	14.04.-17.04.2025 р.	виконано
2	Написання розділу 1	18.04.-25.04.2025 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	12.05.-15.05.2025 р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	16.05.-17.05.2025 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	17.05.-30.05.2025 р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	03.06.2025 р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат		виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	10.06.2025 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	11.06.2025 р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	12.06.2025 р.	виконано

Здобувач _____
(підпис)

Пойда А.Г.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Левченко Ю.Г.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

На здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка та правове забезпечення бізнесу» Пойди Анни Геннадіївни на тему: «Економіко-правові засади забезпечення господарської діяльності підприємства».

Національний університет харчових технологій НУХТ, Київ, 2025 р.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню економіко-правових засад забезпечення господарської діяльності підприємств на прикладі ТДВ «Яготинський маслозавод». У роботі розглянуто теоретико-методичні основи організації господарської діяльності підприємств, висвітлено економічні та правові аспекти функціонування суб'єктів господарювання в сучасних умовах ринкової економіки.

Проаналізовано ресурсне забезпечення господарської діяльності підприємства, методичні підходи до оцінки ефективності його функціонування, а також нормативно-правові акти, що регулюють господарську діяльність в Україні. Акцент зроблено на важливості правового супроводу та дотримання економічних принципів для забезпечення стабільного розвитку підприємства.

В аналітичному розділі досліджено організаційно-правову характеристику ТДВ «Яготинський маслозавод», здійснено аналіз фінансових результатів, витрат і фінансового стану підприємства. Окрему увагу приділено оцінці ефективності господарської діяльності та аналізу правового забезпечення ефективності господарської діяльності підприємства в умовах сучасних економічних викликів.

У проектній частині розроблено напрями удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємства, запропоновано конкретні заходи з підвищення ефективності його господарської діяльності, обґрунтовано їхній вплив на основні фінансово-економічні показники.

Ключові слова: господарська діяльність, економіко-правове забезпечення, підприємство, ресурси, основні засоби, оборотні активи, персонал, фінансовий стан, ефективність, правове регулювання.

ANNOTATION

For the attainment of the Bachelor's Degree in the specialty 051 "Economics" of the educational and professional program "Economics and Legal Support of Business" by Anna Hennadiivna Poida, on the topic: "Economic and Legal Foundations for Ensuring Business Activity of an Enterprise".

National University of Food Technologies (NUFT), Kyiv, 2025.

The qualification paper consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of references, and appendices.

This qualification work is devoted to the study of the economic and legal foundations for ensuring the business activities of enterprises, using the example of PJSC "Yahotyn Butter Plant". The paper examines the theoretical and methodological foundations of organizing business activities of enterprises and highlights the economic and legal aspects of the functioning of business entities under the current conditions of a market economy.

The study analyzes the resource support for the enterprise's business activities, methodological approaches to assessing the efficiency of its operations, as well as regulatory and legal acts governing business activities in Ukraine. Emphasis is placed on the importance of legal support and adherence to economic principles to ensure the stable development of the enterprise.

In the analytical section, the organizational and legal characteristics of PJSC "Yahotyn Butter Plant" are examined, including analysis of financial results, expenses, and the financial condition of the enterprise. Special attention is given to evaluating the efficiency of business operations and analyzing the legal support of business effectiveness in the context of current economic challenges.

The project section outlines directions for improving the economic and legal support of the enterprise's business activities. Specific measures are proposed to increase operational efficiency, with a substantiated impact on key financial and economic indicators.

Keywords: business activity, economic and legal support, enterprise, resources, fixed assets, current assets, personnel, financial condition, efficiency, legal regulation.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	6
1.1. Сутність та зміст господарської діяльності підприємства: економічні та правові аспекти.....	6
1.2. Ресурсне забезпечення господарської діяльності підприємства.....	12
1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності господарської діяльності підприємства.....	16
1.4. Нормативно-правове забезпечення господарської діяльності підприємств в Україні	22
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	32
2.1. Організаційно-правова характеристика підприємства.....	32
2.2. Аналіз фінансових результатів та витрат підприємства	47
2.3. Оцінка фінансового стану підприємства	53
2.4. Аналіз ефективності господарської діяльності підприємства.....	59
2.5. Аналіз правового забезпечення господарської діяльності підприємства	68
Висновки до розділу 2	76
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».....	79
3.1. Напрями удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємства	79
3.2. Економічне обґрунтування впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості.....	88
3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники господарської діяльності підприємства	100
Висновки до розділу 3	107
ВИСНОВКИ	109
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	113
ДОДАТКИ.....	120

ВСТУП

Актуальність дослідження. Забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства є фундаментальною умовою його стабільного функціонування та розвитку в умовах сучасної ринкової економіки. Особливого значення цей аспект набуває для підприємств агропромислового комплексу, зокрема харчової промисловості, які забезпечують населення життєво необхідними продуктами. Водночас економіко-правові засади діяльності таких підприємств визначають межі їхньої правомірної економічної активності, умови ведення бізнесу, способи забезпечення конкурентоспроможності та мінімізації ризиків у мінливому правовому середовищі. Також важливими є економічні механізми управління підприємством, зокрема оптимізація витрат, раціональне використання ресурсів та розвиток інноваційних технологій виробництва.

Отже актуальність економіко-правових засад забезпечення господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» зумовлена необхідністю комплексного аналізу взаємозв'язку правових норм та економічних процесів у діяльності підприємства. Вивчення цих аспектів дозволяє розкрити механізми підвищення ефективності господарювання, виявити правові ризики та сформулювати рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування підприємств у реаліях сучасної української економіки.

Аналіз літератури та джерел. У процесі дослідження економіко-правових засад господарювання особливу роль відіграли праці, присвячені аналізу фінансової діяльності підприємств, побудові операційних стратегій та функціонуванню господарських механізмів. Вагомий внесок у наукову розробку цих питань зробили такі автори, як Я. С. Витвицький, Г. О. Кундеева, В. О. Мец, І. Б. Скворцов, О. М. Малихіна, які у своїх працях висвітлюють підходи до ефективного управління виробничими процесами, оцінки фінансових результатів і побудови систем менеджменту. Важливими також є аналітичні матеріали конференцій та колективних монографій, які

узагальнюють сучасні моделі управління, впровадження інновацій і правові аспекти функціонування підприємств в умовах ринку.

Особливу увагу в теоретико-практичному контексті заслуговує правова база, яка включає Господарський, Податковий, Цивільний кодекси України, а також галузеві закони («Про бухгалтерський облік», «Про акціонерні товариства», «Про захист економічної конкуренції» тощо), що регламентують юридичні та фінансові засади діяльності підприємств.

Дана наукова спадщина являє цінність для реалізації й удосконалення оборотних коштів. Але, не зважаючи на величезну кількість наукових робіт, у сучасній теорії на практиці відсутній комплексний підхід до підвищення ефективності використання

Метою кваліфікаційної роботи є закріплення та поглиблення теоретичних знань і практичних навичок щодо економіко-правових основ забезпечення господарської діяльності підприємства, а також розроблення рекомендацій щодо удосконалення економіко-правового механізму господарювання на прикладі ТДВ «Яготинський маслозавод».

Відповідно до сформованої мети у кваліфікаційній роботі поставлені наступні **завдання**:

- розкрити сутність і зміст економічного та правового забезпечення господарської діяльності підприємства;
- проаналізувати ресурсне забезпечення та фінансово-економічні показники діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»;
- дослідити нормативно-правову базу, що регулює господарську діяльність підприємств в Україні;
- оцінити ефективність використання ресурсів і фінансового стану підприємства;
- провести аналіз економіко-правових аспектів ефективності господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод».
- розробити рекомендації щодо удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод».

Предметом дослідження є економічні та правові механізми забезпечення господарської діяльності підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, що забезпечили повноту і достовірність отриманих результатів. Зокрема, *аналітичний метод* використовувався для вивчення наукових джерел і законодавчих актів, *системний підхід* – для виявлення взаємозв'язків між економічними та правовими компонентами господарської діяльності підприємства; *порівняльно-правовий аналіз* дав змогу зіставити нормативні регулювання в межах різних кодексів і законів, а *метод економічного аналізу* був застосований для оцінки фінансової звітності ТДВ «Яготинський маслозавод», визначення структури доходів, витрат та фінансових результатів. Крім того, *монографічний метод* дозволив поглиблено дослідити окремі аспекти діяльності підприємства, а *інформаційно-статистичний* – забезпечив обробку емпіричних даних з офіційних відкритих джерел.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному аналізі економічних та правових аспектів господарської діяльності підприємства з урахуванням сучасних умов функціонування, а також у розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення економіко-правового забезпечення діяльності підприємства в молочній промисловості.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає в тому, що запропоновані заходи можуть бути використані для підвищення ефективності господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», а також застосовані в діяльності аналогічних підприємств молочної промисловості України.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Робота викладена на 152 сторінках комп'ютерного тексту і містить 32 таблиці, 13 рисунків. У додатках розміщена фінансова звітність об'єкта дослідження. Список використаної літератури включає 73 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність та зміст господарської діяльності підприємства: економічні та правові аспекти

Господарська діяльність є однією з базових категорій економіко-правового середовища і визначається як діяльність суб'єктів господарювання, спрямована на виробництво і реалізацію продукції, виконання робіт та надання послуг, що має системний і професійний характер. Згідно зі статтею 3 Господарського кодексу України, господарська діяльність здійснюється в рамках суспільного виробництва і виступає важливим чинником розвитку національної економіки. Стаття 42 цього кодексу конкретизує, що суб'єктами господарювання визнаються юридичні особи та фізичні особи-підприємці, які здійснюють господарську діяльність з метою систематичного отримання прибутку [9].

Однією з ключових ознак господарської діяльності є її системність, а це означає, що діяльність має бути безперервною, організованою і здійснюватися в межах визначеної структури, яка включає послідовність технологічних, організаційних та економічних процесів. Системність передбачає також узгодження всіх видів ресурсів - матеріальних, трудових, фінансових - для досягнення кінцевої мети господарювання [16, с. 87].

Ще однією фундаментальною рисою господарської діяльності є її самостійність. Підприємства самостійно обирають напрями діяльності, визначають стратегії виробництва та збуту, управляють фінансовими потоками і відповідають за результати своєї роботи. Ця риса є прямим продовженням конституційного принципу свободи підприємництва, закріпленого в статті 42 Конституції України [23].

Важливою характеристикою господарської діяльності є ініціативність, що проявляється у прагненні суб'єктів господарювання знаходити нові ринки

збуту, впроваджувати інновації, модернізувати виробничі процеси. Ініціативність забезпечує підприємствам здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, підвищувати свою конкурентоспроможність і забезпечувати економічне зростання.

Не менш суттєвою є риса ризику, яка органічно притаманна будь-якій господарській діяльності. Господарський ризик пов'язаний із невизначеністю ринкової кон'юнктури, можливими змінами у законодавстві, економічними кризами, технологічними збоями тощо. Підприємства змушені враховувати ризику у своїй діяльності, створювати механізми управління ризиками для мінімізації можливих збитків [21, с. 389].

Ключовою метою господарської діяльності є орієнтація на дохід або прибуток. Прибуток виступає основним критерієм ефективності господарювання і є джерелом подальшого розвитку підприємства. Без прагнення до отримання прибутку діяльність втрачає ознаки господарської, перетворюючись на іншу форму взаємодії (наприклад, благодійну діяльність).

Особливість господарської діяльності також полягає у її правовій врегульованості. Господарська діяльність здійснюється в межах правового поля, визначеного Конституцією України, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України та іншими актами законодавства, що регламентують виробничу, інвестиційну, інноваційну, торговельну та інші види економічної діяльності [54].

Під господарською діяльністю у п. 1 ст. 3 Господарського Кодексу України розуміють діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність

Господарська діяльність за своєю економічною сутністю являє собою цілісний процес використання різноманітних ресурсів – природних, матеріальних, трудових, фінансових та інтелектуальних – з метою створення доданої вартості та отримання прибутку. У сучасній ринковій економіці господарська діяльність виступає основним механізмом економічного

розвитку, забезпечуючи рух товарів, послуг і капіталу, формуючи базу для збільшення національного багатства країни [22, с. 81].

Створення доданої вартості є ключовим показником результативності господарської діяльності. Виробничі підприємства використовують сировину (молоко, вершки), трудові ресурси, технології й управлінські компетенції для випуску кінцевої продукції з вищою споживчою цінністю. Саме завдяки створенню доданої вартості підприємства забезпечують власну фінансову стійкість і сприяють економічному зростанню суспільства в цілому.

Отримання прибутку – кінцева економічна мета господарської діяльності. Прибуток дозволяє підприємствам не тільки виживати в конкурентному середовищі, а й розширювати виробництво, здійснювати інвестиції в інновації, підвищувати оплату праці працівників та забезпечувати соціальну відповідальність бізнесу. З економічної точки зору, рівень прибутковості підприємства є одним із головних критеріїв ефективності використання залучених ресурсів.

З юридичного погляду господарська діяльність має бути суворо врегульована правовими нормами. Конституція України закладає базові принципи економічної свободи, недоторканності права власності та свободи підприємництва (статті 13, 41, 42). Ці принципи є фундаментом для діяльності будь-якого суб'єкта господарювання і гарантують рівність усіх учасників ринку [23].

Цивільний кодекс України детально регламентує загальні питання здійснення підприємницької діяльності, укладення договорів, регулювання зобов'язальних та майнових правовідносин між суб'єктами господарювання. Господарський кодекс України конкретизує правила організації та ведення господарської діяльності, визначає правовий статус підприємств, основи управління ними, регулює відносини у сфері господарювання [54]

Крім загального законодавства, діяльність підприємств регулюється і спеціальними законами. Наприклад, Закон України «Про акціонерні товариства» встановлює порядок створення, управління та діяльності

акціонерних товариств [44]. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» регламентує правила отримання ліцензій для певних видів економічної діяльності, таких як виробництво продуктів харчування. Закон «Про захист економічної конкуренції» спрямований на недопущення монополізації ринків та забезпечення чесної конкуренції [48].

Правові аспекти господарської діяльності охоплюють також регулювання питань безпечності та якості продукції, охорони праці, екологічної відповідальності, захисту прав споживачів. Відповідність діяльності підприємства всім вимогам чинного законодавства є не лише формальним обов'язком, а й важливим чинником формування його репутації, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Господарська діяльність відіграє фундаментальну роль в економічній системі кожної держави. Вона забезпечує не лише виробництво товарів і послуг, що задовольняють потреби населення, а й створює робочі місця, сприяючи зменшенню рівня безробіття та підвищенню рівня добробуту громадян. Економічно активні підприємства формують основу внутрішнього валового продукту країни, впливаючи на макроекономічну стабільність та стійкість національної економіки. Окремо варто підкреслити, що через господарську діяльність реалізується важлива функція сплати податків до державного та місцевого бюджетів [16, с. 87]. Підприємства акумулюють значну частину податкових надходжень, фінансуючи освіту, охорону здоров'я, інфраструктуру, соціальні програми та інші суспільно важливі сфери. Таким чином, господарська діяльність виступає не лише рушієм економічного розвитку, а й одним із основних джерел підтримки соціальної сфери держави.

У сучасних умовах господарська діяльність також тісно пов'язана із соціальною відповідальністю бізнесу. Компанії не обмежуються лише отриманням прибутку, але й активно беруть участь у вирішенні суспільних питань: впроваджують екологічні ініціативи, підтримують місцеві громади, інвестують у розвиток працівників та їх безпеку. Соціальна відповідальність

підприємств стала невід'ємною складовою їхнього стратегічного управління та формування позитивного іміджу [55, с. 110].

Господарська діяльність має різноманітні форми залежно від специфіки об'єкта і способу отримання доходу. Найпоширенішою є виробнича діяльність, яка полягає у створенні матеріальних благ і продукції. Торговельна діяльність охоплює процеси купівлі-продажу товарів та послуг, посередницька діяльність забезпечує з'єднання виробників і споживачів, а фінансова діяльність охоплює операції із залучення, розподілу та використання фінансових ресурсів.

Кожен вид господарської діяльності має свої особливості, однак усі вони об'єднані спільною метою - створення економічної цінності та задоволення потреб суспільства. Виробнича діяльність генерує реальні товари, торговельна діяльність забезпечує їх розподіл, фінансова діяльність сприяє ефективному обігу капіталу, а посередницька діяльність допомагає оптимізувати економічні процеси за рахунок спеціалізованих послуг [16, с. 87].

У здійсненні господарської діяльності в Україні діють фундаментальні принципи, які забезпечують свободу економічної ініціативи та правову захищеність суб'єктів господарювання. Першим серед них є принцип вільного підприємництва, який гарантує кожній особі право самостійно обирати вид діяльності, організаційно-правову форму та напрями розвитку. Другим важливим принципом є рівність усіх учасників господарських відносин перед законом, що сприяє формуванню справедливого і конкурентного середовища.

Таблиця 1.1

**Основні характеристики господарської діяльності підприємства:
економіко-правовий підхід**

Характеристика	Економічний аспект	Правовий аспект
Сутність	Системна діяльність із виробництва товарів, надання послуг, виконання робіт з метою отримання прибутку	Закріплена в законодавстві (ГКУ, ЦКУ, Конституція України), спрямована на дотримання правових норм
Суб'єкти	Підприємства, ФОП, об'єднання підприємств, господарські товариства	Юридичні особи та ФОП, зареєстровані відповідно до вимог законодавства

продовження таблиці 1.1

Характеристика	Економічний аспект	Правовий аспект
Мета	Отримання прибутку, створення доданої вартості, економічне зростання	Реалізація права на підприємництво, виконання законодавчо визначених зобов'язань
Принципи	Системність, самостійність, ініціативність, ефективність, прибутковість	Свобода підприємництва, рівність перед законом, правова визначеність
Форми діяльності	Виробнича, торговельна, фінансова, посередницька	Регламентовані відповідними законами: про господарські товариства, акціонерні товариства, ліцензування
Ризики	Економічні, ринкові, інституційні, технологічні	Вимагають правових механізмів захисту (договірна відповідальність, страхування, антикризові процедури)
Регулювання	Фінансові показники, ринкова кон'юнктура, ефективність управління	Господарський і Цивільний кодекси, спеціальні закони, ліцензійні вимоги
Соціальна відповідальність	Інвестиції в громади, екологія, освіта, благодійність	Добровільна, але все частіше інтегрується в нормативну базу (екозаконодавство, трудове право)

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Важливим принципом є також захист конкуренції, який забезпечується антимонопольним законодавством і спрямований на запобігання зловживанню монопольним становищем. Крім того, соціальна відповідальність як принцип господарської діяльності передбачає необхідність дотримання етичних стандартів, захисту прав працівників, збереження навколишнього середовища та участі у розвитку громад. Сукупність цих принципів створює основу для стійкого та ефективного розвитку господарської діяльності в умовах сучасної ринкової економіки.

Отже, господарська діяльність підприємства – це цілеспрямована економічна діяльність суб'єкта господарювання, спрямована на виробництво, обмін, розподіл і споживання товарів або послуг з метою отримання прибутку, задоволення суспільних потреб і забезпечення власного розвитку. Вона поєднує економічні та правові аспекти: з одного боку - передбачає раціональне використання ресурсів, формування стратегії, фінансове планування та управління, а з іншого - здійснюється в межах правового поля, визначеного Конституцією, Господарським і Цивільним кодексами, законами про

підприємництво, оподаткування, конкуренцію тощо. Господарська діяльність охоплює весь комплекс внутрішніх і зовнішніх взаємозв'язків підприємства та є основою його функціонування в економічній системі держави.

1.2. Ресурсне забезпечення господарської діяльності підприємства

Ресурсне забезпечення господарської діяльності є фундаментальною складовою ефективного функціонування будь-якого підприємства. Саме належне ресурсне забезпечення визначає конкурентоспроможність підприємства на ринку, його здатність створювати додану вартість, генерувати прибуток і забезпечувати стійкий розвиток.

Матеріальні ресурси становлять основу матеріально-технічного потенціалу підприємства. Якість, обсяг і своєчасність постачання матеріальних ресурсів безпосередньо впливають на ритмічність виробництва, собівартість продукції та її відповідність вимогам стандартів. Сировина та основні матеріали є першоосною виробничого процесу [50, с. 66].

Обладнання виступає як засіб механізації та автоматизації виробництва. Використання сучасних технологічних ліній, пастеризаторів, сепараторів та фасувальних машин дозволяє підвищувати продуктивність праці, зменшувати виробничі витрати та покращувати якість продукції. Регулярне технічне обслуговування і модернізація обладнання є важливим елементом забезпечення його безперебійної роботи та підвищення економічної ефективності підприємства [53, с.132].

Енергетичні ресурси, зокрема електроенергія, газ, вода та інші види енергії, є необхідними для функціонування всіх технологічних процесів. Їх оптимальне використання має прямий вплив на витрати виробництва, а також на екологічну безпеку діяльності підприємства. Сучасні підприємства активно впроваджують енергозберігаючі технології, прагнучи мінімізувати енергетичні витрати та відповідати вимогам сталого розвитку.

Таким чином, матеріальні ресурси є базовим елементом ресурсного забезпечення, але ефективність їх використання залежить від гармонійної

взаємодії з іншими видами ресурсів – трудовими, фінансовими, інформаційними та інноваційними. Лише комплексне управління усіма ресурсами дозволяє підприємству забезпечувати високу продуктивність, якість продукції та фінансову стійкість.

У сучасних умовах особливого значення набуває стратегічне управління ресурсним забезпеченням, що передбачає не тільки задоволення поточних потреб підприємства, але й прогнозування майбутніх змін ринку ресурсів, впровадження інновацій та оптимізацію ресурсних потоків, що є важливою передумовою довгострокового успіху будь-якого підприємства в умовах глобальної конкуренції та динамічних економічних змін [51, с. 44].

Трудові ресурси займають центральне місце у забезпеченні господарської діяльності підприємства. Вони являють собою сукупність фізичних і розумових здібностей працівників, їх професійних навичок, знань та досвіду, що спрямовуються на досягнення виробничих і економічних цілей організації. Кадровий потенціал підприємства - це не просто кількість працівників, а насамперед їх якісний склад: рівень кваліфікації, адаптивність до змін, мотивація та лояльність до підприємства.

Ефективне управління трудовими ресурсами передбачає розробку системи мотивації, яка поєднує матеріальні та нематеріальні стимули. До матеріальних стимулів належать заробітна плата, премії, бонуси, соціальні пакети. Нематеріальні стимули включають можливості професійного розвитку, кар'єрного росту, визнання досягнень працівників, комфортні умови праці. Компанії, які інвестують у розвиток своїх кадрів, отримують підвищення продуктивності праці, зниження плинності кадрів і зміцнення корпоративної культури [52, с. 177].

Фінансові ресурси є другою ключовою складовою ресурсного забезпечення діяльності підприємства. До них належать власний капітал, залучені та позикові кошти, державні субсидії, гранти і інвестиції. Наявність стабільного фінансування дозволяє підприємству здійснювати необхідні витрати на виробництво, розвиток, модернізацію технологій, маркетингові

кампанії, а також своєчасно виконувати зобов'язання перед працівниками і контрагентами.

Власний капітал формується за рахунок внесків власників, нерозподіленого прибутку, емісії акцій. Його наявність є показником фінансової незалежності підприємства та його стійкості у випадку економічних коливань. Власний капітал використовується для фінансування стратегічних проектів, придбання основних засобів, формування резервів на випадок ризиків.

Позикові кошти доповнюють власні фінансові ресурси і дають можливість підприємству масштабувати свою діяльність без необхідності залучення додаткових акціонерів. До таких джерел належать банківські кредити, фінансова оренда (лізинг), облігаційні позики. Залучення позикових коштів вимагає обережності, оскільки надмірна залежність від боргового фінансування може погіршити фінансову стійкість підприємства [50, с. 69].

Державні програми підтримки бізнесу в Україні є додатковим джерелом фінансових ресурсів, особливо для підприємств агропромислового комплексу, включно з молочною галуззю. Йдеться про часткову компенсацію відсотків за кредитами, підтримку експорту, грантові програми розвитку малого і середнього бізнесу. Використання таких можливостей дозволяє підприємствам оновлювати виробничі потужності, виходити на нові ринки та підвищувати якість продукції [40, с. 34].

Інвестиції, як внутрішні, так і зовнішні, виступають важливим чинником довгострокового розвитку підприємства. Вкладення в інноваційні проекти, автоматизацію виробництва, розвиток логістичної інфраструктури дозволяють істотно підвищити конкурентоспроможність компанії. Ефективне використання інвестицій сприяє зростанню прибутку, розширенню асортименту продукції та зміцненню позицій на ринку.

Інноваційні ресурси стають вирішальним чинником успішного розвитку підприємства у сучасній економіці. Вони охоплюють нові технології, наукові розробки, процеси автоматизації виробництва, що дозволяють не лише

підвищити ефективність виробничої діяльності, а й створювати унікальні конкурентні переваги. Впровадження інновацій забезпечує підприємству можливість оптимізувати витрати, підвищити якість продукції, скоротити час виробничого циклу та швидше адаптуватися до змін на ринку. Особливу роль відіграє автоматизація виробничих процесів. Вона дозволяє зменшити залежність від людського фактора, мінімізувати виробничі ризики, підвищити стабільність випуску продукції [30, с. 68]. В умовах глобальної конкуренції автоматизація є не розкішшю, а необхідністю для виживання та успішного розвитку підприємства, особливо у харчовій промисловості, де високі вимоги до безперервності виробничого процесу та якості продукції.

Інформаційні ресурси підприємства є не менш важливими для його стратегічного розвитку. Вони включають системи управлінської звітності, аналітичні інструменти, маркетингові дослідження, програмне забезпечення для планування ресурсів (ERP-системи) та інші ІТ-рішення, що забезпечують швидкий доступ до точних даних для ухвалення рішень. Сучасні інформаційні системи дозволяють підвищити оперативність управління, контролювати фінансові та виробничі процеси, аналізувати ринки та поведінку споживачів [26, с. 427].

Системи управлінської звітності (MIS) забезпечують регулярне отримання інформації про ключові показники ефективності підприємства: фінансові результати, стан запасів, дебіторську заборгованість, виконання виробничих планів. Така звітність допомагає керівництву оперативно реагувати на відхилення від планових показників і своєчасно приймати коригуючі управлінські рішення.

Маркетингові дослідження відіграють важливу роль в адаптації бізнес-стратегії до змін попиту та ринкових умов. Вони дозволяють підприємствам розуміти потреби споживачів, виявляти нові сегменти ринку, аналізувати діяльність конкурентів. На основі цих даних можна своєчасно змінювати асортимент продукції, впроваджувати інновації та будувати ефективні стратегії просування [50, с. 70].

Інформаційні технології також сприяють удосконаленню взаємодії з контрагентами і споживачами. Використання CRM-систем (систем управління взаємовідносинами з клієнтами), онлайн-платформ для замовлень, електронного документообігу оптимізує бізнес-процеси і підвищує задоволеність клієнтів, що, у свою чергу, позитивно впливає на конкурентоспроможність підприємства. Ефективне управління всіма видами ресурсів – матеріальними, трудовими, фінансовими, інформаційними та інноваційними – є запорукою стійкого розвитку підприємства. Воно забезпечує оптимальне використання наявних ресурсів, мінімізацію витрат і втрат, підвищення продуктивності праці, впровадження новітніх технологій, що дозволяє досягати високої рентабельності та посилювати ринкові позиції.

Таким чином, саме завдяки ефективному управлінню ресурсами підприємство може адаптуватися до викликів ринку, розвивати нові напрями діяльності, знижувати витрати і водночас підвищувати якість продукції та рівень обслуговування споживачів, що у підсумку формує його довгострокову конкурентоспроможність і забезпечує економічне зростання.

1.3. Методичні підходи до оцінювання ефективності господарської діяльності підприємства

Ефективність господарської діяльності – це економічна категорія, яка відображає співвідношення між досягнутими результатами виробничо-господарської діяльності підприємства (такими як дохід, прибуток, обсяг виробництва) і витратами ресурсів, необхідних для їх досягнення. Іншими словами, ефективність визначає, наскільки раціонально підприємство використовує наявні ресурси – матеріальні, трудові, фінансові та інтелектуальні - для отримання максимального економічного результату. Чим меншими є витрати при досягненні певного рівня результату, або чим більшим є результат при незмінних витратах, тим вищою є ефективність діяльності підприємства.

Поняття ефективності має багатовимірний характер і включає як фінансові показники (рентабельність, прибутковість, ліквідність), так і нефінансові аспекти (якість продукції, рівень інновацій, соціальна відповідальність бізнесу). В умовах ринкової економіки ефективність господарської діяльності є основним критерієм конкурентоспроможності підприємства, його здатності забезпечувати економічне зростання, задовольняти потреби споживачів та виконувати свої соціальні функції. Таким чином, оцінювання ефективності має ключове значення для ухвалення стратегічних та оперативних управлінських рішень [25, с.76].

Одним із основних напрямів оцінки ефективності господарської діяльності підприємства є аналіз рентабельності. Рентабельність показує здатність підприємства отримувати прибуток у співвідношенні до витрат або використаних ресурсів. Вона визначається через різні показники, серед яких особливу роль відіграють рентабельність продукції (відношення прибутку до виручки), рентабельність активів (прибуток відносно загальної вартості активів) та рентабельність власного капіталу (прибуток у розрахунку на вкладений власний капітал). Високий рівень рентабельності свідчить про ефективне управління ресурсами і конкурентоспроможність підприємства.

Віддача та місткість є важливими показниками ефективності використання основних виробничих засобів. Фондовіддача відображає обсяг випущеної продукції або доходу на одиницю вартості основних фондів і показує, наскільки результативно підприємство використовує свої основні активи. Висока фондовіддача свідчить про ефективну експлуатацію обладнання та інших виробничих ресурсів. Натомість фондомісткість, як зворотний показник, демонструє, скільки основних засобів потрібно для створення одиниці продукції, і її зниження є позитивним сигналом [14, с. 81].

Оборотність активів є інтегральним показником ділової активності підприємства. Вона відображає швидкість перетворення активів у грошові потоки через реалізацію продукції або послуг. Оборотність може розраховуватися як загальна оборотність активів (відношення виручки до

середньої вартості активів), так і окремо для оборотних коштів. Швидка оборотність свідчить про ефективну організацію виробничо-комерційної діяльності, підвищення ліквідності та зменшення ризиків заморожування капіталу у виробничих запасах або дебіторській заборгованості.

Оборотність оборотних коштів є окремим важливим аспектом оцінки ефективності. Вона аналізується за допомогою таких показників, як тривалість обороту запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів. Зменшення тривалості обороту свідчить про поліпшення фінансової стійкості підприємства, оскільки зменшується потреба в залученні додаткового фінансування для поточної діяльності [8, с. 45].

Показники ліквідності дозволяють оцінити здатність підприємства своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання. До основних коефіцієнтів належать коефіцієнт загальної ліквідності (співвідношення всіх оборотних активів до короткострокових зобов'язань), коефіцієнт швидкої ліквідності (без урахування запасів) та коефіцієнт абсолютної ліквідності (грошові кошти та короткострокові фінансові інвестиції відносно короткострокових зобов'язань). Їхні значення визначають фінансову гнучкість підприємства.

Аналіз фінансової стійкості підприємства передбачає оцінку співвідношення власного і позикового капіталу. Основними показниками тут є коефіцієнт автономії (питома вага власного капіталу у структурі пасивів), коефіцієнт фінансової стабільності (співвідношення власних і позикових коштів) та коефіцієнт фінансового левериджу (вплив позикових коштів на рентабельність власного капіталу). Підприємство зі стійкою фінансовою структурою має переважно власний капітал і не залежить критично від зовнішнього фінансування [11, с. 112].

Комплексний аналіз класичних показників ефективності дозволяє не лише оцінити поточний фінансовий стан підприємства, але й виявити його сильні та слабкі сторони, а також потенційні ризики. Регулярний моніторинг цих показників дає змогу своєчасно коригувати стратегію управління

ресурсами, інвестиціями, витратами і фінансовими потоками для досягнення максимальної рентабельності та стабільного розвитку.

Оцінювання ефективності господарської діяльності підприємства передбачає застосування різних методичних підходів, серед яких фінансовий аналіз займає чільне місце. Горизонтальний аналіз полягає у вивченні динаміки фінансових показників за кілька звітних періодів, що дозволяє виявити тенденції змін у доходах, витратах, прибутковості. Вертикальний аналіз фокусується на визначенні питомої ваги окремих статей у структурі балансу чи звіту про фінансові результати, що допомагає оцінити пропорційність розвитку підприємства. Трендовий аналіз дає змогу простежити розвиток ключових показників у часі, виявити закономірності й прогнозувати майбутні зміни [2, с. 8].

SWOT-аналіз є важливим інструментом для комплексної діагностики стану підприємства. Він дозволяє визначити сильні сторони (наприклад, висока рентабельність чи налагоджена збутова мережа), слабкі сторони (низька оборотність активів або висока дебіторська заборгованість), а також зовнішні можливості та загрози (зміни ринкової кон'юнктури, законодавчі ризики). SWOT-аналіз допомагає сформуванню більш обґрунтованих стратегій розвитку, з урахуванням внутрішніх ресурсів і зовнішнього середовища (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Складові Swot-аналізу.

Джерело: побудоване автором на основі даних мережі Інтернет.

Бенчмаркінг передбачає порівняння показників діяльності підприємства з кращими галузевими практиками або з діяльністю прямих конкурентів. Цей метод дозволяє встановити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси відносно найкращих гравців ринку. Завдяки бенчмаркінгу виявляються сфери, де можливе підвищення ефективності, зниження витрат чи оптимізація бізнес-процесів.

Факторний аналіз прибутку є ще одним важливим методичним інструментом оцінювання. Він передбачає розкладання зміни прибутку на складові за основними факторами: зміна обсягів виробництва, зміна собівартості одиниці продукції, зміна відпускної ціни. Такий підхід дозволяє точно визначити, які чинники вплинули на зміну фінансового результату і в якому напрямку слід вживати управлінських заходів для підвищення прибутковості. Загалом, методи оцінювання ефективності господарської діяльності дозволяють отримати всебічну картину стану підприємства як на мікрорівні (за окремими видами діяльності чи підрозділами), так і на макрорівні (по підприємству в цілому). Комплексне використання фінансового, SWOT- та факторного аналізу разом із бенчмаркінгом забезпечує високу точність діагностики та знижує ймовірність помилкових управлінських рішень.

Результати оцінювання ефективності є надзвичайно важливими для стратегічного планування діяльності підприємства. Вони дозволяють керівництву обґрунтовано приймати рішення про необхідність інвестицій у нові проекти, розширення виробничих потужностей, вихід на нові ринки або реорганізацію бізнес-процесів. Ефективність оцінювання є також базою для оптимізації витрат і підвищення прибутковості діяльності.

Таким чином, системний фінансово-економічний аналіз ефективності діяльності підприємства відіграє ключову роль у формуванні конкурентних переваг, забезпеченні сталого розвитку та підтриманні високої ділової репутації на ринку. Його результати є підґрунтям для ухвалення не лише оперативних, а й довгострокових управлінських рішень у сучасних умовах нестабільного бізнес-середовища.

Здійснимо детальний аналіз кожного з показників та подамо узагальнені формули для їх обчислення (табл. 1.2–1.3).

Таблиця 1.2

Показники ефективності використання основних засобів

Назва	Характеристика показників	Формула
Віддача основних засобів	Виражає ефективність використання засобів праці, тобто показує, скільки виробляється готової продукції на одиницю основних виробничих засобів	$V_{oz} = \frac{ВП}{ОЗ}$
Місткість основних засобів	Характеризує вартість основних виробничих засобів, яка припадає на одиницю вартості валової (товарної) продукції	$M_{oz} = \frac{ОЗ}{ВП}$
Рентабельність основних засобів	Характеризує рівень ефективності використання основних засобів	$P_{oz} = \frac{П}{ОЗ}$
Коефіцієнт інтенсивного використання обладнання	Визначається відношенням фактичної продуктивності основного технологічного устаткування до його нормативної продуктивності	$K_{int} = \frac{ВП}{П_{обл}}$
Коефіцієнт змінності обладнання	Показує, скільки змін працює обладнання	$K_z = \frac{K_{ст.зм.}}{n}$

де ВП – обсяг реалізованої продукції (за гуртовими цінами) за рік; ОЗ – середньорічна вартість основних засобів; П – прибутку, одержаний за певний період; $P_{обл}$ – виробнича потужність обладнання у відповідних показниках; $K_{ст.зм.}$ – кількість відпрацьованих верстато-змін; n – кількість одиниць обладнання.

Джерело розроблено автором на основі даних мережі Інтернет

Таблиця 1.3

Показники ефективності використання оборотних коштів

Назва	Характеристика показників	Алгоритм розрахунку
Коефіцієнт оборотності	Показником ефективності використання оборотних коштів	$K_{об} = \frac{ВП}{ОК}$
Коефіцієнт завантаження	Характеризує величину оборотних коштів на 1 грн. реалізованої продукції	$K_{зан} = \frac{ОК}{ВП}$
Тривалість обороту	Тривалість в днях одного обороту	$T_{об} = \frac{Д}{K_{об}}$
Рентабельність оборотних коштів	Відношення прибутку (П), одержаного за певний період, до середніх залишків оборотних фондів за той самий період (ОК)	$P_{ф} = \frac{П}{ОК}$

де ОК – середні залишки оборотних коштів; Д – кількість днів у періоді; $K_{об}$ – коефіцієнт оборотності.

Джерело розроблено автором на основі даних мережі Інтернет

1.4. Нормативно-правове забезпечення господарської діяльності підприємств в Україні

Господарська діяльність підприємств є основою економіки України, а її ефективне функціонування неможливе без чітко визначеного нормативно-правового регулювання. У сучасних умовах ринкової економіки важливо забезпечити правову визначеність, захист прав суб'єктів господарювання та створити сприятливе середовище для розвитку підприємництва. Основу правового регулювання становить Конституція України, яка гарантує свободу підприємницької діяльності, право на працю, захист конкуренції та визначає, що господарські відносини регулюються виключно законами. Нормативно-правова база охоплює широке коло законодавчих і підзаконних актів, які регулюють майнові, трудові, податкові, екологічні та інші аспекти діяльності підприємств. Розуміння та дотримання цих норм є необхідною умовою стабільного розвитку бізнесу та дотримання інтересів суспільства й держави.

Конституція України закладає базові принципи здійснення підприємницької діяльності в державі. Так, **стаття 42** гарантує кожному право займатися підприємництвом, якщо така діяльність не заборонена законом, а також право на захист від недобросовісної конкуренції. Ця норма закріплює принцип свободи економічної ініціативи, встановлюючи, що можливі обмеження можуть вводитися лише на законодавчому рівні, що дозволяє забезпечити баланс між інтересами бізнесу та суспільства. **Стаття 43** визнає право кожного на працю, включно з можливістю самостійно обирати рід занять, професію та місце роботи, що охоплює й право займатися підприємницькою діяльністю. У свою чергу, **стаття 92** передбачає, що основні питання, пов'язані з підприємництвом, господарською діяльністю, конкуренцією та правом власності, повинні регулюватися виключно законами України, що гарантує стабільність і чіткість правового середовища.

Конституція України встановлює основоположні засади здійснення підприємницької діяльності в державі. **Стаття 42** Конституції гарантує кожному право на підприємницьку діяльність, що не заборонена законом, а також на захист конкуренції у підприємницькій сфері. Ця норма закріплює принцип свободи

підприємництва і визначає обмеження тільки на рівні закону, що забезпечує баланс між економічною ініціативою громадян і суспільними інтересами. Стаття 43 передбачає право кожного на працю, що також включає право самостійно обирати діяльність, професію та місце роботи, а отже - і право займатися підприємництвом. Стаття 92 Конституції встановлює, що виключно законами України регулюються питання підприємницької діяльності, господарювання, конкуренції та прав власності, що гарантує стабільність правового поля [23].

На конституційних засадах побудована вся система законодавства, що регулює господарську діяльність в Україні. Одним із головних нормативно-правових актів у цій сфері є Господарський кодекс України, прийнятий у 2003 році. Він визначає загальні засади господарювання, принципи економічної діяльності, види суб'єктів господарювання, а також механізми державного регулювання економіки. Господарський кодекс закладає фундаментальні принципи вільного підприємництва, добросовісної конкуренції та обмеження монополізму на ринку товарів і послуг [50, с. 66].

У Господарському кодексі також визначено поняття підприємства як самостійного суб'єкта господарювання, який здійснює виробничу, комерційну або іншу діяльність для досягнення економічних і соціальних цілей. Важливим аспектом є врегулювання взаємовідносин між суб'єктами господарювання, а також між підприємствами і державою, зокрема щодо ліцензування, регулювання природних монополій, банкрутства та санації [9].

Поряд із Господарським кодексом України, істотне значення в нормативному регулюванні господарської діяльності має Цивільний кодекс України, який визначає загальні засади договірного права. У ньому встановлено правові норми щодо класифікації договорів, прав та обов'язків сторін, а також процедур укладення, зміни та припинення цивільно-правових зобов'язань. З огляду на те, що значна частина господарських правовідносин реалізується на договірній основі, положення Цивільного кодексу безпосередньо впливають на функціонування підприємств у сфері комерційної діяльності.

Цивільний кодекс також регулює питання права власності, включно з інтелектуальною власністю, що є особливо важливим у сучасній економіці, де

інновації і бренди стають стратегічними активами підприємств. У сфері господарської діяльності велике значення мають положення Цивільного кодексу про деліктні зобов'язання, оскільки вони визначають відповідальність за завдану шкоду іншим особам, у тому числі споживачам товарів і послуг [54].

Ще одним базовим нормативно-правовим актом є Податковий кодекс України, який визначає загальні принципи оподаткування господарської діяльності. Кодекс встановлює обов'язки платників податків, систему оподаткування прибутку підприємств, податку на додану вартість, акцизного збору, а також місцевих податків і зборів. Виконання податкових зобов'язань є обов'язковою умовою легальної господарської діяльності, а своєчасна сплата податків і правильне ведення податкової звітності напряду впливають на фінансову стійкість і репутацію підприємства [42].

Митний кодекс України, зокрема статті 1, 4, 38, 74, 256 та інші, регулює митні процедури, умови переміщення товарів через митний кордон, оформлення вантажів і сплату митних платежів. У статті 257 встановлено принципи митного контролю, а стаття 267 описує механізми визначення митної вартості. Для підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю, митне законодавство є критичним, оскільки його дотримання впливає на оперативність міжнародної логістики та загальні витрати на імпорту/експорт продукції. У системі базових актів слід також виділити спеціальні закони, такі як Закон України «Про господарські товариства» та Закон України «Про акціонерні товариства» [46]. Вони регулюють порядок створення, діяльності, реорганізації та ліквідації товариств, права та обов'язки учасників, питання корпоративного управління і розподілу прибутку. Завдяки цим законам забезпечується правова визначеність у діяльності юридичних осіб, а також захист прав інвесторів та акціонерів. Окрім того, в Україні діє Закон «Про захист економічної конкуренції» [47], який встановлює основні правила щодо недопущення монополізму, антиконкурентних узгоджених дій та недобросовісної конкуренції. Так законодавство забезпечує рівні умови для ведення бізнесу та стимулює розвиток конкурентного середовища як важливого елементу ефективної економіки.

Серед ключових нормативно-правових актів, що регулюють господарську діяльність підприємств в Україні, важливе місце займає Закон України «Про господарські товариства». Даний закон встановлює загальні засади створення, діяльності, реорганізації та ліквідації господарських товариств, які є основною організаційно-правовою формою суб'єктів підприємництва в Україні. Він визначає види товариств – акціонерні, з обмеженою відповідальністю, з додатковою відповідальністю, повні товариства та командитні товариства - та регламентує правовий статус їхніх учасників, порядок формування статутного капіталу, управління товариством та розподіл прибутку [46].

Особливої уваги заслуговує Закон України «Про акціонерні товариства», який є спеціальним актом для регулювання діяльності акціонерних товариств. Цей закон деталізує порядок скликання і проведення загальних зборів акціонерів, компетенцію органів управління товариством, права міноритарних акціонерів і механізми захисту їхніх інтересів. Він також передбачає обов'язковість розкриття інформації акціонерними товариствами для забезпечення прозорості їх діяльності, що має важливе значення для розвитку корпоративного управління та залучення інвестицій [44].

Особливе значення у системі правового регулювання господарської діяльності має також Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [48]. Цей закон встановлює перелік видів діяльності, які потребують обов'язкового ліцензування, а також визначає процедуру отримання, переоформлення, зупинення і анулювання ліцензій. Для підприємств харчової промисловості, таких як молокопереробні заводи, ліцензії часто потрібні для виробництва окремих видів продукції або здійснення діяльності з транспортування харчових продуктів.

Закон «Про ліцензування видів господарської діяльності» також визначає права та обов'язки ліцензіатів і органів ліцензування, що дозволяє забезпечити єдині вимоги і стандарти до суб'єктів господарювання у визначених сферах. Наявність ліцензії не лише дозволяє здійснювати певний вид діяльності, але і підвищує довіру з боку споживачів, партнерів і державних органів [48].

Взаємозв'язок цих законів формує комплексне правове середовище для господарської діяльності в Україні: корпоративні закони визначають організаційно-правову форму і порядок функціонування підприємства, податкове законодавство регулює його фінансові обов'язки перед державою, а закон про ліцензування - правові умови для здійснення окремих видів економічної діяльності. Разом ці нормативно-правові акти забезпечують законність, стабільність і передбачуваність підприємницької діяльності, встановлюючи чіткі правила для різних аспектів функціонування підприємств. Вони стимулюють розвиток економіки, захищають права учасників ринку, створюють умови для залучення інвестицій і запобігають зловживанням у сфері господарювання.

Не менш важливою для підприємств є процедура державної реєстрації, що визначається Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань». Зокрема, стаття 4 визначає принципи державної реєстрації, а стаття 15 описує порядок реєстрації юридичних осіб. Набуття статусу суб'єкта господарювання можливе лише після внесення запису до Єдиного державного реєстру, що є юридичною підставою для ведення легальної діяльності.

Фінансову звітність підприємств регулює Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», у якому стаття 3 встановлює принципи обліку, а стаття 12 – обов'язковість подання фінансової звітності. Закон визначає стандарти ведення бухгалтерського обліку та формує основу для достовірної оцінки фінансового стану підприємства, забезпечуючи відкритість і прозорість фінансових процесів.

Зовнішньоекономічна діяльність регулюється Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність», де стаття 6 закріплює принцип свободи зовнішньоекономічної діяльності, а стаття 7 – рівність суб'єктів господарювання перед законом. Закон визначає правові засади здійснення експортно-імпортних операцій, валютного регулювання, а також укладення зовнішньоекономічних договорів, сприяючи міжнародній інтеграції підприємств.

Аспекти доброчесності та антикорупційної політики в діяльності підприємств регламентуються Законом України «Про запобігання корупції».

Стаття 1 надає визначення термінів, а стаття 42 описує корпоративні стандарти етики та доброчесності. Закон формує основу для прозорого ведення бізнесу, особливо в умовах участі у державних закупівлях або реалізації проєктів державно-приватного партнерства.

Захист прав кінцевого споживача є предметом регулювання Закону України «Про захист прав споживачів», де статті 4–9 визначають права споживачів на якість продукції, безпеку, інформацію, гарантії та відшкодування збитків. Закон стимулює підприємства до підвищення якості товарів і послуг, впровадження стандартів споживчої безпеки та формування лояльної клієнтської бази.

Таким чином, аналіз вищевказаних нормативно-правових актів свідчить про їхню комплексну дію на всі етапи функціонування підприємств: від створення і реєстрації до оподаткування, звітності, міжнародної діяльності та взаємодії зі споживачем. У поєднанні ці законодавчі механізми формують стабільне правове середовище для господарювання, що сприяє розвитку підприємництва, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності економіки України.

Важливою складовою нормативно-правового регулювання господарської діяльності є спеціальне законодавство, яке стосується окремих галузей економіки. Зокрема, для підприємств харчової промисловості центральне місце займає Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [49]. Цей закон визначає правові та організаційні засади гарантування безпечності харчових продуктів на всіх етапах виробництва, переробки, зберігання, транспортування та реалізації, встановлює обов'язкові вимоги до якості продукції та передбачає відповідальність за порушення встановлених норм.

Відповідно до зазначеного закону, кожне підприємство харчової галузі зобов'язане впровадити систему управління безпечністю харчових продуктів, засновану на принципах НАССР (Hazard Analysis and Critical Control Points). Це означає необхідність постійного контролю над усіма критичними точками виробництва для запобігання виникненню ризиків для здоров'я споживачів. Дотримання вимог НАССР є обов'язковим як для внутрішнього ринку, так і для виходу на міжнародні ринки. Крім загального законодавства, окремі сфери харчової промисловості регулюються відповідними технічними регламентами та

національними стандартами (ДСТУ), які встановлюють конкретні вимоги до продуктів. Наприклад, для виробництва масла, молока чи кефіру діють чіткі стандарти якості, які підприємство зобов'язане враховувати в своїй діяльності. Дотримання цих норм є не лише юридичним обов'язком, але й запорукою високої конкурентоспроможності продукції на ринку.

Інституційне забезпечення господарської діяльності починається з реєстрації підприємства у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР). Без належної державної реєстрації підприємство не має права здійснювати господарську діяльність, укладати договори, відкривати рахунки в банках або бути стороною у судових справах. Реєстрація в ЄДР надає підприємству офіційний статус суб'єкта господарювання [51, с. 44].

Наступним важливим кроком є реєстрація підприємства у податкових органах. Після отримання витягу з ЄДР підприємство зобов'язане стати на облік як платник податків у відповідній державній податковій службі. Це передбачає вибір системи оподаткування (загальна або спрощена система), реєстрацію платником ПДВ за необхідності, а також своєчасну подачу податкової звітності.

Не менш важливим аспектом інституційного забезпечення є дотримання стандартів фінансової звітності. Підприємства в Україні повинні вести бухгалтерський облік та складати фінансову звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) або, за певних умов, відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Зокрема, суб'єкти великого підприємництва та ті, що здійснюють публічне розміщення цінних паперів, зобов'язані застосовувати МСФЗ [27, с. 38].

Дотримання стандартів фінансової звітності є не лише формальною вимогою законодавства, а й важливою передумовою для забезпечення прозорості діяльності підприємства, формування довіри з боку інвесторів, банків та інших зацікавлених сторін. Коректна фінансова звітність дозволяє об'єктивно оцінити фінансовий стан підприємства, його ліквідність, прибутковість та здатність залучати зовнішнє фінансування.

Основні нормативно-правові акти, що регулюють господарську діяльність підприємств в Україні

Нормативно-правовий акт	Основний зміст	Значення для підприємств
Конституція України	Ст. 42, 43, 92 - гарантії права на підприємництво, працю, правове регулювання економіки	Закріплює принцип свободи підприємництва, гарантує правову стабільність
Господарський кодекс України	Визначає засади господарської діяльності, види суб'єктів, державне регулювання	Універсальна база для підприємницької діяльності, регулює відносини між підприємствами
Цивільний кодекс України	Договірне право, право власності, інтелектуальна власність, деліктні зобов'язання	Впливає на юридичні аспекти комерційних операцій, захист прав і зобов'язань сторін
Податковий кодекс України	Встановлює систему оподаткування, податки, обов'язки платників	Визначає податкові зобов'язання, важливий для фінансової стабільності підприємств
Митний кодекс України	Митні процедури, правила імпорту та експорту, митні платежі	Регулює зовнішньоекономічну діяльність, впливає на логістику і вартість товарів
Закон «Про господарські товариства»	Порядок створення, діяльності, ліквідації товариств, види товариств	Визначає організаційно-правову форму бізнесу, управління та розподіл прибутку
Закон «Про акціонерні товариства»	Права акціонерів, прозорість діяльності, скликання зборів	Регулює діяльність акціонерних товариств, сприяє розвитку корпоративного управління
Закон «Про захист економічної конкуренції»	Заборона монополізму, недобросовісної конкуренції, контроль за злиттям	Створює рівні умови для ринку, стимулює чесну конкуренцію
Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»	Визначає порядок реєстрації, внесення змін та припинення юридичних осіб	Визначає порядок реєстрації, внесення змін та припинення юридичних осіб.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	Встановлює загальні правила ведення обліку, подання фінансової звітності та її аудит	Встановлює загальні правила ведення обліку, подання фінансової звітності та її аудит.
Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»	Визначає засади ведення зовнішньоекономічної діяльності, укладення контрактів із нерезидентами	Визначає засади ведення зовнішньоекономічної діяльності, укладення контрактів із нерезидентами.

продовження таблиці 1.4

Нормативно-правовий акт	Основний зміст	Значення для підприємств
Закон України «Про запобігання корупції»	Містить вимоги до корпоративної етики, прозорості ділової практики, особливо у сфері закупівель і державно-приватного партнерства	Містить вимоги до корпоративної етики, прозорості ділової практики, особливо у сфері закупівель і державно-приватного партнерства
Закон України «Про захист прав споживачів»	Визначає правила взаємодії підприємств із кінцевими споживачами, включно з якістю продукції, інформаційною відкритістю та гарантіями	Визначає правила взаємодії підприємств із кінцевими споживачами, включно з якістю продукції, інформаційною відкритістю та гарантіями.
Закон «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»	Встановлює стандарти безпеки харчових продуктів, вимоги НАССР	Обов'язковий для підприємств харчової галузі, забезпечує якість та вихід на міжнародні ринки
Національні стандарти (ДСТУ), технічні регламенти	Специфікації щодо якості продукції (молоко, кефір, масло тощо)	Регламентують вимоги до конкретної продукції, забезпечують конкурентоспроможність
Реєстрація в ЄДР та органах ДПС	Надання статусу юридичної особи, реєстрація платником податків	Необхідні для легального функціонування підприємства
Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО) та МСФЗ	Регулювання фінансової звітності підприємств	Забезпечують прозорість обліку, фінансову звітність відповідно до національних чи міжнародних стандартів

Джерело: розроблене автором

Таким чином, спеціальне законодавство та інституційні процедури створюють комплексну базу для легального і ефективного функціонування підприємств у різних галузях економіки. Для підприємств харчової промисловості особливої ваги набуває суворе дотримання вимог до безпечності та якості продукції, що є не тільки питанням законодавчого регулювання, але й визначальним чинником успішності на сучасному ринку. Нормативно-правове забезпечення господарської діяльності, ґрунтуючись на принципах правової визначеності, добросовісної конкуренції та прозорості, сприяє формуванню стабільного підприємницького середовища, захисту прав суб'єктів господарювання та залученню інвестицій. Ефективна правова база є передумовою не лише дотримання законів, а й довгострокового розвитку бізнесу відповідно до європейських стандартів ведення господарської діяльності.

Висновки до розділу 1

У першому розділі розкрито теоретичні та методичні основи економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємств. Проаналізовано сутність і зміст господарської діяльності як економічної категорії та правового явища, акцентовано увагу на ролі підприємства як суб'єкта господарювання в ринковій економіці. Під господарською діяльністю ми розуміємо – цілеспрямовану економічну діяльність суб'єкта господарювання, спрямована на виробництво, обмін, розподіл і споживання товарів або послуг з метою отримання прибутку, задоволення суспільних потреб і забезпечення власного розвитку.

Розглянуто види ресурсного забезпечення господарської діяльності, визначено їхній вплив на досягнення стабільного функціонування підприємства.

Окрему увагу приділено методичним підходам до оцінки ефективності господарської діяльності, що передбачає використання системи економічних показників для комплексного аналізу результатів роботи підприємства.

Детально охарактеризовано нормативно-правове поле діяльності підприємств в Україні. Було проаналізовано основні акти, що регулюють господарську діяльність (Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, спеціальне законодавство у сфері харчової промисловості, стандарти ДСТУ та ISO), що є важливою умовою правомірності та ефективності функціонування підприємств. Теоретичні положення, викладені в цьому розділі, створюють базу для подальшого аналізу реальної господарської діяльності конкретного підприємства та розробки практичних рекомендацій з її удосконалення.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

2.1. Організаційно-правова характеристика підприємства

Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» є одним із провідних підприємств молочної промисловості України. Повна офіційна назва підприємства - Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод», що відображає його організаційно-правову форму, характерну для компаній із обмеженою відповідальністю їхніх учасників за зобов'язаннями товариства. Наявність статусу ТДВ забезпечує гнучкість управління підприємством та дозволяє ефективно організувати виробничу й фінансову діяльність [58].

Ідентифікаційним кодом підприємства в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є 00446003. Наявність коду ЄДРПОУ є обов'язковою ознакою легалізованої господарської діяльності в Україні та дозволяє підприємству брати участь у господарських операціях, укладати угоди, співпрацювати з фінансовими установами, контролюючими органами та контрагентами [56, 61].

Датою державної реєстрації ТДВ «Яготинський маслозавод» є 25 березня 1996 року. Саме з цього часу підприємство офіційно здійснює свою діяльність у статусі юридичної особи відповідно до чинного законодавства України. Однак історія розвитку заводу як виробничої одиниці розпочалася ще в середині ХХ століття, що свідчить про значний виробничий досвід та сформовану репутацію на ринку молочної продукції [60].

Юридична адреса підприємства: 07700, Київська область, місто Яготин, вулиця Шевченка, 213. Локалізація заводу у цьому регіоні забезпечує сприятливі умови для ведення діяльності, зокрема завдяки розвиненій інфраструктурі, наявності сировинної бази та доступу до основних

транспортних артерій. Географічне розташування також сприяє оперативній логістиці постачання продукції як у межах України, так і за її межами [62].

Статутний капітал ТДВ «Яготинський маслозавод» становить 3 796 716 гривень. Формування статутного капіталу є важливим етапом становлення підприємства, оскільки він забезпечує первісні фінансові ресурси для організації виробництва, проведення господарських операцій та реалізації інвестиційних проєктів. Розмір статутного капіталу також має значення для визначення меж відповідальності товариства перед кредиторами та партнерами.

Форма власності підприємства - приватна. Це означає, що усі права на володіння, управління і розпорядження майном ТДВ «Яготинський маслозавод» належать приватним суб'єктам господарювання. Приватна форма власності сприяє гнучкості в ухваленні стратегічних рішень, оперативному реагуванню на зміни ринкової кон'юнктури та підвищенню конкурентоспроможності підприємства на національному і міжнародному рівнях [67].

Основним документом, який регламентує діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод», є Статут підприємства. Відповідно до положень Статуту, товариство створене з метою ведення підприємницької діяльності, спрямованої на отримання прибутку в інтересах акціонерів. Основними завданнями діяльності є покращення добробуту акціонерів, підвищення ринкової вартості акцій товариства, виплата дивідендів, досягнення позитивного соціально-економічного ефекту, а також реалізація інших рішень, прийнятих акціонерами.

У період 2018–2019 років змін у розмірі статутного капіталу ТДВ «Яготинський маслозавод» не відбувалося. Це свідчить про стабільність фінансової політики товариства та збереження визначеної організаційної структури.

Предметом діяльності підприємства є виробництво молочних продуктів, заготівля молока, переробка та виготовлення сирів, спредів і сирних продуктів.

Крім того, товариство здійснює оптову та роздрібну торгівлю продовольчими і непродовольчими товарами, а також надає послуги у сфері громадського харчування. Окрім основної діяльності, підприємство має право здійснювати комерційні, торгівельно-закупівельні, представницькі операції, проводити патентні дослідження, набувати патенти та впроваджувати ноу-хау.

На сьогодні ТДВ «Яготинський маслозавод» є одним із найвідоміших виробників молочної продукції в Україні. Підприємство займає провідні позиції не лише на внутрішньому ринку, а й є одним із найбільших експортерів вершкового масла за кордон. Продукція заводу користується стабільним попитом серед українських споживачів і високо цінується на міжнародних ринках, що підтверджує високу якість та репутацію підприємства [65].

Діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод» здійснюється відповідно до положень чинного законодавства України, насамперед Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України. Цивільний кодекс України встановлює основні принципи правосуб'єктності юридичних осіб, визначає правила укладення угод, здійснення підприємницької діяльності, формування і захисту майнових прав. Господарський кодекс України, у свою чергу, регулює особливості господарських відносин, правила організації підприємницької діяльності, засади корпоративного управління та відповідальності суб'єктів господарювання [64].

Ключовим спеціальним нормативним актом, який визначає особливості функціонування товариства з додатковою відповідальністю, є Закон України «Про господарські товариства». Відповідно до цього закону, ТДВ є окремою формою господарського товариства, де учасники несуть додаткову відповідальність за зобов'язаннями товариства у межах визначеного Статутом кратного розміру внеску [59]. Закон визначає порядок створення, реєстрації, управління та припинення діяльності товариства, а також врегульовує відносини між учасниками та третіми особами. Дотримання вимог зазначених нормативно-правових актів забезпечує законність, стабільність та передбачуваність діяльності підприємства.

Історія розвитку Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» бере свій початок з червня 1956 року, коли в місті Яготин Київської області було створено підприємство з переробки молока та вершків. Спочатку завод функціонував як невелике регіональне підприємство, орієнтоване на забезпечення молочною продукцією населення прилеглих районів. Вже на початкових етапах свого існування підприємство зарекомендувало себе як надійний виробник, що приділяв особливу увагу якості продукції, що підтверджувалося отриманням «Знаку якості» - державного відзнаки за високу якість продукції.

Упродовж другої половини ХХ століття Яготинський маслозавод поступово нарощував виробничі потужності та розширював асортимент продукції. Завдяки розвитку технологічної бази і впровадженню новітніх на той час виробничих рішень підприємство зміцнило свої позиції на українському ринку молочної продукції. Зокрема, завод активно працював над розширенням сировинної бази, налагодивши тісну співпрацю з молочними господарствами Київської, Полтавської та Черкаської областей [57].

Значний етап у розвитку підприємства настав у липні 2006 року, коли ТДВ «Яготинський маслозавод» увійшло до складу групи компаній «Молочний альянс». Цей крок став стратегічно важливим для заводу, оскільки відкрив доступ до централізованого управління фінансами, закупівлями, маркетингом і логістикою на рівні холдингу. Приєднання до потужної групи дало змогу заводу отримати необхідні інвестиції для модернізації та впровадження сучасних технологічних рішень у виробничі процеси (див. рис. 2.1.).

Джерело: побудоване автором на основі даних холдингу «Молочний альянс»

Рис. 2.1. Склад холдингу «Молочний Альянс»

На рисунку 2.1 представлено склад холдингу «Молочний Альянс», до якого входить ТДВ «Яготинський маслозавод» разом із низкою інших підприємств молочної галузі. Структура холдингу включає також ТДВ «Баштанський сирзавод», ТДВ «Пирятинський сирзавод», ТДВ «Золотоніський маслоробний комбінат», АТ «Молочний Альянс» та філію ТДВ «Яготинський маслозавод» «Яготинське для дітей». Така інтеграція дозволяє учасникам холдингу централізовано управляти фінансовими, маркетинговими та виробничими процесами, забезпечуючи синергію та посилення конкурентних позицій на внутрішньому і міжнародному ринках.

Після приєднання до «Молочного альянсу» підприємство розпочало масштабну реконструкцію своїх виробничих потужностей. Було модернізовано маслоцех, відкрито сучасний сирний цех із унікальним обладнанням, а також запуснено лінії з виготовлення сухого знежиреного молока. Важливо, що модернізація супроводжувалася впровадженням найновіших технологій, що дозволило значно підвищити якість продукції, збільшити обсяги виробництва та забезпечити відповідність міжнародним стандартам харчової безпеки [56].

Одним із найважливіших кроків на шляху трансформації підприємства стало виведення у 2012 році на ринок нового бренду дитячого харчування «Яготинське для дітей». З цією метою було збудовано окремий

спеціалізований завод у смт Згурівка Київської області, обладнаний найсучаснішими технологіями закритого циклу виробництва. Створення окремої виробничої бази дитячого харчування засвідчило стратегічну орієнтацію підприємства на розвиток нових ринкових сегментів і підвищення стандартів якості [64].

У 2017 році ТДВ «Яготинський маслозавод» здійснило зміну своєї організаційно-правової форми. З метою оптимізації витрат на обслуговування юридичної форми публічного акціонерного товариства загальними зборами акціонерів було прийнято рішення про припинення діяльності ПАТ «Яготинський маслозавод» шляхом перетворення його у товариство з додатковою відповідальністю. Така трансформація дозволила підприємству спростити процедури корпоративного управління, знизити адміністративні витрати та адаптувати структуру управління до реальних потреб виробничого процесу, зберігаючи при цьому сталі принципи корпоративної етики й відповідальності перед партнерами та споживачами.

Після трансформації у товариство з додатковою відповідальністю у 2017 році ТДВ «Яготинський маслозавод» зосередило зусилля на розширенні виробничих потужностей, оновленні асортименту продукції та вдосконаленні бізнес-процесів. Підприємство активно нарощувало обсяги переробки молока, що дозволило досягти рівня понад 350 тисяч літрів молока на добу та забезпечити стабільну присутність продукції під торговельною маркою «Яготинське» на українському ринку [66].

У цей період підприємство продовжило розширювати свою сировинну базу, охопивши молочне виробництво в Київській, Полтавській, Чернігівській, Житомирській, Черкаській, Вінницькій та Хмельницькій областях. Також суттєво зріс асортимент продукції - компанія випускає понад 64 найменування молочних виробів, серед яких особливу увагу приділено високоякісному вершковому маслу, молоку, сметані, кефіру, йогуртам та сиру.

Одним із важливих напрямів розвитку стала діяльність під брендом «Яготинське для дітей», що відзначається суворим дотриманням міжнародних

стандартів якості та безпеки харчової продукції. Спеціалізований завод дитячого харчування став унікальним виробничим майданчиком в Україні, забезпечуючи випуск натуральної та безпечної продукції для наймолодших споживачів.

У складних умовах економічної нестабільності, пов'язаної з пандемією COVID-19 та загостренням військової ситуації в Україні, підприємство зуміло зберегти стійкість, продовжуючи роботу без зупинок та підтримуючи високі стандарти виробництва. ТДВ «Яготинський маслозавод» активно впроваджує міжнародні стандарти управління якістю та безпекою харчової продукції (ISO 9001:2008), що сприяє зростанню довіри споживачів та партнерів. Соціальна відповідальність стала невід'ємною частиною корпоративної культури підприємства. Завод підтримує низку соціальних, гуманітарних та оздоровчих проектів, бере участь у благодійних ініціативах та сприяє розвитку регіональної інфраструктури. Завдяки поєднанню інноваційного підходу до виробництва, соціальної відповідальності та стабільного розвитку ТДВ «Яготинський маслозавод» залишається одним із флагманів молочної промисловості України.

Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» займає провідні позиції на вітчизняному ринку молочної продукції. На сьогодні підприємство є одним із найбільших виробників молочних виробів в Україні, що обумовлено високим рівнем виробничих потужностей, якістю продукції, розгалуженою логістичною мережею та ефективною стратегією розвитку.

Одним із визначальних факторів ринкової позиції підприємства є наявність розвиненої сировинної бази. Сировинна зона заводу охоплює сім областей України: Київську, Полтавську, Чернігівську, Житомирську, Черкаську, Вінницьку та Хмельницьку. Така широка географія постачання забезпечує стабільність сировинного забезпечення незалежно від сезонних коливань обсягів виробництва молока, а також сприяє високій якості вхідної сировини, яка є базою для виготовлення продукції преміум-сегменту [65].

ТДВ «Яготинський маслозавод» виступає лідером серед національних брендів молочної продукції, зокрема під торговельною маркою «Яготинське». Відомість бренду, його міцна репутація серед споживачів, постійне оновлення асортименту та суворе дотримання міжнародних стандартів якості дозволяють підприємству утримувати високі частки у різних товарних категоріях: молоко, вершкове масло, кисломолочна продукція, сири тощо. Важливим чинником успіху є також активна маркетингова політика, орієнтована на побудову довгострокових відносин із кінцевим споживачем.

Особливої уваги заслуговує статус власності підприємства. ТДВ «Яготинський маслозавод» є підприємством із повністю приватною формою власності: держава не має жодної частки в його статутному капіталі. Відсутність державного впливу дозволяє підприємству здійснювати гнучке стратегічне планування, оперативно реагувати на виклики ринку, залучати інвестиції та модернізувати виробництво відповідно до сучасних вимог ринкової економіки [67].

Основним видом господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» є перероблення молока та виробництво молочних продуктів високої якості. Підприємство спеціалізується на виготовленні широкого асортименту молочної продукції, серед якої - вершкове масло, м'які та розсільні сири, молоко, кисломолочна продукція, йогурти, закваски та інші види продукції на основі незбираного молока.

Окрім основного виробництва, підприємство здійснює оптову і роздрібну торгівлю молочними продуктами, реалізуючи продукцію як через власну торговельну мережу, так і через мережі партнерських магазинів по всій території України. Також компанія надає послуги з вантажних автомобільних перевезень, що забезпечує ефективну логістику поставок сировини та готової продукції.

Таблиця 2.1

Основні напрямки діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№ з/п	Вид діяльності	Код КВЕД
1	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	10.51
2	Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами	46.33
3	Роздрібна торгівля продуктами харчування в неспеціалізованих магазинах	47.11
4	Роздрібна торгівля пальним	47.30
5	Вантажний автомобільний транспорт	49.41

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Види господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» згідно з Класифікатором видів економічної діяльності (КВЕД) представлені в таблиці 2.1.

Завдяки диверсифікації господарської діяльності, підприємство забезпечує стійке функціонування у мінливих економічних умовах, підтримує стабільний рівень доходів та сприяє зростанню власної конкурентоспроможності на українському ринку молочних продуктів.

Організаційна структура управління ТДВ «Яготинський маслозавод» побудована відповідно до положень чинного законодавства України та Статуту підприємства, що забезпечує чіткий розподіл управлінських функцій, відповідальності та контролю за діяльністю товариства. Вищим органом управління підприємства є Загальні збори учасників, які приймають стратегічні рішення щодо діяльності товариства, затверджують основні напрями розвитку, зміни у структурі капіталу, реорганізацію чи ліквідацію підприємства, а також здійснюють обрання членів Наглядової ради та Ревізійної комісії [62].

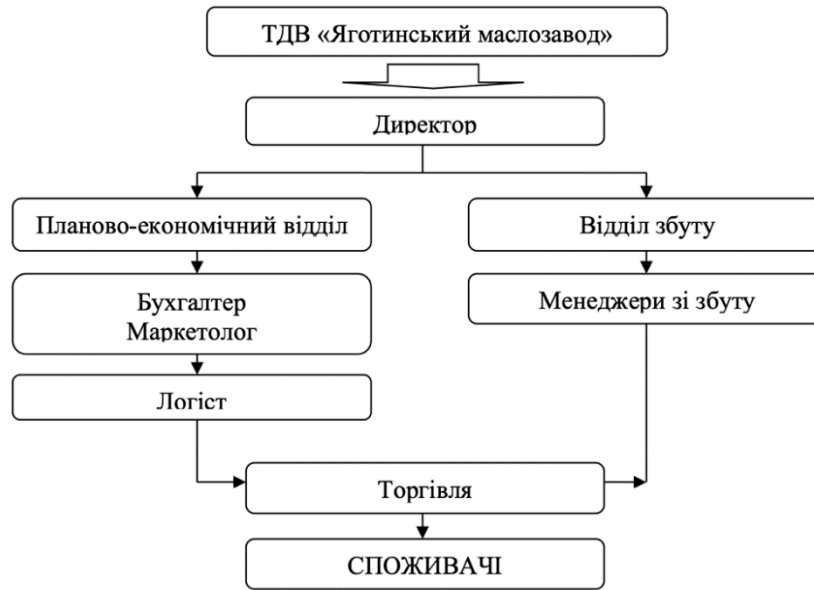
Контроль і регулювання діяльності виконавчого органу здійснює Наглядова рада товариства. У період між проведенням Загальних зборів Наглядова рада забезпечує загальний нагляд за дотриманням стратегії розвитку підприємства, контролює виконання основних фінансових і виробничих показників та приймає рішення з питань, делегованих їй Статутом. Склад Наглядової ради формується з представників власників

підприємства, що дозволяє ефективно поєднувати інтереси учасників товариства та поточні управлінські потреби. Виконавчим органом ТДВ «Яготинський маслозавод» є Дирекція товариства, яка здійснює оперативне управління поточною господарською діяльністю. Головною посадовою особою Дирекції є генеральний директор, який організовує виконання рішень Загальних зборів учасників та Наглядової ради, представляє підприємство у взаємовідносинах із державними органами, контрагентами та іншими суб'єктами господарювання [57].

Контроль за фінансово-господарською діяльністю підприємства покладено на Ревізійну комісію, яка здійснює перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності, ефективності використання ресурсів та дотримання законодавства у господарській діяльності. Ревізійна комісія працює на постійній основі і має право ініціювати внутрішні аудиторські перевірки.

Основну управлінську структуру складають ключові підрозділи, діяльність яких координує генеральний директор - головний керівник підприємства, відповідальний за загальне управління та стратегічний розвиток. Йому підпорядковуються заступники директора, зокрема заступник з виробництва, який відповідає за організацію технологічних процесів і управління виробничими цехами, та заступник з фінансів та економіки, який здійснює керівництво фінансово-економічною діяльністю підприємства [56]. Важливу роль у забезпеченні технічної готовності підприємства відіграє головний інженер, на якого покладено обов'язки з технічного обслуговування та модернізації виробничого обладнання. Безпосереднє управління основними і допоміжними виробничими підрозділами здійснює начальник виробничих підрозділів, який координує роботу цехів і відповідає за дотримання виробничих планів (рис. 2.2).

На ТДВ «Яготинський маслозавод» сформовано чітку структуру виробничих підрозділів, яка включає основні, допоміжні та обслуговуючі цехи, що функціонують у тісній взаємодії між собою.

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Рис. 2.2. Структура виробничих підрозділів ТДВ «Яготинський маслозавод»

Основні виробничі цехи представлені цехом пастеризації та гомогенізації молока, де здійснюється первинна обробка молока для забезпечення його безпечності та стабільності; цехом виробництва кисломолочної продукції, що спеціалізується на виготовленні кефіру, йогуртів та ряжанки; цехом виробництва сирів для ферментації та дозрівання різних видів сирної продукції, а також цехом пакування та фасування готової продукції [60]. Допоміжні підрозділи, зокрема цех технічного обслуговування обладнання, складські приміщення та лабораторія контролю якості, забезпечують належне функціонування виробництва на всіх його етапах. Обслуговуючі підрозділи, такі як відділ постачання, транспортний відділ та адміністративний відділ, відповідають за постачання сировини, логістику, кадрове забезпечення та управління документацією.

Завдяки інтегрованій структурі всі підрозділи діють як єдиний скоординований механізм, що сприяє оптимізації виробничого процесу та досягненню високої продуктивності. Стратегія розвитку підприємства передбачає модернізацію виробничих ліній, розширення асортименту молочної продукції, підвищення рівня автоматизації виробництва та

впровадження екологічних ініціатив для зменшення впливу на довкілля. Також на підприємстві впроваджена система комплаєнсу, яка гарантує дотримання законодавчих вимог, етичних стандартів ведення бізнесу, контроль якості продукції відповідно до міжнародних стандартів ISO та антикорупційні заходи на всіх рівнях діяльності компанії [60].

На рисунку 2.1 представлена організаційна логістична структура управління ТДВ «Яготинський маслозавод». Структура відображає ієрархію підрозділів підприємства та взаємозв'язки між ними в процесі реалізації господарської діяльності. Управління підприємством здійснює директор, якому підпорядковуються планово-економічний відділ та відділ збуту. В межах планово-економічного відділу функціонують бухгалтер, маркетолог та логіст, які координують фінансово-економічні та маркетингові аспекти діяльності. Відділ збуту, представлений менеджерами зі збуту, забезпечує організацію реалізації продукції споживачам через торговельну мережу. Така структура спрямована на оптимізацію процесів виробництва і продажу, підвищення ефективності використання ресурсів та задоволення потреб кінцевих споживачів.

Асортиментна політика ТДВ «Яготинський маслозавод» відзначається широкою глибиною та широтою пропозиції у межах основних груп продукції. Підприємство виготовляє різні види масла, молока, сметани та сирків, орієнтуючись на різноманітні потреби споживачів щодо жирності, упаковки та об'єму [61]. Такий підхід забезпечує високу гнучкість у задоволенні вимог різних сегментів ринку, підвищуючи конкурентоспроможність компанії на національному рівні (табл. 2.2).

Характеристика товарного асортименту ТДВ «Яготинський маслозавод»

Глибина асортименту	Ширина асортименту
Масло	- Масло топлене фас. - Масло «Яготинське» фас. - Масло перетоплене - Масло перефасоване - Масло солодковершкове фас.
Молоко	- Молоко 2,5% фас. (фляга) - Молоко 3,2% фас. (фляга) - Молоко 2,5% пет/п. - Молоко 4% (опр. пюр./п. ТУ) - Молоко 3,2% (пюр./п. ТУ)
Сметана	- Сметана 20% ваг. - Сметана 20% фас. 250 г - Сметана 20% фас. 250 г (4 кг) - Сметана 20% фас. 450 г - Сметана 20% фас. 450 г (5,4 кг) - Сметана 15% фас. 450 г (стакан) - Сметана 15% фас. 500 г (п/ет)
Сирок	- Сирок дієтичний 17%, фас. 100 г - Сир 9%, фас. 250 г - Сир 9%, фас. з родзинками, 250 г - Сир 9%, фас. з родзинками, 100 г - Сир 9% 100 із 3,2 кг (коробка)

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

У Дод. А. відображено складові пріоритетів діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод», які визначають стратегічну орієнтацію компанії. Основними напрямками є філософія компанії, що базується на турботі про здоров'я споживачів, забезпеченні натуральності та високої якості продукції, а також постійному оновленні технологічних процесів. Важливу увагу підприємство приділяє турботі про довкілля шляхом інвестування у сучасні очисні споруди та екологічні технології [64]. Окремий акцент робиться на соціальній відповідальності через підтримку соціальних, оздоровчих, гуманітарних та творчих ініціатив, що сприяє формуванню позитивного іміджу компанії в суспільстві.

ТДВ «Яготинський маслозавод» володіє потужною виробничою базою, що дозволяє здійснювати щодобову переробку понад 350 тисяч літрів молока та 80 тисяч літрів вершків. Виробничі потужності заводу оснащені сучасним

високотехнологічним обладнанням, яке забезпечує автоматизацію всіх основних етапів виробничого процесу - від прийому сировини до фасування готової продукції. Використання обладнання замкнутого циклу мінімізує вплив людського фактора та гарантує високу якість і безпечність молочних виробів [66].

Підприємство виробляє понад 64 найменування продукції, які реалізуються під добре відомою національною торговельною маркою «Яготинське». Асортимент включає вершкове масло, молоко різної жирності, сметану, кефір, ряжанку, питні йогурти, термостатну продукцію, м'які та кисломолочні сири, а також функціональні кисломолочні продукти, збагачені корисними добавками. Широка гама продукції дозволяє підприємству задовольняти потреби різних сегментів споживачів і підтримувати стабільні обсяги реалізації на внутрішньому ринку.

Важливим напрямом діяльності є виробництво дитячого молочного харчування під брендом «Яготинське для дітей». З цією метою було збудовано окремий спеціалізований завод у смт Згурівка Київської області, що функціонує за принципом закритого технологічного циклу. Завод оснащений найновішим обладнанням, яке виключає контакт продукції з навколишнім середовищем та персоналом під час виробництва, що особливо важливо для забезпечення найвищих стандартів безпеки харчування для дітей. Продукція «Яготинське для дітей» сертифікована за міжнародними стандартами якості та безпеки, що дозволяє успішно конкурувати як на національному, так і на міжнародному ринках [67].

ТДВ «Яготинський маслозавод» характеризується стабільним кадровим потенціалом, що є важливою передумовою забезпечення безперервності виробничих процесів та високої якості продукції. Середньооблікова кількість працівників підприємства становить 918 осіб. Серед них 73 жінки обіймають керівні посади, що складає близько 8,6% від загальної кількості управлінського персоналу. Середня чисельність позаштатних працівників і осіб, які працюють за сумісництвом, складає 4 особи. На підприємстві відсутні

працівники з неповним робочим часом або ті, кому зменшено норму робочого часу, що свідчить про стабільність зайнятості.

Особлива увага приділяється кваліфікаційній підготовці кадрів. Із загальної кількості працівників 226 осіб мають вищу освіту, ще 218 осіб здобули середню спеціальну освіту. Підприємство активно підтримує професійний розвиток своїх працівників: щороку частина персоналу проходить підвищення кваліфікації безпосередньо на виробництві або в спеціалізованих навчальних центрах. Крім того, створено належні умови праці для всіх категорій працівників, забезпечено гендерну рівність відповідно до вимог законодавства, особливу увагу приділено питанням охорони праці та соціального захисту працівників (див.твбл 2.3).

Таблиця 2.3.

Характеристика кадрового потенціалу ТДВ «Яготинський маслозавод»

Показник	Значення
Середньооблікова чисельність працівників	918 осіб
Кількість жінок на керівних посадах	73 особи (8,6%)
Позаштатні працівники та сумісники	4 особи
Працівники з вищою освітою	226 осіб
Працівники із середньою спеціальною освітою	218 осіб
Працівники, що проходили підвищення кваліфікації	43 особи (19 на виробництві, 24 – зовнішнє навчання)
Фонд оплати праці за рік	133 401,8 тис. грн (2020 рік)

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Отже, узагальнюючи результати аналізу організаційно-правової характеристики ТДВ «Яготинський маслозавод», можна зробити висновок, що підприємство функціонує як товариство з додатковою відповідальністю відповідно до вимог чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про господарські товариства» та Господарського кодексу України. Така форма забезпечує оптимальне поєднання управлінської гнучкості та відповідальності учасників, що дозволяє ефективно здійснювати господарську діяльність у

харчовій промисловості. Підприємство має належну державну реєстрацію, здійснює діяльність на підставі установчих документів, дотримується ліцензійних вимог, а також впроваджує стандарти якості та безпеки продукції відповідно до національних та галузевих нормативів, що сприяє його стабільному функціонуванню та конкурентоспроможності на ринку.

2.2. Аналіз фінансових результатів та витрат підприємства

У сучасних умовах господарювання ефективно управління фінансовими результатами та витратами є ключовим чинником забезпечення стабільного розвитку підприємства. ТДВ «Яготинський маслозавод» — одне з провідних підприємств молокопереробної галузі України, яке здійснює діяльність на висококонкурентному ринку. Аналіз фінансових результатів та витрат цього підприємства дозволяє оцінити його економічну ефективність, рентабельність, рівень витрат та шляхи їх оптимізації. Такий аналіз є важливою основою для прийняття управлінських рішень, планування подальшої діяльності та підвищення загальної фінансової стійкості.

Таблиця 2.4

Динаміка показників фінансових результатів підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022–2023 рр., тис. грн

Показники	Роки		Відхилення	
	2022	2023	абсолютне (+;-)	відносне %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3 736091	4857266	1 121 175	30,01
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3 090847	3979309	888 462	28,74
3. Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	291 991	444037	152 046	52,07
4. Дохід від участі в капіталі	0	0	0	0,00
5. Інші фінансові доходи	1745	1936	191	10,95
6. Інші доходи	882	1390	508	57,60
7. Чистий фінансовий результат: прибуток	155639	255160	99521	63,94

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз динаміки фінансових результатів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022–2023 роки свідчить про позитивну тенденцію розвитку підприємства. Зокрема, чистий дохід від реалізації продукції зріс на 30,01%, що свідчить про збільшення обсягів продажу та ефективність комерційної діяльності. При цьому собівартість реалізованої продукції також зросла на 28,74%, що частково зумовлено зростанням цін на сировину та енергоресурси. Однак фінансовий результат від операційної діяльності збільшився на 52,07%, що є свідченням ефективнішого управління витратами та операційною ефективністю [60]. Сукупне зростання чистого фінансового результату на 63,94% вказує на зміцнення прибутковості підприємства в умовах економічної нестабільності (див. табл.2.4.).

Динаміка обсягу, складу і структури операційних витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021–2023 рр. відображає зміни в розподілі ресурсів підприємства та дозволяє оцінити ефективність витратної політики в умовах зростання виробничих масштабів і вартості ресурсів. Аналіз цих показників є важливою складовою для виявлення резервів економії та підвищення рентабельності діяльності.

Таблиця 2.5

**Динаміка обсягу, складу і структури операційних витрат ТДВ
«Яготинський маслозавод» у 2021–2023 рр., тис. грн**

Елементи операційних витрат	2021		2022		2023		Відхилення			
	сума у тис. грн	питома вага, %	сума у тис. грн	питома вага, %	сума у тис. грн	питома вага, %	Абсолютне, +/-		Відносне, %	
							2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Матеріальні витрати	2237345	82,21	2636094	83,56	3246084	83,02	398749	609990	17,82	23,14
Витрати на оплату праці	168573	6,19	195918	6,21	249790	6,39	27345	53872	16,22	27,50
Відрахування на соціальні заходи	38327	1,41	47339	1,50	52222	1,34	9012	4883	23,51	10,31
Амортизація	79243	2,91	75141	2,38	73423	1,88	-4102	-1718	-5,18	-2,29
Інші операційні витрати	197946	7,27	200416	6,35	288693	7,38	2470	88277	1,25	44,05
Разом	2721434	100	3154908	100	3910212	100	433474	755304	53,63	102,71

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Структура витрат підприємства за 2021-2023 роки представлена на рис. 2.3.

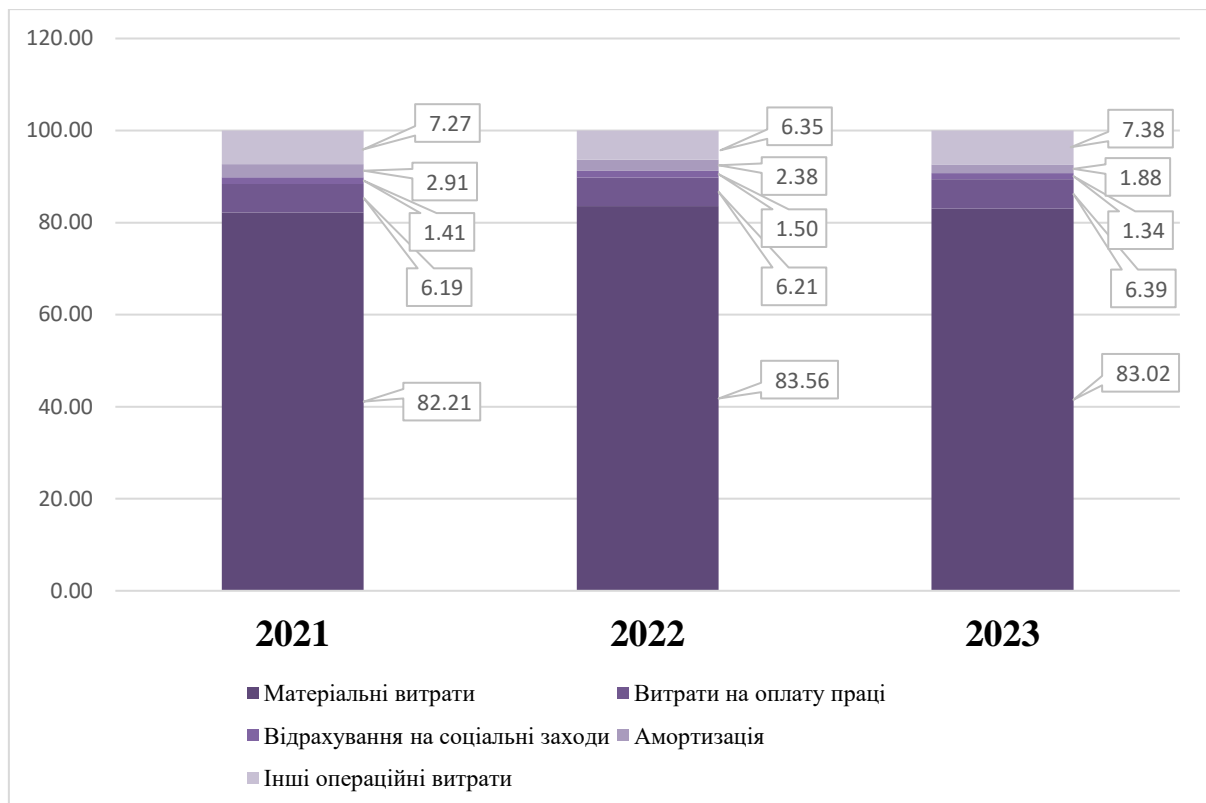

Рис. 2.3. Структура операційних витрат підприємства.

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод».

Структурний аналіз елементів операційних витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки свідчить про суттєве зростання витрат за більшістю основних статей. Найбільше зростання продемонстрували матеріальні витрати – на 17,82% у 2022 році та ще на 23,14% у 2023-му, що обумовлено як розширенням виробничої діяльності, так і зростанням вартості сировини. Витрати на оплату праці також стабільно зростали: на 16,22% у 2022 році та на 27,5% у 2023 році, що може свідчити про зростання заробітної плати або чисельності персоналу. Водночас відрахування на соціальні заходи зросли повільніше, а в 2023 році частка цих витрат у структурі навіть скоротилася до 1,34%. Амортизаційні витрати зменшувались упродовж двох років поспіль – на 5,18% у 2022 році та на 2,29% у 2023-му, що може свідчити про часткове списання основних засобів або зміну облікової політики. Найбільший відносний приріст показали інші операційні витрати – у 2023 році вони зросли на 44,05%, що потребує додаткового контролю за цими статтями. Загалом,

операційні витрати підприємства зросли на 53,63% у 2022 році та ще на 23,94% у 2023-му, що вказує на необхідність оптимізації витратної структури задля підтримання прибутковості (табл. 2.5).

Аналіз складу і динаміки поточних витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021–2023 роках дає змогу оцінити ефективність витрачання ресурсів та виявити напрями, які потребують оптимізації. Витрати підприємства є ключовим фактором формування фінансового результату, тому дослідження їх структури та змін у динаміці дозволяє зробити обґрунтовані висновки щодо управління витратами в умовах зміни ринкової кон'юнктури та зростання виробничої активності.

Таблиця 2.6

Динаміка структури витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 роки

Витрати підприємства	2021		2022		2023		Абсолютне відхилення, (+/-)		Відносне відхилення, %	
	сума в тис.грн	питома вага, %	сума в тис.грн	питома вага, %	сума в тис.грн	питома вага, %	2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
Собівартість реалізованої продукції	2784504	85,66	3090847	85,67	3979309	87,06	306343	888462	11,00	28,74
Адміністративні витрати	33130	1,02	37602	1,04	44464	0,97	4472	6862	13,50	18,25
Витрати на збут	254742	7,84	296742	8,22	367149	8,03	42000	70407	16,49	23,73
Інші операційні витрати	34147	1,05	65926	1,83	41416	0,91	31779	-24510	93,07	-37,18
Фінансові витрати	87142	2,68	116777	3,24	138408	3,03	29635	21631	34,01	18,52
Втрати від участі в капіталі	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0,00	0,00
Інші витрати	57127	1,76	0	0,00	0	0,00	-57127	0	-100,00	0,00
Всього поточних витрат	3250792	100	3607894	100	4570746	100	357102	962852	10,99	26,69

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Структура витрат підприємства за 2021-2023 роки представлена на рис. 2.4.

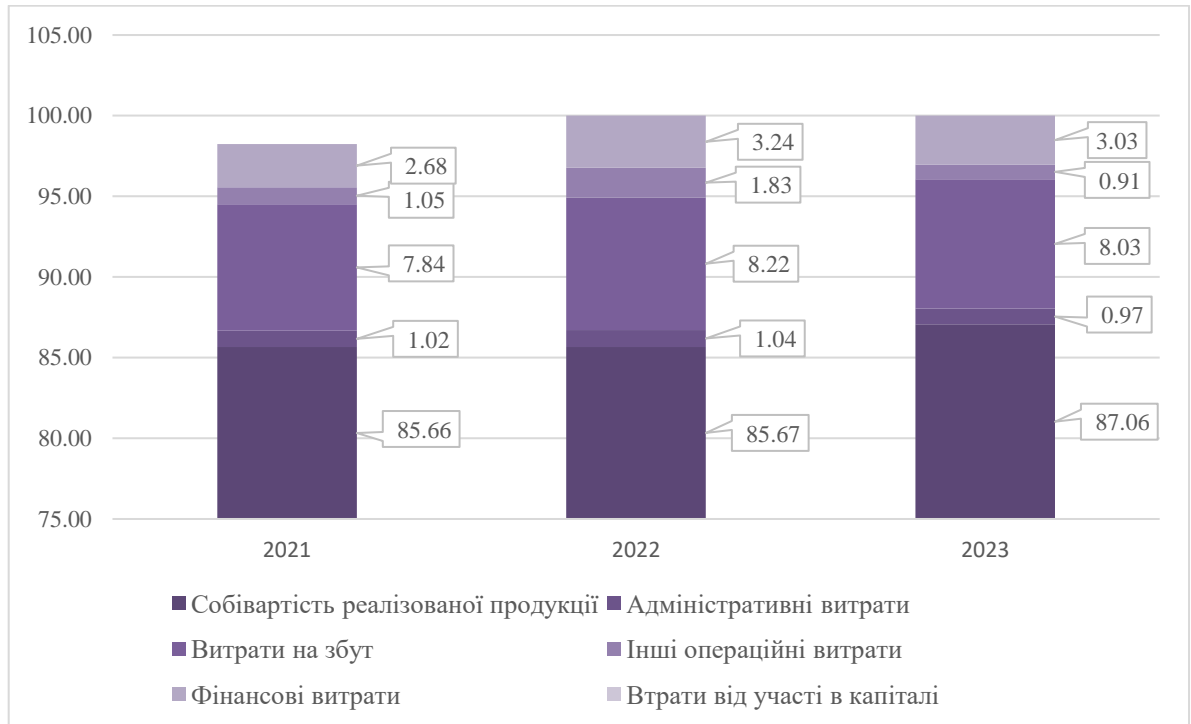

Рис. 2.4. Структура витрат підприємства.

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз складу та структури поточних витрат ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки свідчить про стале зростання витрат за основними напрямками. Основну частку витрат традиційно займає собівартість реалізованої продукції — її обсяг збільшився на 11,0% у 2022 році та ще на 28,74% у 2023-му, досягнувши 87,06% у загальній структурі, що є характерним для виробничих підприємств. Витрати на збут також зросли — на 16,49% у 2022 році та 23,73% у 2023-му, що свідчить про розширення ринків збуту або підвищення витрат на логістику та маркетинг. Адміністративні витрати зростали помірно (13,5% та 18,25% відповідно), залишаючись відносно стабільними в структурі – близько 1%. Значне зростання інших операційних витрат у 2022 році (на 93,07%) змінилося їх скороченням у 2023 році на 37,18%, що, ймовірно, є результатом разових витрат або коригування облікової політики. Фінансові витрати зросли на 34,01% у 2022 році та на 18,52% у 2023-му, що може бути пов'язано з підвищенням кредитного навантаження або відсоткових ставок. Водночас повністю були ліквідовані

інші витрати, що у 2021 році становили 1,76% загального обсягу. Загальне зростання поточних витрат на 10,99% у 2022 році та на 26,69% у 2023-му вимагає подальшого контролю за витратною політикою підприємства для забезпечення стабільної прибутковості.

2.3. Оцінка фінансового стану підприємства

Дослідження складу та динаміки необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки дає змогу оцінити рівень забезпеченості підприємства засобами довгострокового використання, а також виявити напрямки інвестування в основний капітал. Необоротні активи є основою виробничого потенціалу, тому аналіз їх структури та змін у часі дозволяє визначити інтенсивність оновлення матеріально-технічної бази та ефективність управління капітальними ресурсами.

Структура активів підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022–2023 рр представлена у таблиці 2.7 та на рис. 2.5.

Аналіз складу та структури необоротних активів ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021–2023 роках свідчить про суттєві зміни у розподілі капітальних ресурсів підприємства. Основну частку, як і раніше, займають основні засоби — їх питома вага коливалася від 96,67% у 2021 році до 92,88% у 2023-му. У 2022 році обсяг основних засобів зменшився на 26,71 млн грн (–6,4%), однак уже в 2023 році відбулося зростання на 25,07 млн грн (+6,4%), що може свідчити про оновлення виробничих фондів або надходження нових об'єктів. Натомість обсяг нематеріальних активів протягом аналізованого періоду скоротився — з 2901 тис. грн у 2021 році до 1295 тис. грн у 2023 році (–55,35%), а їх питома вага зменшилася на 0,38 в.п., що може вказувати на обмежене інвестування в інтелектуальну власність. Найбільш динамічними були інші необоротні активи: у 2022 році їх обсяг зріс утричі, з 11,49 млн грн до 32,02 млн грн, а в 2023 році зменшився до 30,57 млн грн, залишаючись на високому рівні. Загалом у 2022 році сума необоротних активів зросла на 37,82 млн грн, проте у 2023 році відбулося незначне скорочення на 21,99 млн грн, що свідчить про перерозподіл інвестиційних пріоритетів підприємства.

Таблиця 2.7

Структура активів підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022–2023 рр., тис. грн

№ п/п	Види необоротних активів	2021		2022		2023		Відхилення (+,-)			
		Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Абсолютні зміни, тис. грн		Зміни у структурі	
								2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
1	Нематеріальні активи	2901	0,67	1528	0,33	1295	0,29	-1373	-233,00	-0,35	-0,04
2	Основні засоби	417251	96,67	390541	83,19	415608	92,88	-26710	25067,00	-13,48	9,69
3	Інші необоротні активи	11491	2,66	32020	6,82	30570	6,83	20529	-1450,00	4,16	0,01
4	Необоротні активи, всього	431643	100,00	469464	100,00	447473	100,00	37821	-21991,00	x	x

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

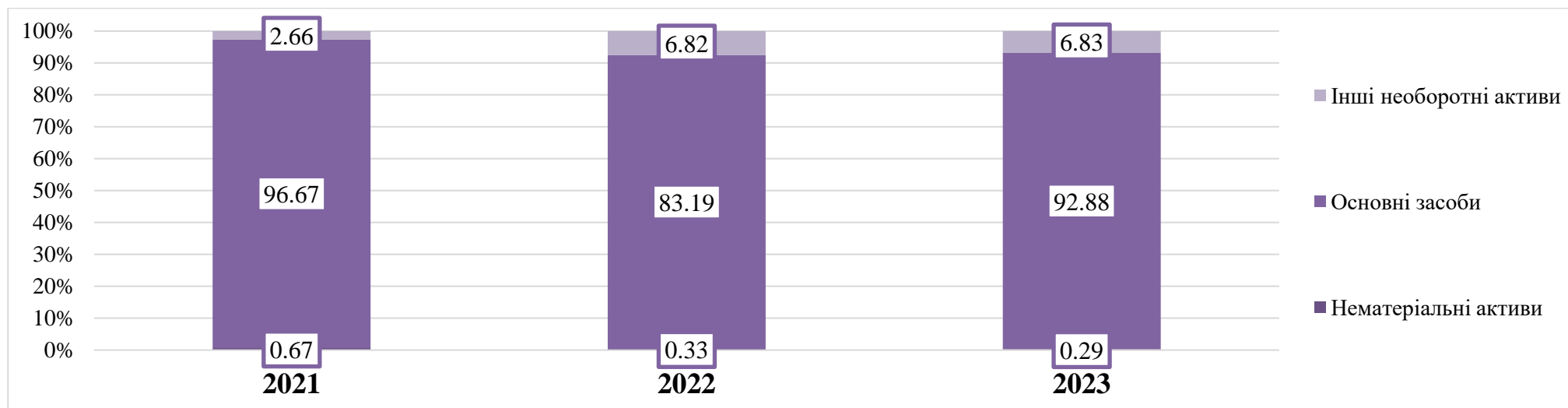

Рис. 2.5. Структура активів підприємства.

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз структури капіталу ТДВ «Яготинський маслозавод» засвідчує зростання власного капіталу підприємства на 37,4% у 2023 році порівняно з попереднім періодом. Це позитивно характеризує фінансову стійкість підприємства та його здатність до самофінансування. Зменшення довгострокового позикового капіталу свідчить про зниження боргового навантаження, тоді як збільшення короткострокових зобов'язань вимагає посилення контролю за ліквідністю [67]. Загалом структура капіталу вказує на зміцнення фінансового стану підприємства та покращення його платоспроможності (табл. 2.7.).

Аналіз структури капіталу ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021–2023 роках дозволяє оцінити співвідношення між власними та залученими джерелами фінансування діяльності підприємства. Дослідження динаміки капіталу є важливим для розуміння рівня фінансової стійкості, платоспроможності та ефективності управління зобов'язаннями. Зміни в структурі капіталу безпосередньо впливають на інвестиційну привабливість підприємства, його кредитоспроможність та здатність до самофінансування.

Аналіз структури капіталу ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки свідчить про поступове зміцнення позицій власного капіталу підприємства. Його обсяг зріс із 683,5 млн грн у 2021 році до понад 1 млрд грн у 2023 році, що становить приріст на 37,33% у 2022 році та ще на 9,15% у 2023-му. Питома вага власного капіталу в загальній структурі також зросла – з 52,43% до 58,66%, що вказує на посилення фінансової стійкості та автономії підприємства.

У той же час частка довгострокових зобов'язань скоротилася з 19,48% у 2021 році до 12,98% у 2023 році. Їх абсолютне зменшення становило 14,6 млн грн у 2022 році та 12,6 млн грн у 2023 році, що може свідчити про поступове погашення довгострокових кредитів або зниження потреби в довгостроковому фінансуванні.

Структура капіталу підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод»

за 2021–2023 рр., тис. грн

Показники	2021		2022		2023		Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %				
Власний капітал	683512	52,43	938667	56,43	1024567	58,66	255155	85900	37,33	9,15
Довгострокові зобов'язання	253895	19,48	239316	14,39	226708	12,98	-14579	-12608	-5,74	-5,27
Короткострокові зобов'язання	366248	28,09	485430	29,18	495205	28,35	119182	9775	32,54	2,01
Капітал всього	1303655	100	1663413	100	1746480	100	359758	83067	64,13	5,90

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

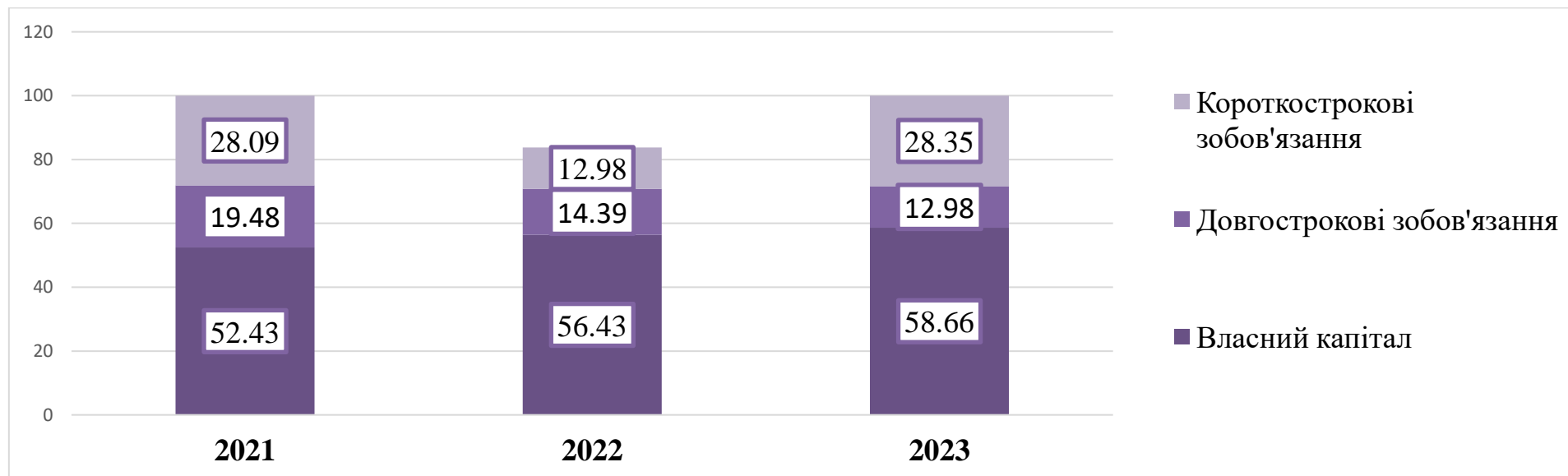

Рис.2.6. Структура капіталу підприємства.

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод».

Короткострокові зобов'язання також демонстрували зростання: на 32,54% у 2022 році та ще на 2,01% у 2023 році, що зумовило зростання їх питомої ваги до 28,35%. Це може бути наслідком активізації операційної діяльності та збільшення обсягів поточних розрахунків.

Загалом капітал підприємства за три роки зріс на 443,8 млн грн (або на 34,04%), що свідчить про стабільний розвиток та нарощування фінансового потенціалу ТДВ «Яготинський маслозавод».

Таблиця 2.9

Розрахунок основних фінансових коефіцієнтів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення	
				2022 до 2021	2023 до 2022
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,36	1,43	1,47	0,07	0,04
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,62	1,22	1,31	0,6	0,09
Коефіцієнт автономії	0,38	0,34	0,39	-0,04	0,05
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,51	0,49	0,5	-0,02	0,01
Оборотність активів	2,04	1,97	1,84	-0,07	-0,13
Рентабельність активів, %	8,91	1,01	2,16	-7,9	1,15

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз показників ліквідності ТДВ «Яготинський маслозавод» свідчить про позитивну динаміку покращення фінансової стійкості підприємства. Зокрема, коефіцієнт загальної ліквідності у 2023 році зріс до 1,47, що свідчить про достатній рівень покриття поточних зобов'язань оборотними активами. Коефіцієнт швидкої ліквідності також продемонстрував зростання, що свідчить про збереження платоспроможності підприємства навіть без урахування товарно-матеріальних запасів. Однак спостерігається зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності, що вказує на потребу в посиленні грошових резервів для забезпечення негайних

зобов'язань. При цьому зростання чистого оборотного капіталу на 170 450 тис. грн у 2023 році свідчить про посилення фінансової незалежності підприємства [64]. Щодо показників фінансової стійкості, спостерігається певне зниження коефіцієнта фінансової незалежності, однак загалом співвідношення власного і залученого капіталу залишається на прийнятному рівні. Також покращився коефіцієнт маневреності власного капіталу, що вказує на здатність підприємства гнучко використовувати власні кошти. Аналіз показників ділової активності свідчить про незначне уповільнення оборотності активів та дебіторської заборгованості, що може бути пов'язано зі збільшенням обсягів діяльності та розширенням кредитної політики. Водночас скорочення тривалості обороту кредиторської заборгованості вказує на підвищення оперативності розрахунків із постачальниками (Дод. В).

Аналіз динаміки рентабельності діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2020–2022 роки свідчить про коливання ефективності використання ресурсів. У 2021 році спостерігалось суттєве зниження рентабельності продукції та операційних витрат, що було пов'язано із зростанням витрат і загальним ускладненням економічної ситуації. Однак у 2022 році підприємству вдалося відновити позитивну динаміку: рентабельність продукції зросла до 20,88%, а операційна маржа сягнула 7,72%. Особливо важливою є стабілізація валової рентабельності продажів на рівні 17,27%, що свідчить про ефективне управління собівартістю продукції. Показники чистої рентабельності продажів та економічної рентабельності активів також покращилися, що вказує на зміцнення фінансової бази підприємства. Щодо ресурсної ефективності, варто відзначити зростання рентабельності власного капіталу до 6,41% у 2022 році, що демонструє підвищення прибутковості для власників підприємства. Зростання рентабельності основних засобів до 9,63% свідчить про ефективніше використання матеріально-технічної бази (Дод. Г) [64].

Отже, незважаючи на виклики зовнішнього середовища, ТДВ «Яготинський маслозавод» продемонстрував здатність адаптуватися до змін та нарощувати фінансові показники рентабельності, що є запорукою подальшого стабільного розвитку.

2.4. Аналіз ефективності господарської діяльності підприємства

Аналіз складу та структури основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2020–2022 роки дозволяє оцінити ефективність управління матеріально-технічною базою підприємства, рівень оновлення та вибуття активів. Основні засоби є основою виробничого процесу, тому дослідження їх динаміки є важливим для виявлення тенденцій у капіталовкладеннях, амортизаційній політиці та технічному переоснащенні підприємства. Зміни в структурі основних засобів відображають пріоритети у розвитку виробництва та впливають на продуктивність і конкурентоспроможність підприємства.

Аналіз динаміки і структури основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2020–2022 роки свідчить про поступове скорочення їх загального обсягу: з 449730 тис. грн у 2020 році до 390541 тис. грн у 2022 році (зниження на 59 189 тис. грн або 13,16%). Найбільш суттєве абсолютне скорочення спостерігається за статтею «Машини та обладнання» — на 42 181 тис. грн, що зумовило зменшення їх питомої ваги з 67,21% до 61,38%. Це може свідчити про часткове вибуття або недостатній рівень оновлення технічного парку. Питома вага земельних ділянок, навпаки, зросла з 34,47% у 2020 році до 39,69% у 2022 році, незважаючи на відсутність змін у їх вартості, що пояснюється загальним зменшенням вартості інших груп активів. Також спостерігається скорочення в групах «Інструменти, прилади, інвентар» та «Транспортні засоби», що вказує на зменшення обсягів допоміжних та обслуговуючих основних засобів. Загалом, на тлі зменшення вартості основних засобів спостерігається звуження виробничої бази підприємства, що потребує уваги з боку управління щодо модернізації і технічного переоснащення з метою збереження конкурентоспроможності у майбутньому.

Таблиця 2.10

Динаміка обсягу, складу і структури основних засобів підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод»

Групи основних засобів	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення			
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Абсолютне (+;-)		Відносне (%)	
							2021/2020	2022/2020	2021/2020	2022/2020
Земельні ділянки	155000	34,47	155000	37,15	155000	39,69	0	0	2,68	2,54
Будівлі, споруди та передавальні пристрої	99833	22,20	98441	23,59	93413	23,92	-1392	-5028	1,39	0,33
Машини та обладнання	281884	62,68	280427	67,21	239703	61,38	-1457	-40724	4,53	-5,83
Транспортні засоби	2762	0,61	2493	0,60	1776	0,45	-269	-717	-0,02	-0,14
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	5163	1,15	3422	0,82	1749	0,45	-1741	-1673	-0,33	-0,37
Інші основні засоби	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0,00	0,00
Основні засоби, всього	449730	100,00	417251	100,00	390541	100,00	-32479	-26710	0,00	0,00

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Рис. 2.7 Динаміка обсягу, складу і структури основних засобів підприємства

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз динаміки руху і технічного стану основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки є важливою складовою оцінки ефективності використання матеріально-технічної бази підприємства. Основні засоби безпосередньо впливають на виробничий потенціал, рівень продуктивності праці та конкурентоспроможність продукції. Дослідження показників оновлення, вибуття, зносу та придбання основних засобів дозволяє виявити тенденції у сфері інвестування, ступінь модернізації обладнання, а також визначити пріоритети в управлінні капітальними ресурсами підприємства.

Таблиця 2.11

**Динаміка руху і технічного стану основних засобів підприємства ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2021-2023 р.р.**

№ п/п	Показники	Формула розрахунку	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення	
						2022 до 2021	2023 до 2022
1	Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	p.1011	773761	811917	898932	38156	87015
2	Знос основних засобів, тис. грн.	p.1012	356510	421376	483324	64866	61948
3	Залишкова вартість, тис. грн.	p.1010	417251	390541	415608	-26710	25067
Показники наявності основних засобів							
4	Частка основних засобів в активах, %	$p.1010 / p.1300 \times 100\%$	26,5	19,25	19,20	-7,25	-0,05
5	Коефіцієнт забезпеченості основних засобів оборотними активами	$p.1195 / p.1010$	2,74	4,11	4,13	1,37	0,02
Показники технічного стану основних засобів							
6	Коефіцієнт зносу	$p.1012 / p.1011$	0,46	0,52	0,54	0,06	0,02
7	Коефіцієнт придатності	$p.1010 / p.1011$	0,54	0,48	0,46	-0,06	-0,02

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз динаміки руху і технічного стану основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки свідчить про зростання

первісної вартості основних засобів на 125 171 тис. грн або 16,17%, що свідчить про оновлення матеріально-технічної бази підприємства. Водночас у 2022 році відбулося зниження залишкової вартості на 26 710 тис. грн, але у 2023 році спостерігалось її зростання на 25 067 тис. грн, що свідчить про модернізацію та оновлення активів. Частка основних засобів в загальній вартості активів знизилась з 26,5% у 2021 році до 19,2% у 2023 році, що свідчить про зростання питомої ваги оборотних активів. Коефіцієнт забезпеченості основних засобів оборотними активами збільшився з 2,74 до 4,13, що є позитивним показником фінансової стійкості. Разом з тим технічний стан основних засобів поступово погіршується: коефіцієнт зносу зріс з 0,46 до 0,54, а коефіцієнт придатності знизився з 0,54 до 0,46. Це вказує на потребу у подальших інвестиціях в оновлення основних фондів для забезпечення ефективної виробничої діяльності підприємства. (див. табл.2.11).

Аналіз ефективності використання основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» дозволяє оцінити рівень інтенсивності та результативності їхнього залучення у виробничий процес. Дослідження динаміки відповідних показників дає змогу визначити, наскільки раціонально підприємство використовує наявні ресурси, а також виявити резерви підвищення продуктивності основних фондів.

Таблиця 2.12

**Ефективність використання основних засобів підприємства ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2021-2023 р.р.**

Показники	2021	2022	2023	Відхилення абсолютне (+;-)		Відхилення відносне, %	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
	Сума тис. грн	Сума тис. грн	Сума тис. грн				
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	4176191	4855631	4 857 266	679440	1355464	16,27	27,92
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	431098	403896	403074,5	-27202	-822	-6,31	-0,20

продовження таблиці 2.12

Показники	2021	2022	2023	Відхилення абсолютне (+;-)		Відхилення відносне, %	
				2022 до 2021	2023 до 2022	2022 до 2021	2023 до 2022
	Сума тис. грн	Сума тис. грн	Сума тис. грн				
Валовий прибуток, тис. грн	319157	645244	877957	326087	232713	102,17	36,07
Віддача, грн.	9,7	12,02	12,05	2,32	3	23,92	28,20
Місткість, грн.	0,1	0,08	0,08	-0,02	0	-20,00	-18,88
Рентабельність основних засобів, %	74	160	218	86	58	116,22	36,13

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз ефективності використання основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки свідчить про позитивну динаміку більшості ключових показників. За досліджуваний період обсяг продукції зріс з 4176,2 млн грн у 2021 році до 6211,1 млн грн у 2023 році, що становить приріст на 1355,5 млн грн або 27,92% у порівнянні з 2022 роком. Така тенденція вказує на активізацію виробничої діяльності та зростання попиту на продукцію підприємства. Середньорічна вартість основних засобів знизилася з 431,1 млн грн у 2021 році до 403,1 млн грн у 2023 році, що вказує на певне скорочення або відсутність масштабних інвестицій у технічне переоснащення. Незважаючи на це, підприємство демонструє зростання валового прибутку, який у 2022 році збільшився на 326,1 млн грн (102,17%), а в 2023 році – ще на 232,7 млн грн (36,07%). Це свідчить про ефективне використання наявних виробничих ресурсів. Коефіцієнт фондівіддачі зріс з 9,7 грн у 2021 році до 15,41 грн у 2023 році, що свідчить про зростання обсягу продукції на одиницю основних засобів. Водночас фондомісткість знизилася з 0,1 до 0,06 грн, що вказує на зменшення капіталомісткості виробництва. Найбільш динамічно зростав показник рентабельності основних засобів: з 74% у 2021 році до 218% у 2023 році, що є результатом ефективного управління виробничими фондами, зростання доходів та покращення прибутковості підприємства. Отже,

підприємство демонструє високу результативність у використанні основних засобів, незважаючи на скорочення їх середньорічної вартості (див.табл 2.12).

Динаміка обсягу, складу і структури оборотних засобів є важливим показником ефективності господарської діяльності підприємства. Аналіз змін оборотних активів дозволяє оцінити рівень забезпеченості підприємства ресурсами для безперервного виробничого процесу, а також виявити тенденції у використанні короткострокових активів. У контексті діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» вивчення оборотних засобів за період 2021–2023 років дає змогу визначити ключові напрямки розвитку та управління ресурсами підприємства, а також оцінити вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на його фінансово-господарські показники.

Таблиця 2.13

Динаміка обсягу, складу і структури оборотних засобів підприємства ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 рр.

Показники Групи оборотних засобів	2021		2022		2023	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
Виробничі запаси	75361	12,11	117522	15,34	106103	12,37
Незавершене виробництво	6854	1,1	6581	0,86	9745	1,14
Готова продукція	80394	12,92	37927	4,95	70083	8,17
Дебіторська заборгованість	425104	68,29	592908	77,38	623833	72,75
Грошові кошти і поточні інвестиції	31692	5,09	7818	1,02	41043	4,79
Товари	3048	0,49	3435	0,45	6661	0,78
Разом	622453	100	766191	100	857468	100

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

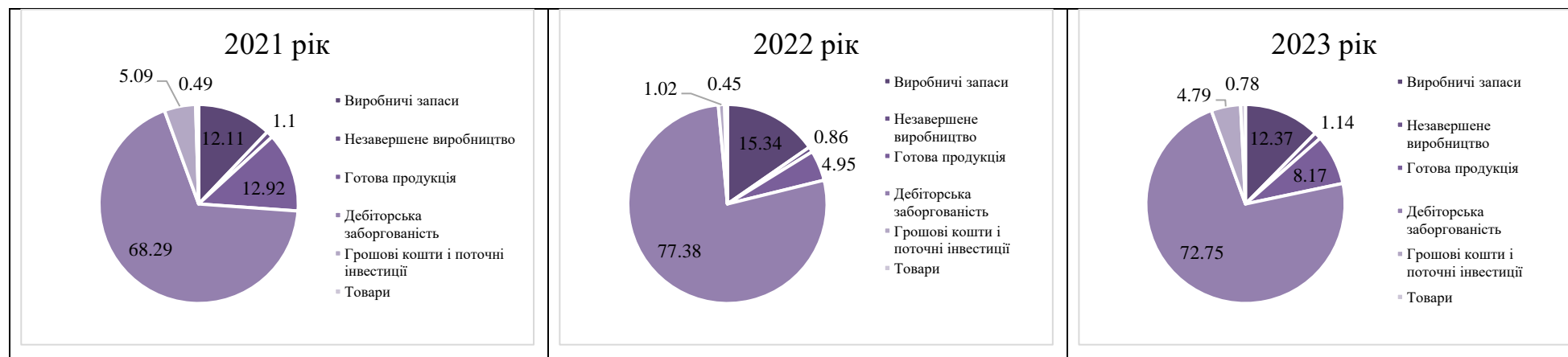

Рис. 2.8. Динаміка обсягу, складу і структури оборотних засобів підприємства

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Аналіз динаміки обсягу, складу і структури оборотних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки показує, що за досліджуваний період їх загальна сума зросла на 235015 тис. грн – з 622453 тис. грн у 2021 році до 857468 тис. грн у 2023 році, що свідчить про розширення обсягу обігового капіталу підприємства. Найбільшу питому вагу в структурі оборотних активів традиційно займає дебіторська заборгованість, яка в 2021 році становила 68,29%, у 2022 році – 77,38%, а в 2023 році дещо знизилась до 72,75%. Незважаючи на незначне зниження частки, абсолютна сума дебіторської заборгованості продовжує зростати, що може вказувати як на активну реалізацію продукції з відстрочкою платежів, так і на потенційні ризики уповільнення обігу коштів.

Позитивною є динаміка зростання виробничих запасів: з 75361 тис. грн у 2021 році до 117522 тис. грн у 2022 році, однак у 2023 році їх обсяг дещо зменшився до 106103 тис. грн. Це може свідчити про раціональнішу політику управління складськими запасами на фоні забезпеченого виробничого процесу. Частка запасів у загальній структурі залишилася в межах 12–15%.

Значні коливання спостерігаються за показником готової продукції. У 2021 році її обсяг становив 80394 тис. грн (12,92% у структурі), у 2022 році – різко зменшився до 37927 тис. грн (4,95%), але вже в 2023 році зріс до 70083 тис. грн (8,17%). Така нестабільність може бути пов'язана з коливанням обсягів збуту, рівнем попиту або змінами в політиці управління запасами готової продукції.

Показник грошових коштів та поточних інвестицій є досить нестабільним: у 2021 році він становив 31692 тис. грн (5,09%), у 2022 році різко скоротився до 7818 тис. грн (1,02%), а у 2023 році відновився до 41043 тис. грн (4,79%). Це свідчить про коливання ліквідності та можливо, вплив зовнішніх чинників на фінансові потоки підприємства.

Інші складові оборотних активів, зокрема незавершене виробництво та товари, займають незначну питому вагу (менше 2%), проте демонструють стабільну присутність у структурі. Особливо помітне зростання показника незавершеного виробництва у 2023 році до 9745 тис. грн, що може свідчити про зростання виробничої активності.

Загалом, підприємство демонструє зростання обсягів оборотних засобів та позитивні зміни в їх структурі, однак надмірна концентрація дебіторської заборгованості потребує посиленої уваги з боку фінансового менеджменту для запобігання ризику уповільнення оборотності капіталу (див.табл 2.13)

Динаміка використання оборотних засобів підприємства є важливим показником ефективності його господарської діяльності. Аналіз змін у складі, обсязі та тривалості їх обороту дає змогу оцінити рівень забезпеченості виробничого процесу, ліквідність та платоспроможність підприємства. У цьому розділі розглядаються основні показники руху та використання оборотних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2022–2023 роки, що дозволяє виявити тенденції розвитку підприємства, оцінити ефективність управління оборотним капіталом та зробити висновки щодо фінансової стабільності і перспектив подальшого зростання.

Таблиця 2.14

**Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства
ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 рр.**

Показники	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне відхилення	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	2487196	2498014	3202172	10818	704158
Чистий прибуток	тис. грн.	-39677	-55876	253732	-16199	309608
Середньорічна вартість оборотних коштів	тис. грн.	1660371,5	1754626	759258,5	94254,5	-995367,5
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	оборотів	1,50	1,42	4,22	-0,07	2,79
Тривалість обороту оборотних коштів	днів	240,32	252,87	85,36	12,54	-167,51
Рентабельність оборотних коштів	%	-0,02	-0,03	0,33	-0,01	0,37
Коефіцієнт закріплення оборотних коштів	грн.	1,50	1,42	4,22	-0,07	2,79

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

Проведена оцінка ефективності використання активів та зобов'язань підприємства засвідчила загальне покращення фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод» у 2021–2023 роках. Підприємство демонструє позитивні результати у використанні основних і оборотних засобів, підвищенні рентабельності та валового прибутку, однак водночас зберігаються певні ризики, пов'язані зі збільшенням дебіторської заборгованості, що потребує посилення контролю за платіжною дисципліною контрагентів.

Отже, аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021–2023 роки показує позитивну динаміку у використанні оборотних засобів та зростанні фінансових результатів. Проте збільшення дебіторської заборгованості потребує пильної уваги з боку менеджменту з метою мінімізації фінансових ризиків та забезпечення стабільного розвитку підприємства у майбутньому (табл. 2.14).

2.5. Аналіз правового забезпечення господарської діяльності підприємства

Діяльність ТДВ «Яготинський маслозавод», як і будь-якого іншого підприємства в Україні, здійснюється в межах нормативно-правового поля, що визначає основні засади його функціонування. Базові правові норми встановлені Цивільним кодексом України (ЦКУ) та Господарським кодексом України (ГКУ), які закладають фундаментальні принципи створення, реєстрації, організації діяльності та ліквідації суб'єктів господарювання. ЦКУ регламентує цивільно-правові відносини підприємства з іншими учасниками ринку, тоді як ГКУ визначає засади ведення господарської діяльності, порядок укладання господарських договорів та правила підприємницької діяльності.

Особливу роль для ТДВ «Яготинський маслозавод» відіграє Закон України «Про господарські товариства», який визначає правовий статус товариства, порядок його утворення, діяльності органів управління, розподілу

прибутку, відповідальності учасників та припинення діяльності. Оскільки підприємство має статус товариства з додатковою відповідальністю, його організаційна структура та взаємовідносини між учасниками визначаються саме цим законом [46].

Податкове законодавство також має критичне значення для діяльності підприємства. Податковий кодекс України регламентує порядок обчислення, сплати та адміністрування основних податків і зборів, таких як податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, єдиний соціальний внесок тощо. Дотримання норм податкового законодавства є обов'язковим не лише для уникнення штрафних санкцій, а й для забезпечення правової безпеки підприємства у взаємодії з контролюючими органами.

Окрім загального регулювання, Яготинський маслозавод підпадає під дію спеціального законодавства у сфері харчової промисловості. Виробництво молочних продуктів вимагає суворого дотримання санітарних норм та правил, встановлених Державними санітарними нормами і правилами щодо безпечності та якості харчових продуктів. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» визначає обов'язки виробників щодо безпеки продукції, процедур простежуваності, гігієнічних вимог на всіх етапах виробництва [49].

У контексті стандартів якості особливого значення набувають положення національних стандартів ДСТУ та міжнародних стандартів ISO. Для молочної галузі обов'язковими є, зокрема, ДСТУ 2661:2010 «Молоко коров'яче питне. Технічні умови», який визначає вимоги до складу, якості та безпечності молока питного. Виробництво кефіру регламентується ДСТУ 6003:2008 «Кефір. Загальні технічні умови», що встановлює норми органолептичних, фізико-хімічних та мікробіологічних показників. Для вершкового масла діє ДСТУ 4334:2004 «Масло вершкове. Загальні технічні умови», який регламентує вимоги до жирності, чистоти смаку та фізичної консистенції продукції.

Окрім цих стандартів, на виробництво кисломолочної продукції поширюються також ДСТУ 4417:2005 «Йогурти. Загальні технічні умови» і ДСТУ 2662:2010 «Молоко та вершки згущені. Загальні технічні умови». Сирні вироби регулюються, зокрема, ДСТУ 6001:2008 «Сири кисломолочні. Загальні технічні умови» та ДСТУ 6002:2008 «Сири тверді. Загальні технічні умови». Застосування цих стандартів є обов'язковим для забезпечення стабільної якості, санітарної безпеки і відповідності готової продукції вимогам українського законодавства.

Крім національних норм, сучасні молокопереробні підприємства, включаючи ТДВ «Яготинський маслозавод», активно впроваджують міжнародні системи управління якістю, такі як ISO 9001 (системи менеджменту якості) та ISO 22000 (системи управління безпечністю харчових продуктів). Впровадження ISO 22000 особливо важливе, оскільки воно гарантує контроль усіх етапів виробничого процесу – від приймання молока-сировини до пакування готової продукції – що дозволяє підвищити довіру споживачів і розширити можливості виходу на міжнародні ринки.

Важливим аспектом є також дотримання законодавства у сфері маркування та реклами харчових продуктів. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» встановлює чіткі правила щодо того, яку інформацію потрібно надавати на упаковці продукції, зокрема склад, харчову цінність, умови зберігання тощо, що має на меті забезпечення права споживача на отримання достовірної і повної інформації про продукт.

В окрему категорію можна виділити правові акти, що регулюють питання санітарно-епідеміологічного контролю та ветеринарного нагляду. Наприклад, Закон України «Про ветеринарну медицину» встановлює вимоги до контролю за якістю молока та молочних продуктів, які спрямовані на запобігання поширенню інфекційних захворювань серед споживачів [39, с.7].

Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» здійснює свою діяльність на підставі власних установчих документів, основним з яких є Статут. У Статуті визначено найменування товариства, його

місцезнаходження, мету та предмет діяльності, організаційну структуру, порядок утворення та використання майна, формування і розмір статутного капіталу, процедури розподілу прибутку, систему органів управління, компетенцію кожного з них, а також механізм прийняття управлінських рішень і порядок припинення діяльності підприємства. Окрім Статуту, засновниками товариства укладено установчий договір, який визначає основи взаємодії між учасниками, обсяг їхніх прав і обов'язків, розподіл часток у статутному капіталі, порядок внесення вкладів та умови виходу з товариства. Реєстрація підприємства здійснена у встановленому законодавством порядку, а саме шляхом внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відповідно до положень Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Для здійснення діяльності у сфері виробництва та переробки молока, Яготинський маслозавод має обов'язкові ліцензії та дозволи, передбачені чинним законодавством. Зокрема, підприємство володіє ліцензією на виробництво продуктів харчування, виданою відповідними органами Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужби).

Крім того, для здійснення транспортування молочної сировини використовуються спеціальні санітарно-обладнані транспортні засоби, що також потребують санітарного паспорту. У сфері охорони довкілля підприємство має відповідні екологічні дозволи, зокрема на викиди забруднюючих речовин у повітря та скиди стічних вод, видані органами екологічного контролю. Щодо якості продукції, Яготинський маслозавод має впроваджену систему управління якістю відповідно до ISO 22000 та відповідні сертифікати якості на основні види продукції, які підтверджують відповідність вимогам безпеки харчових продуктів.

У сфері трудових відносин ТДВ «Яготинський маслозавод» дотримується положень Кодексу законів про працю України (КЗпП). Усі

працівники підприємства оформлені відповідно до вимог чинного законодавства: з ними укладено письмові трудові договори, а також забезпечено офіційне оформлення трудових відносин шляхом подання відповідних повідомлень до Державної податкової служби України про прийняття працівників на роботу.

На підприємстві діє колективний договір, який регламентує основні аспекти трудових відносин, включаючи оплату праці, організацію робочого часу і відпочинку, соціальні гарантії, охорону праці та інші елементи соціально-економічного забезпечення персоналу. Система винагороди ґрунтується на єдиній тарифній сітці з урахуванням кваліфікації працівників і складності виконуваних завдань. Додатково передбачено надбавки за шкідливі умови, професійну майстерність і безперервний стаж. Разом із позитивними аспектами виявлено і певні недоліки. Зокрема, відсутність чітких критеріїв преміювання створює передумови для суб'єктивних рішень, а необґрунтована відсутність положень про компенсацію при затримці заробітної плати суперечить трудовому законодавству.

У сфері безпеки праці передбачені заходи профілактики виробничого травматизму, регулярні інструктажі, медичні огляди, а також забезпечення працівників засобами індивідуального захисту. Водночас недостатньо деталізовані механізми технічної модернізації робочих місць, оновлення обладнання та впровадження інновацій, що є критично важливим в умовах сучасної харчової промисловості. Удосконалення цих положень сприятиме підвищенню рівня безпеки праці та якості продукції.

Організація робочого часу на Яготинському маслозаводі здійснюється відповідно до чинного трудового законодавства. У колективному договорі встановлено 40-годинний робочий тиждень, що відповідає ст. 50 КЗпП України. Передбачено також підвищену оплату праці за роботу у понаднормовий час, як того вимагає ст. 106 КЗпП. Кожному працівнику надається щорічна основна оплачувана відпустка тривалістю не менше 24 календарних днів. Проте в колективному договорі відсутні спеціальні гарантії

для працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці, наприклад, щодо надання додаткової оплачуваної відпустки або скороченого робочого часу, як це передбачено статтею 76 КЗпП. Це питання потребує доопрацювання для підвищення рівня соціального захисту працівників окремих виробничих підрозділів [41, с.280].

У рамках колективного договору Яготинського маслозаводу передбачено надання соціальних пільг для працівників, спрямованих на покращення їхнього добробуту та підтримку у складних життєвих обставинах. Працівникам надається матеріальна допомога у разі хвороби або інших надзвичайних ситуацій, що підвищує рівень соціального захисту на підприємстві. Також передбачена часткова компенсація витрат на харчування, що є важливим чинником підтримки працівників у реаліях економічної нестабільності. Одним із додаткових стимулів є забезпечення санаторно-курортним лікуванням, що позитивно впливає на загальний рівень здоров'я персоналу. Водночас слід зазначити, що у договорі відсутні положення про професійний розвиток і навчання працівників, що є недоліком, оскільки інвестування в підвищення кваліфікації сприяє конкурентоспроможності підприємства на ринку праці.

Аналізуючи діючий колективний договір Яготинського маслозаводу, можна зробити висновок, що він у своїй основі відповідає нормам чинного трудового законодавства України. Основні положення щодо оплати праці, організації робочого часу, відпусток і соціальних гарантій реалізовані відповідно до вимог Кодексу законів про працю та профільних законів. Однак договір потребує вдосконалення в ряді аспектів: зокрема, у частині визначення прозорих критеріїв преміювання, розробки чітких компенсаційних механізмів при затримках зарплати, підвищення уваги до модернізації умов праці та запровадження програм професійного розвитку персоналу [33, с. 87]. Врахування цих моментів сприятиме покращенню мотивації працівників і підвищенню ефективності діяльності підприємства.

Юридичний супровід діяльності Яготинського маслозаводу здійснюється штатним юристом або залученими юридичними радниками. Основними функціями юриста є правова підтримка діяльності заводу: консультування керівництва і структурних підрозділів щодо відповідності законодавству, розробка та перевірка установчих і внутрішніх документів. Важливу роль відіграє договірна робота, яка включає підготовку контрактів із постачальниками, покупцями, логістичними та страховими компаніями, із передбаченням усіх необхідних юридичних гарантій і штрафних санкцій [36, с. 45].

Юрист також бере активну участь у врегулюванні спорів: складанні претензій, участі у переговорах, представництві інтересів заводу у судах. Значна увага приділяється взаємодії з державними органами – податковою службою, інспекцією праці, органами сертифікації тощо. Важливим напрямом роботи є юридичний супровід трудових відносин, підготовка трудових договорів, локальних актів, консультації щодо дотримання прав працівників.

Окремо варто відзначити забезпечення охорони прав інтелектуальної власності заводу: реєстрація товарних знаків, рецептур продуктів, патентування технологічних розробок. Юрист відповідає за ліцензійну та дозвільну діяльність підприємства, включаючи отримання дозволів на виробництво та реалізацію молочної продукції.

Крім того, юрист проводить аналіз ризиків господарської діяльності, здійснює внутрішній аудит правової відповідності, а також організовує правове навчання персоналу щодо новацій законодавства, етики бізнесу та антикорупційних стандартів.

Важливим аспектом правового забезпечення є дотримання вимог Закону України «Про захист персональних даних». ТДВ «Яготинський маслозавод» забезпечує зберігання та обробку персональних даних працівників і контрагентів відповідно до встановлених норм, із дотриманням принципів конфіденційності, цільового призначення і прав суб'єктів персональних даних.

У господарській діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» також враховуються положення антикорупційного законодавства, зокрема вимоги Закону України «Про запобігання корупції». Підприємство впроваджує внутрішні політики доброчесності, зокрема антикорупційний кодекс поведінки, що регламентує етичні стандарти співпраці з контрагентами, недопущення конфлікту інтересів та запобігання неправомірним вигодам. З метою зниження юридичних ризиків та посилення корпоративної відповідальності, підприємство поступово впроваджує елементи комплаєнс-системи. Це включає моніторинг відповідності діяльності чинному законодавству, впровадження внутрішніх політик щодо прозорості закупівель, етики взаємодії з державними структурами та антикорупційних норм.

Господарська діяльність підприємства здійснюється з урахуванням нормативно-правових актів, що регламентують процедури державного нагляду та контролю. У зв'язку з цим на підприємстві розроблено алгоритм дій під час перевірок контролюючими органами, що мінімізує ризики санкцій і сприяє забезпеченню правової стабільності.

«У разі здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємство керується вимогами Митного кодексу України, Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», а також відповідними міжнародними договорами. Особливу увагу приділяється питанням ліцензування експорту, дотриманню санітарно-ветеринарних вимог країн-імпортерів, а також маркуванню продукції відповідно до міжнародних стандартів.

Отже, аналіз правового забезпечення господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» засвідчив комплексний підхід підприємства до дотримання норм чинного законодавства України, що охоплює як загальні, так і спеціалізовані регуляторні вимоги. Діяльність товариства відповідає положенням Цивільного та Господарського кодексів, законів України у сферах корпоративного управління, податкового регулювання, охорони праці, харчової безпеки, ветеринарного нагляду, екологічного контролю, захисту прав споживачів і персональних даних. Підприємство має необхідні установчі документи, ліцензії,

внутрішні політики та впроваджені системи управління якістю, що свідчить про високий рівень правової організації діяльності. Разом з тим, виявлено окремі напрямки, які потребують вдосконалення. Зокрема, у сфері трудових відносин варто актуалізувати положення колективного договору щодо прозорості системи преміювання, соціальних компенсацій, професійного розвитку персоналу та умов праці в небезпечному середовищі. Також потребує посилення договірна робота – з акцентом на юридичні гарантії, захист від ризиків і недобросовісного виконання зобов'язань. Окрему увагу слід приділити розбудові антикорупційних механізмів, впровадженню комплаєнс-політик та систематизації внутрішнього аудиту правової відповідності. Розширення правового супроводу в цих напрямках сприятиме не лише зниженню юридичних ризиків, а й підвищенню конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасної ринкової економіки та посиленням його репутації як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Висновки до розділу 2

У другому розділі роботи було здійснено комплексний аналіз економіко-правового забезпечення господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». Дослідження організаційно-правового статусу підприємства показало його стабільне функціонування у формі приватного акціонерного товариства із належною реєстрацією та оформленням установчих документів. Аналіз фінансових результатів засвідчив позитивну динаміку зростання чистого доходу, валового прибутку та рентабельності, незважаючи на збільшення окремих статей витрат. Оцінка фінансового стану підприємства виявила підвищення ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності, що свідчить про ефективне управління активами і зобов'язаннями. Аналіз ефективності господарської діяльності підтвердив зростання показників фондівіддачі та оборотності оборотних засобів, що дозволяє підприємству утримувати конкурентоспроможні позиції на ринку.

За період з 2021 по 2023 рік підприємство демонструє стійке зростання основних фінансових показників. Чистий дохід від реалізації продукції

суттєво збільшився, перевищивши позначку у 4,8 мільярда гривень у 2023 році, що свідчить про активне розширення обсягів виробництва та збуту. Валовий прибуток за цей період також зріс майже втричі, що говорить про підвищення ефективності діяльності і кращу маржинальність продукції.

Витрати підприємства зросли, що дозволило отримати позитивний операційний результат. Зокрема, найбільшу частку у витратах займає собівартість реалізованої продукції, яка продовжує зростати пропорційно збільшенню обсягів виробництва

Власний капітал підприємства за цей час зріс більш ніж на третину, що свідчить про покращення фінансової стабільності та зміцнення ресурсної бази. Одночасно, довгострокові зобов'язання зменшились, а короткострокові залишаються стабільними, що підтверджує збереження збалансованої структури капіталу.

Показники ліквідності підприємства поліпшилися: загальна ліквідність збільшилась, а коефіцієнт швидкої ліквідності навіть майже подвоївся, що свідчить про зростання здатності підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання.

Рентабельність основних засобів помітно зросла і перевищила 200%, що свідчить про ефективне використання капітальних інвестицій та високий рівень доходності активів. Водночас коефіцієнт зносу основних засобів збільшився, що вказує на необхідність поступового оновлення основних засобів.

Загалом, за три роки підприємство зміцнило свої позиції на ринку, підвищило рентабельність і забезпечило стійкий розвиток за рахунок зростання доходів, оптимізації структури капіталу та покращення фінансових показників.

Разом із тим правовий аналіз виявив переважну відповідність діяльності підприємства чинним вимогам законодавства, зокрема у сферах трудових відносин, договірної роботи та фінансової звітності. Колективний договір регулює ключові аспекти соціально-трудова відносин, однак потребує удосконалення у частині преміювання, компенсаційних виплат і розвитку кадрового потенціалу. Діяльність юридичної служби забезпечує належний

захист інтересів підприємства та мінімізацію правових ризиків. Загалом результати аналізу засвідчують достатню економічну стійкість і правову забезпеченість ТДВ «Яготинський маслозавод», проте також окреслюють напрями для подальшого удосконалення системи управління та правового супроводу.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

3.1. Напрями удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності підприємства

У сучасних умовах господарювання ефективність функціонування підприємства значною мірою залежить від належного рівня економіко-правового забезпечення його діяльності. Економіко-правове забезпечення охоплює сукупність правових, організаційних та економічних інструментів, спрямованих на підтримку стабільного розвитку підприємства, дотримання вимог законодавства, оптимізацію використання ресурсів та мінімізацію ризиків у господарській діяльності.

Для ТДВ «Яготинський маслозавод», як одного з провідних виробників молочної продукції в Україні, особливо важливим є удосконалення системи економіко-правового забезпечення з метою підвищення конкурентоспроможності, ефективності управління та інвестиційної привабливості. У таблиці нижче наведено основні напрями, за якими доцільно реалізовувати покращення цього напрямку діяльності. (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1

Комплексні напрями удосконалення економіко-правового забезпечення діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

№	Напрямок удосконалення	Зміст пропозиції	Очікуваний результат
1	Автоматизація облікових та правових процесів	Впровадження програмного забезпечення для електронного документообігу, податкового й бухгалтерського обліку, управління ризиками	Зменшення витрат часу та людських ресурсів; підвищення прозорості управління

продовження таблиці 3.1

№	Напрямок удосконалення	Зміст пропозиції	Очікуваний результат
2	Удосконалення внутрішньої нормативної бази	Розробка або оновлення локальних нормативних актів (положень, інструкцій, регламентів) відповідно до чинного законодавства	Підвищення правової визначеності дій працівників; зменшення внутрішніх конфліктів
3	Оптимізація договірної роботи	Впровадження типових форм договорів; залучення юристів до попереднього аналізу контрактів з постачальниками та торговими мережами	Зменшення ризиків недійсності угод; підвищення правового захисту інтересів підприємства
4	Підвищення правової грамотності працівників	Проведення тренінгів і семінарів щодо змін у законодавстві, корпоративної відповідальності, дотримання трудового права	Зменшення кількості правопорушень, порушень трудової дисципліни
5	Покращення механізмів контролю та внутрішнього аудиту	Створення системи регулярного правового та фінансового аудиту господарських операцій	Своєчасне виявлення порушень; підвищення фінансової дисципліни

Джерело: побудоване автором

В умовах постійних змін економічного та правового середовища важливим завданням для ТДВ «Яготинський маслозавод» є вдосконалення економіко-правового забезпечення його господарської діяльності. Одним із першочергових напрямів у цій сфері є автоматизація облікових та правових процесів. Впровадження сучасного програмного забезпечення для ведення електронного документообігу, бухгалтерського та податкового обліку, юридичного супроводу дозволить підвищити прозорість господарських операцій, зменшити кількість технічних помилок і оптимізувати використання трудових ресурсів. Автоматизація дає змогу не лише пришвидшити обробку документів, а й забезпечити належний контроль за їх змістом та відповідністю вимогам законодавства.

Ще одним важливим кроком має стати удосконалення внутрішньої нормативної бази. Локальні нормативні акти підприємства повинні постійно переглядатися та оновлюватися у відповідності до змін у національному законодавстві. Чіткі й актуальні положення, інструкції та регламенти дозволяють забезпечити правову визначеність у діях працівників, уникати конфліктних ситуацій, зменшити кількість дисциплінарних порушень і підвищити рівень внутрішнього контролю. Така робота сприятиме зміцненню корпоративної культури та підвищенню ефективності управління персоналом.

Важливим напрямом є також оптимізація договірної роботи. На підприємстві укладається велика кількість договорів із постачальниками, торговими мережами, логістичними компаніями та іншими контрагентами, що створює значні юридичні ризики. З метою їх зменшення доцільним є впровадження типових шаблонів договорів, які відповідатимуть вимогам чинного законодавства, а також обов'язкове залучення юристів до попереднього аналізу угод. Це дозволить не лише уникнути юридичних помилок, а й забезпечити захист прав та інтересів підприємства в договірних зобов'язаннях.

Окрему увагу необхідно приділити підвищенню правової грамотності працівників. Для цього доцільно проводити внутрішні тренінги, семінари, інформаційні сесії щодо змін у законодавстві, особливостей застосування трудового, господарського, податкового права. Формування правової культури серед персоналу сприяє зменшенню кількості правопорушень, забезпечує більш обґрунтоване прийняття управлінських рішень та підвищує загальний рівень правової безпеки підприємства.

Одним із ключових механізмів забезпечення законності та ефективності діяльності є покращення внутрішнього контролю та аудиту. Запровадження регулярного юридичного і фінансового аудиту дозволяє вчасно виявляти порушення, помилки або зловживання в господарських процесах. Також внутрішній аудит допомагає оцінити ефективність реалізації окремих бізнес-рішень і запропонувати шляхи їх оптимізації. Його результати мають

використовуватися як основа для формування рекомендацій щодо удосконалення економіко-правової політики підприємства.

Аналіз фінансового стану та господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» у розділах 2.3–2.5 дозволив виявити низку актуальних проблем, що впливають на ефективність та стабільність підприємства.

Однією з найсуттєвіших є процес старіння основних засобів. Динаміка показників технічного стану основних засобів свідчить про поступове зростання коефіцієнта зносу та зменшення коефіцієнта придатності. Це означає, що велика частина обладнання перебуває у зношеному стані, що підвищує ризики виробничих збоїв, збільшує витрати на ремонт і обслуговування та знижує загальну ефективність виробничого процесу. Модернізація виробничої бази є необхідною умовою для підтримання конкурентоспроможності підприємства.

Другою проблемою є зростання дебіторської заборгованості, яка на кінець 2023 року склала понад 623 млн грн. Незважаючи на загальне зростання обсягів реалізації продукції, збільшення дебіторської заборгованості свідчить про ризики порушення ліквідності підприємства. Збільшення строків погашення боргів покупцями може призвести до дефіциту обігових коштів, ускладнення виконання зобов'язань перед постачальниками та працівниками, а також до необхідності залучення додаткового зовнішнього фінансування, що негативно позначиться на фінансовій стабільності підприємства [57].

Правове забезпечення діяльності підприємства також виявило низку недоліків. Аналіз чинного колективного договору показав, що хоча загальні положення щодо оплати праці, охорони праці та соціальних гарантій відповідають законодавству, існують проблеми із визначенням чітких критеріїв преміювання працівників. Відсутність прозорих механізмів нарахування премій може призводити до суб'єктивізму в прийнятті рішень, демотивації персоналу та конфліктних ситуацій. Крім того, у договорі не

передбачено механізмів компенсації у разі затримки заробітної плати, що є порушенням вимог КЗпП України.

Ще однією вразливою ланкою правового забезпечення є недостатня увага до питань професійного розвитку та підвищення кваліфікації працівників. Відсутність систематичної програми навчання, тренінгів або перепідготовки знижує загальну продуктивність праці, впливає на якість продукції та конкурентоспроможність підприємства на ринку. В умовах стрімкого розвитку технологій та змін у нормативній базі такі недоліки можуть призвести до втрати ринкових позицій [64].

Крім цього, виявлено проблеми у сфері договірної роботи. На підприємстві недостатньо ефективно здійснюється юридичний супровід укладення контрактів, особливо тих, що стосуються постачання молока, закупівлі сировини, логістики та страхування. В окремих випадках договори не містять достатніх положень про штрафні санкції, порядок вирішення спорів або забезпечення виконання зобов'язань. Це створює ризики для підприємства у випадку недобросовісного виконання контрактів контрагентами.

З огляду на це, особливої уваги потребує посилення юридичного супроводу ризикованих угод. Ефективна договірна політика передбачає ретельну правову перевірку кожного договору перед підписанням, включення у договори положень про відповідальність за порушення умов, забезпечення виконання зобов'язань через гарантії або застави. Також необхідне залучення юристів до переговорів із ключовими партнерами для мінімізації юридичних ризиків [61].

Насамкінець, аналіз показав, що хоча підприємство демонструє загальне зростання фінансових результатів і стабільний розвиток, ряд проблемних аспектів потребують термінових заходів для їх усунення. Старіння основних засобів, наростання дебіторської заборгованості, недосконалість правового регулювання трудових відносин і слабкий юридичний супровід контрактної діяльності є тими сферами, які потребують системних змін.

Усунути виявлені проблеми можна шляхом впровадження програми оновлення виробничого обладнання, удосконалення кредитної політики щодо дебіторів, перегляду колективного договору з урахуванням кращих практик, а також створення ефективної юридичної служби або залучення зовнішніх експертів для супроводу договорів та судово-претензійної роботи, що дозволить зміцнити економічну та правову основу діяльності підприємства у довгостроковій перспективі.

Одним із першочергових напрямів вдосконалення економіко-правового забезпечення діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» має стати оновлення основних засобів підприємства. Як показав аналіз, рівень зносу виробничого обладнання систематично зростає, що свідчить про погіршення технічного стану та зниження ефективності використання активів. Інвестиції в оновлення машин, виробничих ліній і технологічних комплексів дозволять зменшити виробничі витрати, підвищити якість продукції та знизити кількість аварійних простоїв на виробництві [66].

Для реалізації оновлення виробничої бази доцільно розробити спеціальну інвестиційну програму на 3–5 років. Основними джерелами фінансування можуть бути власні накопичення підприємства, залучення банківських кредитів на пільгових умовах або лізингові програми. Пріоритетними напрямками інвестування мають стати оновлення обладнання для переробки молока, модернізація фасувального обладнання та впровадження енергозберігаючих технологій, що дозволить також скоротити витрати на енергоносії.

Другим важливим напрямом удосконалення є підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю. Аналіз показав стійку тенденцію до її зростання, що створює ризики ліквідності для підприємства. Для вирішення цієї проблеми слід впровадити автоматизовану систему обліку дебіторської заборгованості, яка дозволить своєчасно відслідковувати заборгованість за кожним контрагентом, контролювати терміни платежів та оперативно реагувати на прострочення.

Автоматизація обліку дебіторської заборгованості повинна включати інтеграцію з бухгалтерським та фінансовим обліком підприємства, налаштування автоматичних нагадувань про наближення термінів оплати, формування звітів про статус заборгованості. Впровадження такої системи дозволить зменшити обсяг простроченої дебіторки та прискорити обіг оборотних коштів, що напряду вплине на покращення ліквідності [67].

Крім автоматизації, необхідно переглянути умови договорів із покупцями, передбачивши у них штрафні санкції за затримку платежів, можливість нарахування пені або відмови від подальших поставок у випадку системних порушень фінансової дисципліни. Такі заходи мають дисциплінувати контрагентів і сприяти зниженню ризиків втрати обігових коштів.

Інвестиції у модернізацію та автоматизацію повинні супроводжуватися також підготовкою персоналу. Працівникам бухгалтерії та фінансової служби слід організувати навчання з користування новими інформаційними системами, а керівникам продажів - тренінги щодо контролю дебіторської заборгованості та переговорів із покупцями про умови розрахунків.

Таблиця 3.2

**План оновлення основних засобів ТДВ «Яготинський маслозавод»
(2025–2027 рр.), тис. грн**

Рік	Стаття інвестицій	Орієнтовні витрати, тис. грн
2025	Оновлення лінії переробки молока	5500
2025	Устаткування для пакування йогуртів	3200
2026	Модернізація охолоджувальних систем	2800
2026	Запровадження системи енергозбереження	2600
2027	Придбання нових транспортних засобів для транспортування молока	4700
2027	Створення автоматизованої системи обліку дебіторської заборгованості	1500
Разом інвестицій		20 300

Джерело: побудоване автором на основі власних розрахунків

Загалом впровадження запропонованих заходів дозволить підприємству зменшити витрати на обслуговування старого обладнання, прискорити виробничі цикли, підвищити ліквідність і зменшити ризики неповернення

боргів, що сприятиме стабільному розвитку підприємства в умовах конкуренції та економічної нестабільності (див. табл.3.2).

Підвищення рівня юридичної безпеки є важливим завданням для забезпечення стабільної та прогнозованої діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». Одним із ключових напрямів удосконалення в цьому контексті є посилення договірної роботи підприємства. Це передбачає розробку та впровадження уніфікованих типових форм договорів, які міститимуть чіткі положення про права, обов'язки сторін, механізми відповідальності, умови внесення змін та припинення зобов'язань.

Особливу увагу необхідно приділяти включенню до договорів положень про штрафні санкції за порушення термінів постачання, якості продукції або умов оплати, що забезпечить дієві інструменти для захисту інтересів підприємства у випадку неналежного виконання контрагентами своїх обов'язків. Також слід передбачати в договорах обов'язкове досудове врегулювання спорів, що дозволить зменшити витрати на судові процеси [67].

Другим важливим кроком має стати запровадження систематичного юридичного аудиту всіх контрактів, які укладаються підприємством. Такий аудит має передбачати попередню перевірку проектів договорів на відповідність чинному законодавству, внутрішнім політикам підприємства та мінімізацію ризиків для заводу.

Аналіз договорів повинен здійснюватися не тільки на етапі їх укладання, а й періодично протягом виконання, що дозволить своєчасно виявляти зміну умов, ризики невиконання зобов'язань або порушення прав підприємства. Регулярний аудит контрактів допоможе запобігти виникненню фінансових збитків і зберегти ділову репутацію заводу.

Для організації ефективного юридичного аудиту доцільно створити на підприємстві окремий підрозділ договірної роботи або розширити функціонал юридичної служби. У разі обмежених ресурсів можливе залучення зовнішніх юридичних консультантів на умовах аутсорсингу для перевірки великих або складних угод [58].

Паралельно слід організувати навчання співробітників комерційних, закупівельних та фінансових підрозділів основам договірного права та корпоративних стандартів укладання контрактів, що сприятиме формуванню загальної культури правової відповідальності всередині підприємства.

Реалізація вказаних заходів дозволить не лише знизити ймовірність фінансових втрат через недосконалі або ризиковані договори, а й посилити переговорні позиції заводу під час укладення нових контрактів. Завдяки цьому ТДВ «Яготинський маслозавод» зможе більш впевнено працювати на конкурентному ринку та забезпечувати сталий розвиток своєї господарської діяльності.

Ефективне фінансове управління є одним із найважливіших чинників стабільного розвитку підприємства. Для ТДВ «Яготинський маслозавод» запровадження системної політики контролю дебіторської заборгованості стає особливо актуальним на тлі зростання обсягів продажу в кредит. Це дозволить своєчасно виявляти прострочення платежів, мінімізувати ризики ліквідності та підтримувати необхідний рівень грошових потоків для фінансування операційної діяльності.

Одним із перших кроків має стати запровадження чіткої внутрішньої політики управління дебіторською заборгованістю. До такої політики мають увійти правила встановлення лімітів кредитування для покупців, оцінка платоспроможності нових клієнтів, строки надання відстрочки платежу та умови її пролонгації. Регулярний моніторинг дебіторської заборгованості допоможе оперативно реагувати на потенційні проблеми.

Доцільно впровадити автоматизовану систему обліку дебіторської заборгованості, яка дозволить в реальному часі відслідковувати суми та строки заборгованостей. Такі системи також можуть формувати аналітичні звіти для керівництва та нагадування про необхідність вжиття заходів щодо стягнення заборгованості або корекції умов співпраці з клієнтами.

У межах вдосконалення фінансового управління необхідно розробити процедури роботи з проблемною заборгованістю. Вони повинні передбачати

етапи: від направлення нагадувань боржникам до передачі справ до юридичного відділу або колекторських агентств у разі істотної прострочки. Такі механізми дадуть змогу ефективно захищати інтереси заводу.

Важливою складовою підвищення ліквідності є оптимізація управління грошовими коштами. Слід розробити систему планування і прогнозування грошових потоків із розрахунком різних сценаріїв розвитку подій. Це дозволить завчасно передбачати можливі касові розриви та шукати варіанти їх фінансування (наприклад, через короткострокові кредити чи залучення внутрішніх резервів).

Паралельно з управлінням дебіторською заборгованістю необхідно посилити контроль за платіжною дисципліною постачальників та партнерів. Впровадження штрафних санкцій за прострочення платежів має стати обов'язковою умовою договорів, що зменшить ризики дефіциту ліквідності через затримки зовнішніх надходжень. Для підвищення загальної ліквідності варто також проводити аналіз структури активів та пасивів з метою підтримання оптимального співвідношення між короткостроковими активами та зобов'язаннями. У разі необхідності можливе часткове переведення коштів у високоліквідні активи або реструктуризація боргових зобов'язань.

Таким чином, системна робота над удосконаленням контролю дебіторської заборгованості та оптимізацією управління ліквідністю дозволить ТДВ «Яготинський маслозавод» зміцнити свою фінансову стійкість, знизити ризики втрати платоспроможності та створити базу для подальшого стабільного розвитку.

3.2. Економічне обґрунтування впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості

Автоматизація процесу обліку дебіторської заборгованості є ключовим чинником забезпечення стабільності фінансових потоків і мінімізації ризиків неплатежів у діяльності сучасного переробного підприємства. Особливість

впровадження автоматизованої системи обліку дебіторської заборгованості на ТДВ «Яготинський маслозавод» полягає у необхідності врахування специфіки молокопереробного виробництва, сезонності поставок сировини та розгалуженої мережі контрагентів.

На підприємстві вже використовується система електронного обліку, зокрема програмне забезпечення 1С:Підприємство, однак поточна конфігурація не забезпечує достатнього рівня автоматизації обліку дебіторської заборгованості. Частина процесів, таких як контроль за термінами оплати, формування аналітичної звітності, нарахування пені за прострочення здійснюється вручну або в Excel.

Найбільш показовим у цьому контексті є аналіз динаміки дебіторської заборгованості, яка займає найбільшу питому вагу в структурі оборотних засобів. Наведені дані (табл. 3.3) свідчать про суттєве зростання дебіторської заборгованості у 2022 році та її стабілізацію у 2023 році.

Таблиця 3.3

**Дебіторська заборгованість у структурі оборотних засобів ТДВ
«Яготинський маслозавод»**

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення (2022/2021), тис. грн	Абсолютне відхилення (2023/2022), тис. грн	Темп зростання 2022, %	Темп зростання 2023, %
Дебіторська заборгованість, тис. грн	425 104	592 908	623 833	+167 804	+30 925	+39,47	+5,22
Питома вага в оборотних засобах, %	68,29	77,38	72,75	+9,09	-4,63	-	-

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод»

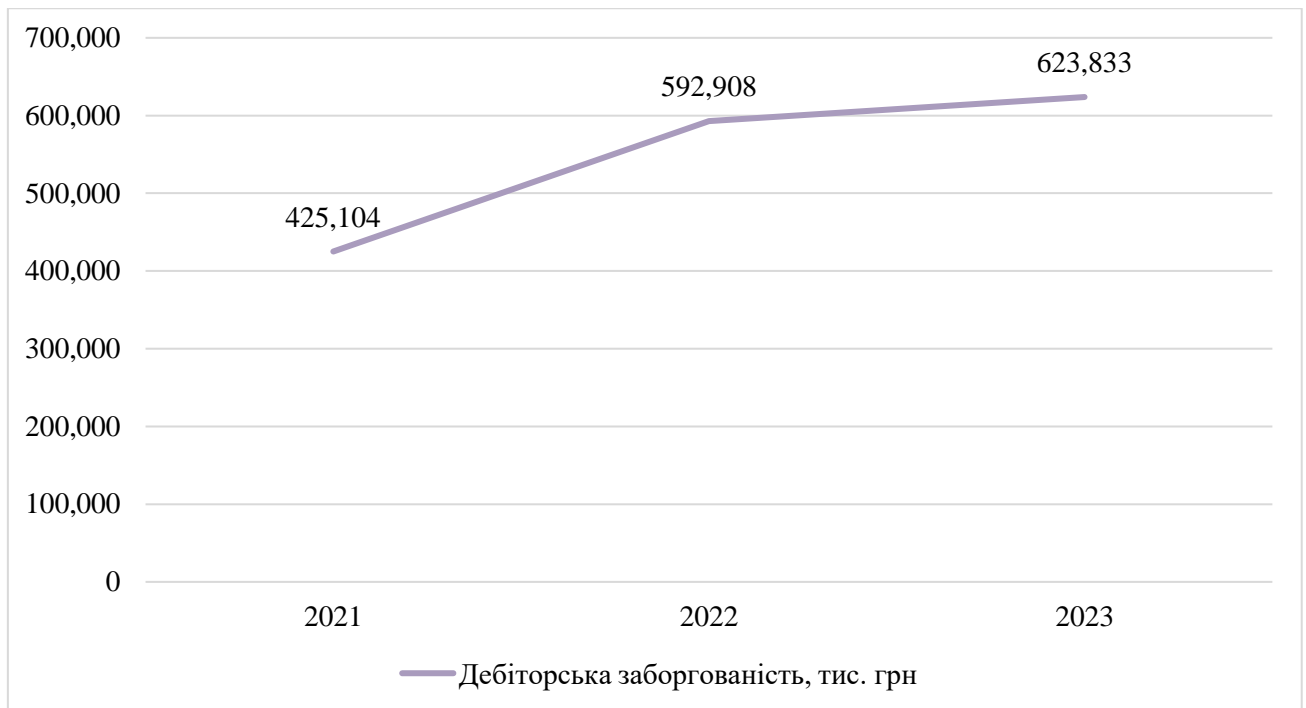

Рис. 3.1. Дебіторська заборгованість у структурі оборотних засобів
Джерело побудовано автором на основі даних таблиці 3.3

У 2022 році дебіторська заборгованість зросла на 39,47%, досягнувши 592 908 тис. грн, що становить 77,38% всіх оборотних активів. Це свідчить про значне навантаження на грошовий обіг і потенційні ризики втрати ліквідності. У 2023 році темпи зростання дебіторки сповільнилися до 5,22%, а її частка в структурі оборотних активів знизилась на 4,63, що є позитивною тенденцією. Проте абсолютний рівень заборгованості залишився надмірно високим.

Очікується, що впровадження спеціалізованого програмного забезпечення сприятиме:

- скороченню строку інкасації дебіторської заборгованості на 10–15 днів;
- зменшенню обсягу простроченої заборгованості на 5–10%;
- підвищенню ліквідності підприємства;
- покращенню платіжної дисципліни контрагентів.

Крім того, оптимізація облікових процесів дозволить скоротити адміністративні витрати та знизити кількість помилок у роботі бухгалтерії.

У зв'язку з цим пропонується впровадження спеціалізованого модуля обліку дебіторської заборгованості у складі сучасної платформи BAS ERP, що дозволяє інтегрувати всі фінансові процеси в єдину систему (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Переваги автоматизації обліку дебіторської заборгованості на ТДВ
«Яготинський маслозавод»**

№	Перевага	Характеристика
1	Скорочення ризиків простроченої заборгованості	Автоматичне нагадування про строки оплати, контроль статусів договорів
2	Поліпшення аналітики	Побудова звітності за клієнтами, термінами, регіонами
3	Зменшення трудомісткості обліку	Автоматичне формування актів звірки, нарахування штрафів
4	Інтеграція з бухгалтерським і управлінським обліком	Уніфікація даних для прийняття рішень у режимі реального часу
5	Підвищення прозорості взаєморозрахунків	Доступ керівництва до актуального стану дебіторської заборгованості в будь-який момент часу

Джерело: побудоване автором на основі власного аналізу

Реалізація проєкту дозволить підприємству досягти якісно нового рівня фінансового менеджменту, зокрема, оптимізувати грошові потоки, знизити кредитне навантаження, підвищити дисципліну платежів з боку контрагентів та зменшити адміністративне навантаження на бухгалтерію.

Постачальником програмного забезпечення та послуг з автоматизації буде виступати BrigIT, що спеціалізується на рішеннях BAS у галузі харчової промисловості.

BAS ERP – це сучасна комплексна система управління підприємством, яка дозволяє автоматизувати основні бізнес-процеси, зокрема облік дебіторської заборгованості. Її функціонал дозволяє не лише фіксувати розрахунки з контрагентами, а й активно керувати дебіторською заборгованістю завдяки таким можливостям:

- програма дозволяє встановлювати планові дати оплат за договорами і контролювати виконання;

- система надсилає нагадування або попередження відповідальним особам;
- за допомогою вбудованої аналітики BAS дозволяє контролювати стан взаєморозрахунків у режимі реального часу;
- інтеграція з CRM та бухгалтерським обліком забезпечує єдину картину фінансової дисципліни клієнтів;
- вбудовані інструменти підтримують бухгалтерське і податкове планування;
- всі типові документи формуються у кілька кліків без потреби вручну зводити дані.

Впровадження BAS ERP дозволить значно покращити контроль строків оплати. Завдяки автоматизованим механізмам система самостійно відслідковує терміни оплати за договорами з контрагентами та своєчасно попереджає відповідальних осіб про наявність або ризик прострочення. Це дозволяє оперативно реагувати на фінансові зобов'язання клієнтів і зменшує ймовірність утворення безнадійної заборгованості (табл. 3.5) [68].

Таблиця 3.5

Переваги впровадження BAS ERP для обліку дебіторської заборгованості на ТДВ «Яготинський маслозавод»

№	Перевага	Опис
1	Контроль строків оплати	Система автоматично відстежує терміни оплати і попереджає про прострочення
2	Зменшення людських помилок	Мінімізація ручного введення даних завдяки автоматичному формуванню документів
3	Інтеграція з іншими модулями	Єдина база даних із CRM, бухгалтерією, складським обліком
4	Аналітика в реальному часі	Можливість будувати звіти за будь-якими параметрами (дата, контрагент, термін, сума)
5	Підвищення фінансової дисципліни контрагентів	Завдяки регулярному моніторингу і нагадуванням
6	Звітність для керівництва	Швидке формування зведених звітів про заборгованість для стратегічного аналізу

№	Перевага	Опис
7	Підготовка до аудиту	Прозорість даних дозволяє легко готувати документи для перевірок
8	Відповідність законодавству України	Система постійно оновлюється згідно з податковими вимогами

Джерело побудоване автором на основі даних про BAS ERP

Використання BAS ERP також дозволяє знизити рівень людських помилок у процесі обліку. Автоматизація рутинних операцій – формування платіжних документів, актів звірки, довідок – зменшує необхідність ручного введення інформації, що особливо актуально в умовах великої кількості контрагентів. Це сприяє підвищенню точності даних і надійності обліку в цілому [69].

Ще однією суттєвою перевагою є можливість повної інтеграції з іншими модулями системи, зокрема CRM, бухгалтерією, управлінням запасами тощо. Це формує єдину інформаційну екосистему, де всі дані синхронізуються між підрозділами, що значно спрощує обробку інформації та забезпечує узгодженість фінансових операцій [70].

BAS ERP підтримує потужну аналітику в режимі реального часу. Це дає змогу менеджменту будувати звіти за будь-якими параметрами: по кожному контрагенту, по термінах погашення, по сумах, що дозволяє здійснювати ефективний контроль та ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення [71].

Завдяки постійному моніторингу та функції автоматичних нагадувань, система позитивно впливає на фінансову дисципліну клієнтів. Контрагенти, які регулярно отримують звіти і повідомлення про заборгованість, більш схильні до своєчасної оплати [68].

Окремо варто відзначити можливість швидкого формування зведеної звітності для керівництва підприємства. Керівники можуть отримувати узагальнену інформацію про фінансовий стан дебіторської заборгованості у зручному форматі, що полегшує стратегічне планування і фінансовий контроль [72].

Для підготовки до зовнішніх або внутрішніх аудитів BAS ERP забезпечує прозорість даних. Уся інформація впорядкована, має підтвердження у вигляді первинних документів і легко формується у необхідну звітність, що значно економить час працівників бухгалтерії [69].

Важливою перевагою є відповідність програмного забезпечення українському законодавству. BAS ERP регулярно оновлюється з урахуванням змін у податковому та бухгалтерському законодавстві України, що забезпечує повну легітимність обліку і формування звітності [73] (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Характеристика програми BAS ERP

№	Характеристика	Опис
1	BAS ERP	Комплексна система управління підприємством для автоматизації виробництва, бухгалтерії, фінансів, продажів, закупівель, складу і кадрів. Підходить для середніх і великих підприємств різних галузей.
2	Основні модулі	Включає модулі бухгалтерського і податкового обліку, управління виробництвом, складом, продажами, закупівлями, кадровим обліком та зарплатою, фінансовим плануванням і аналітикою.
3	Вбудована інтеграція	Підтримує інтеграцію з 1С, CRM-системами, банківськими сервісами, а також електронним документообігом для швидкого обміну даними між контрагентами.
4	Підтримка законодавства	Регулярні оновлення системи відповідно до змін у податковому, бухгалтерському та трудовому законодавстві України.
5	Навчання і підтримка	Доступні офіційні онлайн-курси, вебінари, документація та технічна підтримка користувачів. Навчання адаптоване під реальні бізнес-процеси підприємства.
6	Вартість	Вартість впровадження залежить від комплексу модулів і масштабу підприємства. Варість пакету – 250 000 грн, обслуговування – від 3000 грн на місяць.

Джерело: побудоване автором на основі даних сайту BAS [69]

Для реалізації даного проєкту було розроблено детальний бюджет, який охоплює всі основні витрати: придбання програмного забезпечення, оновлення необхідного обладнання, послуги впровадження та навчання персоналу, а також

забезпечення технічної підтримки. Враховані як внутрішні, так і зовнішні ресурси, необхідні для успішного запуску та експлуатації системи.

Нижче наведена таблиця 3.7 з детальним розподілом бюджету проєкту, що дозволяє оцінити обсяг необхідних інвестицій та підготувати відповідне фінансування.

Таблиця 3.7

Кошторис впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості

Стаття витрат	Опис	Кількість / Обсяг	Вартість за одиницю (грн)	Загальна вартість (грн)
1. Купівля ліцензії BAS ERP	Основна ліцензія	1 комплект	250,000	250,000
2. Клієнтські ліцензії	Робочі місця (5 штук)	5 робочих місць	25,000	125,000
3. Серверне обладнання	Серверна ліцензія та техніка	1 комплект	60,000	60,000
4. Впровадження та налаштування	Послуги консультантів	1 проєкт	50,000	50,000
5. Навчання персоналу	Навчання 3 користувачів (24 год)	3 особи	15,000	45,000
6. Технічна підтримка (ІТС, 1 рік)	Супровід програмного забезпечення	1 рік	30,000	30,000
7. Адміністративні витрати	Офісні, комунальні витрати	—	—	5,000
Всього:				565,000

Джерело: розроблене автором

Для оцінки доцільності інвестування в проєкт впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості на Яготинському маслозаводі проведено фінансовий аналіз з розрахунком основних показників ефективності.

Зокрема, розглянуто загальні інвестиційні витрати, очікуваний щорічний економічний ефект, а також витрати на експлуатацію та підтримку

системи. На основі цих даних обчислено період окупності проекту та індекс доходності (ROI), які дають змогу оцінити швидкість повернення вкладених коштів і рівень прибутковості інвестицій.

Для оцінки економічної доцільності впровадження програмного забезпечення BAS ERP проведено розрахунок основних фінансових показників (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Вихідні дані до інвестиційного проекту

Показники	Інвестиційний проект
1. Обсяг інвестування, тис. грн.	565 000
2. Період експлуатації проекту, років	5
3. Прийнята дисконтна ставка, %	16
3. Прибуток за роками експлуатації, тис. грн	
1-й рік	80 000
2-й рік	100 000
3-й рік	120 000
4-й рік	140 000
5-й рік	160 000
Річна сума амортизації, тис. грн.	113 000

Джерело: розроблене автором

Розрахунок ефективності інвестиційного проекту подано в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9

Розрахунок ефективності інвестиційного проекту

Показник	Формула для розрахунку	Період за роками	Інвестиційний проект	
			Методика розрахунку	Результат
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Грошовий потік	П+А (прибуток +амортизація)	1	80 000+113 000	193 000
		2	100 000+113 000	213 000
		3	120 000+113 000	233 000
		4	140 000+113 000	253 000
		5	160 000+113 000	273 000
			Разом	1 165 000

продовження таблиці 3.9

1	2	3	4	5
Теперішня вартість грошового потоку в результаті дисконтування	$\frac{ГП}{(1+i)^n}$	1	$\frac{193\ 000}{1+0,16}$	166 379,3
		2	$\frac{213\ 000}{(1+0,16)^2}$	158 293,7
		3	$\frac{233\ 000}{(1+0,16)^3}$	149 273,2
		4	$\frac{253\ 000}{(1+0,16)^4}$	139 729,6
		5	$\frac{273\ 000}{(1+0,16)^5}$	129 978,9
		Разом	743 654,7	
Чистий приведений дохід	ГП _Т –ІК		743 654,7-565 000	178 654,7
Індекс дохідності	$\frac{ГП_T}{ІК}$		$\frac{743\ 654,7}{565\ 000}$	1,32
Період окупності	$\frac{ІК}{ГП / \text{період}}$		$\frac{565\ 000}{743654,7/3}$	2,2 роки

Джерело: розраховане автором

Аналіз ефективності інвестиційного проекту (табл. 3.9) показує його економічну доцільність. Загальний грошовий потік за 5 років складає 1 165 000 тис. грн, а теперішня вартість цих потоків з урахуванням дисконту 16 % дорівнює 743 654,7 тис. грн. Позитивне значення чистого приведенного доходу (178 654,7 тис. грн) свідчить про прибутковість проекту.

Індекс дохідності 1,32 підтверджує, що проект приносить більше доходу, ніж витрат, а період окупності 2,2 роки свідчить про швидке повернення інвестицій. Таким чином, проект є вигідним і рекомендований до реалізації, оскільки сприятиме зростанню фінансових показників підприємства та підвищенню його стабільності.

Таблиця 3.10 демонструє ключові показники ефективності, які відображають економічний вплив впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості на ТДВ «Яготинський маслозавод».

Економія від впровадження проекту і очікувані показники ефективності

Показник	До проекту	Після проекту	Відносна зміна (%)
1. Кількість простроченої дебіторської заборгованості (тис. грн)	1 200	700	-41,7
2. Середній термін погашення дебіторської заборгованості (днів)	90	45	-50
3. Час на підготовку аналітичних звітів (людино-годин на місяць)	100	40	-60
4. Відсоток своєчасного надходження платежів (%)	65	90	+38,5
5. Кількість спорів із контрагентами щодо платежів	15	5	-66,7
6. Витрати на коригування помилок у обліку (тис. грн на рік)	120	40	-66,7
7. Час на моніторинг дебіторської заборгованості (годин на місяць)	60	20	-66,7
8. Кількість працівників, задіяних в обліку дебіторської заборгованості	5	3	-40
9. Витрати на оплату праці працівників (тис. грн на місяць)	85	50	-41,2

Джерело: складене автором

Показники відображають значне зменшення обсягів простроченої дебіторської заборгованості на 41,7%, що свідчить про підвищення контролю над платежами контрагентів та зниження фінансових втрат.

Середній термін погашення дебіторської заборгованості скорочується удвічі, що позитивно впливає на ліквідність підприємства та покращує його фінансовий стан. Значне зниження часу на підготовку аналітичних звітів (на 60%) підвищує оперативність управлінських рішень і дозволяє швидше реагувати на зміни в ринковій ситуації.

Збільшення відсотка своєчасного надходження платежів до 90% сприяє стабілізації грошових потоків підприємства. Водночас суттєво зменшується кількість спорів із контрагентами щодо платежів, що знижує адміністративні витрати і конфліктність у взаєминах.

Зменшення витрат на коригування помилок у обліку та скорочення часу на моніторинг дебіторської заборгованості свідчать про покращення якості обліку та зменшення ручної праці. Оптимізація штату співробітників, задіяних у цих процесах, та зниження витрат на оплату праці підтверджують економічну доцільність проекту.

Таким чином, впровадження програмного забезпечення для обліку дебіторської заборгованості на ТДВ «Яготинський маслозавод» забезпечує комплексне підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами, сприяє зниженню ризиків та підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Таблиця 3.11 демонструє порівняння ключових показників ефективності управління дебіторською заборгованістю на ТДВ «Яготинський маслозавод» до та після впровадження програмного продукту BAS ERP. Аналіз цих критеріїв дозволяє оцінити вплив автоматизованої системи на якість контролю, точність обліку, дотримання фінансової дисципліни контрагентів, а також на загальну прозорість і інтеграцію управлінських процесів. Зростання усіх показників після впровадження свідчить про підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю, що є важливим фактором для поліпшення фінансового стану підприємства та оптимізації його господарської діяльності.

Таблиця 3.11

Порівняння ефективності управління дебіторською заборгованістю до та після впровадження BAS ERP

№	Критерій	До впровадження (%)	Після впровадження (%)
1	Контроль термінів оплати	40	90
2	Точність обліку	50	95
3	Фінансова дисципліна контрагентів	45	85
4	Якість звітності	55	92
5	Інтеграція систем	60	95
6	Прозорість для аудиту	50	90

Джерело розроблено автором

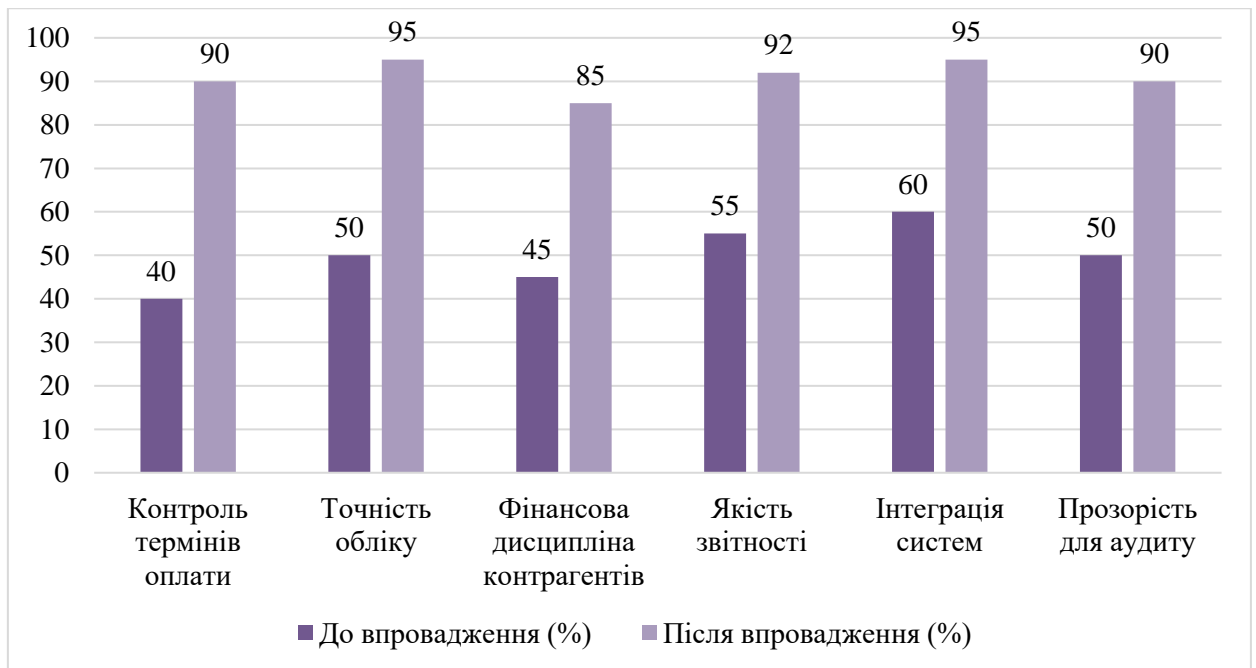

Рис. 3.2. Вплив впровадження BAS ERP на управління дебіторською заборгованістю.

Джерело побудовано автором на основі даних таблиці 3.9.

Після впровадження BAS ERP на ТДВ «Яготинський маслозавод» відбулося суттєве покращення всіх основних показників управління дебіторською заборгованістю. Зокрема, значно підвищився контроль термінів оплати – з 40% до 90%, що забезпечує своєчасність надходжень коштів. Точність обліку і якість звітності також зросли майже вдвічі, що сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Покращення фінансової дисципліни контрагентів і прозорості аудиту підвищують загальну ефективність фінансового контролю на підприємстві. Ці зміни свідчать про успішність впровадження системи BAS ERP і її позитивний вплив на господарську діяльність заводу.

3.3. Вплив запропонованого заходу на основні показники господарської діяльності підприємства

У межах реалізації комплексного заходу, що поєднує автоматизацію обліку дебіторської заборгованості на ТДВ «Яготинський маслозавод»

очікується позитивний вплив на основні фінансові показники та ефективність обігу оборотних активів підприємства.

Метою аналізу є визначення ефективності реалізації заходу з автоматизації облікових процесів та оцінка впливу на основні фінансові результати підприємства (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

Вплив запропонованого проекту на основні фінансові результати

№	Показник	2023 рік, тис. грн	Проектний рік, тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	4 857 266	5 082 157	224 891	4,63
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3 979 309	4 143 257	163 948	4,12
3	Валовий прибуток	877 957	938 901	60 930	6,94
4	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	444 037	477 429	33 392	7,52
5	Чистий фінансовий результат: прибуток	255 160	277 461	22 301	8,74

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод».

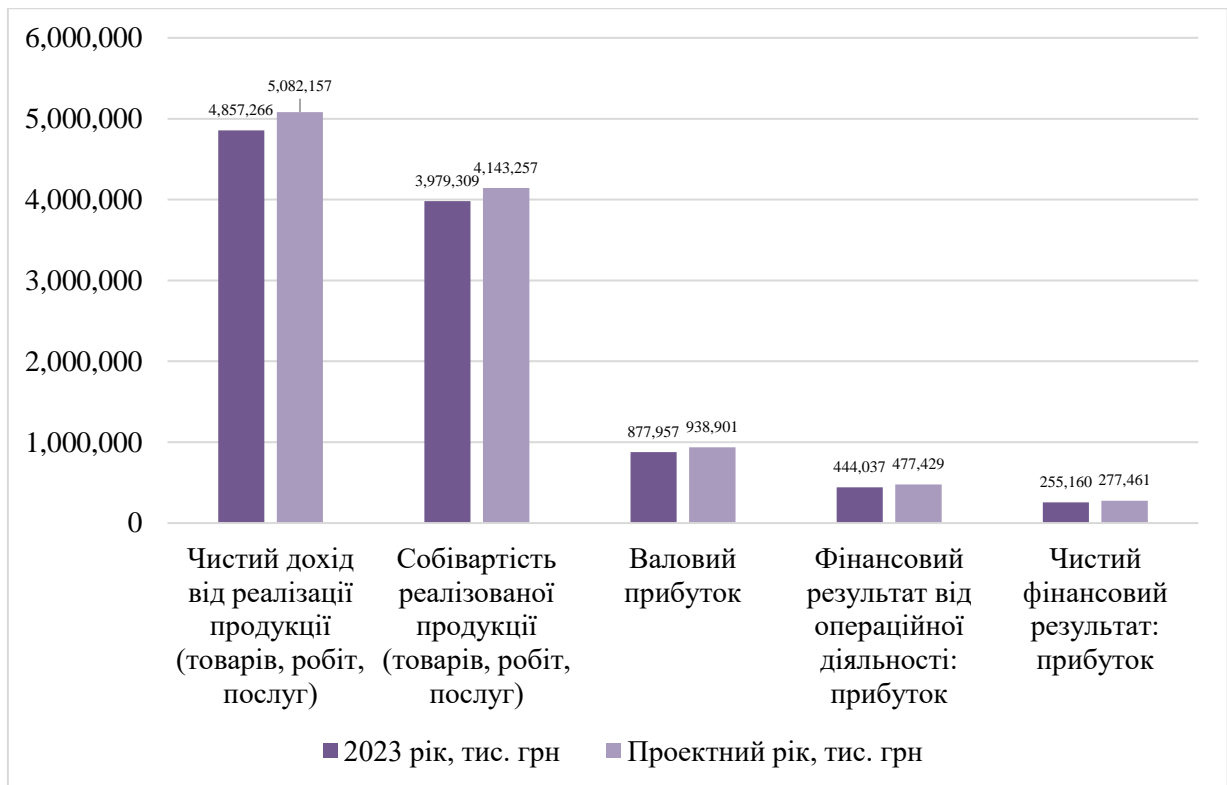

Рис. 3.3. Вплив запропонованого проекту на основні фінансові результати

Джерело: побудоване автором на основі даних таблиці 3.12.

Аналіз фінансових показників за 2023 роком та проектним роком демонструє позитивну динаміку розвитку підприємства. Чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 224 891 тис. грн або на 4,63 %, що свідчить про зростання обсягів продажів. Собівартість реалізованої продукції зросла на 163 948 тис. грн (4,12 %), що є очікуваним у зв'язку з розширенням виробництва.

Валовий прибуток підвищився на 60 930 тис. грн (6,94 %), що свідчить про покращення маржинальності діяльності. Фінансовий результат від операційної діяльності зріс на 33 392 тис. грн (7,52 %), а чистий фінансовий результат збільшився на 22 301 тис. грн (8,74 %), що вказує на підвищення ефективності управління витратами і зростання прибутковості підприємства.

Таким чином, проектний рік характеризується позитивними змінами основних фінансових показників, що свідчить про стабільний розвиток і підвищення фінансової стійкості підприємства (табл. 3.12).

У сучасних умовах ефективно управління оборотними коштами є одним із ключових чинників підвищення фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства. Аналіз основних фінансових показників за 2023 рік та проектного року дозволяє оцінити вплив інвестиційних і управлінських заходів на результати діяльності підприємства. У таблиці 3.13 наведено порівняння ключових показників, які характеризують обсяги реалізації, прибутковість, а також ефективність використання оборотних коштів.

Таблиця 3.13

**Зміна основних показників господарської діяльності
у результаті впровадження проекту**

№	Показник	2023 рік	Проектний рік	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення (%)
1	Чистий дохід від реалізації продукції	4 857 266	5 082 157	224 891	4,63
2	Чистий фінансовий результат: прибуток	255 160	277 461	22 301	8,74
3	Середньорічна вартість оборотних коштів	759 258,50	800 000	40 741,50	5,37
4	Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	4,22	4,5	0,28	6,64
5	Тривалість обороту оборотних коштів (днів)	85,36	81	-4,36	-5,11
6	Рентабельність оборотних коштів	0,33	0,36	0,03	9,09
7	Коефіцієнт закріплення оборотних коштів	3	2,8	-0,2	-6,67

продовження таблиці 3.13

№	Показник	2023 рік	Проектний рік	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення (%)
8	Віддача основних засобів	12,05	12,07	0,02	0,16
9	Місткість основних засобів	0,08	0,08	0	0
10	Рентабельність основних засобів	63,3	69	6,3	9

Джерело: побудоване автором

За результатами аналізу спостерігається позитивна динаміка основних фінансових показників у проектному році порівняно з 2023 роком. Чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 4,63 %, а чистий прибуток – на 10,35 %, що свідчить про зростання обсягів продажів і підвищення прибутковості підприємства. Середньорічна вартість оборотних коштів зросла на 5,37 %, проте покращилась їх оборотність – коефіцієнт збільшився на 6,64 %, а тривалість обороту скоротилася на 5,11 %, що свідчить про більш ефективне використання ресурсів. Рентабельність оборотних коштів підвищилась на 9,09 %, підтверджуючи збільшення ефективності їх використання. Одночасно коефіцієнт закріплення оборотних коштів знизився на 6,67 %, що свідчить про оптимізацію структури оборотних коштів. Загалом, проектний рік характеризується покращенням фінансових показників і ефективності управління оборотними коштами, що позитивно впливає на фінансову стабільність підприємства. Показники використання основних засобів залишаються стабільними: віддача основних засобів дещо зросла (на 0,16%), а рентабельність основних засобів збільшилася на 9%, що говорить про більш ефективне використання основного капіталу. Загалом аналіз показує покращення як фінансових результатів, так і ефективності використання ресурсів, що свідчить про позитивну динаміку розвитку підприємства (табл. 3.13).

Вдосконалення управління дебіторською заборгованістю та оптимізація витрат є важливими напрямками підвищення ефективності діяльності підприємства. Аналіз показників до і після впровадження відповідних заходів дозволяє оцінити вплив реформ на фінансовий стан та операційну діяльність. У таблиці 3.14 наведені ключові показники, які характеризують стан дебіторської заборгованості, адміністративних витрат і продуктивність праці, а також абсолютні і відносні зміни після впровадження проекту.

Таблиця 3.14

Очікуваний ефект від реалізації запропонованого заходу

Показник	До впровадження	Після впровадження (прогноз)	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення, %
Дебіторська заборгованість, тис. грн	623 833	565 000	-58 833	-9,43
Прострочена дебіторська заборгованість, %	18,5	10,5	-8,0	-43,24
Середній строк інкасації (DSO), днів	67	52	-15	-22,39
Адміністративні витрати, тис. грн	890	620	-270	-30,34

Джерело: побудоване автором на основі даних ТДВ «Яготинський маслозавод».

Очікуваний ефект від реалізації запропонованого заходу, що передбачає автоматизацію обліку дебіторської заборгованості та оновлення колективного договору, свідчить про суттєве покращення фінансової ситуації та організаційної ефективності ТДВ «Яготинський маслозавод» (рис. 3.4).

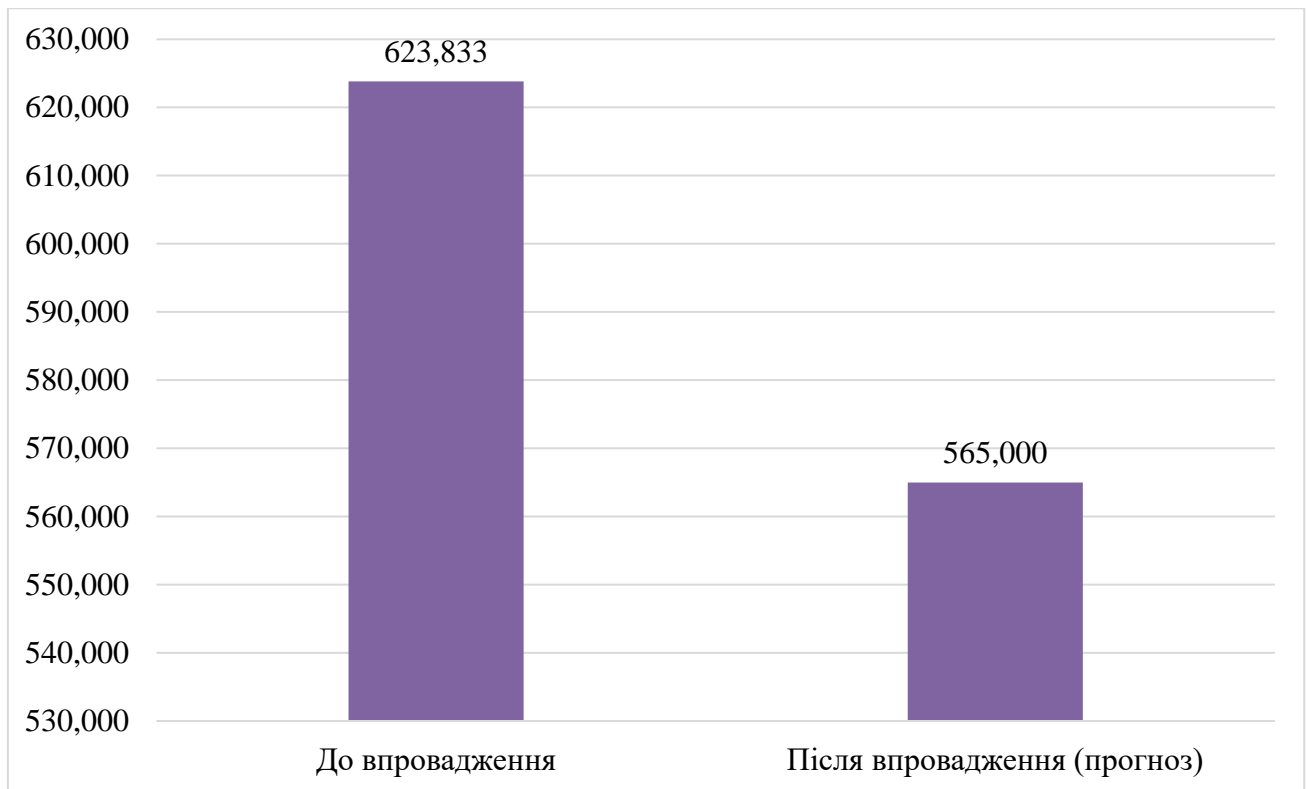

Рис. 3.4 Очікуваний ефект від реалізації запропонованого заходу

Джерело: побудоване автором на основі даних таблиці 3.14

Аналіз даних дозволяє зробити висновок, що найбільш вагомий результат спостерігається у зменшенні дебіторської заборгованості. Після впровадження заходу її обсяг знизиться з 623 833 тис. грн до 565 000 тис. грн, що становить скорочення на 58 833 тис. грн або 9,43%. Це означає пришвидшення обігу грошових коштів, зменшення навантаження на оборотний капітал та зниження фінансових ризиків (табл. 3.14).

Водночас очікується істотне скорочення частки простроченої дебіторської заборгованості – з 18,5% до 10,5%, що становить зниження на 43,24%. Такий результат буде досягнуто завдяки впровадженню автоматизованих механізмів нагадування про платежі, контролю заборгованості в реальному часі та оперативного виявлення ризикових контрагентів. Значне покращення відображено також у середньому строку інкасації дебіторки (DSO), який зменшиться на 15 днів – з 67 до 52, що свідчить про пришвидшення повернення коштів на підприємство (табл. 3.6).

Реалізація заходу сприятиме і зменшенню адміністративних витрат – з 890 до 620 тис. грн. Це скорочення на 270 тис. грн або 30,34% досягається за

рахунок зниження трудомісткості облікових процесів та усунення дублювання операцій. Важливим є також зростання продуктивності праці персоналу з 870 до 925 тис. грн на одного працівника, що становить приріст на 6,32%. Цей ефект є результатом удосконалення мотиваційної системи та внутрішніх умов праці після оновлення колективного договору (табл. 3.6).

Узагальнюючи наведене, можна зробити висновок, що запропонований захід є ефективним і обґрунтованим як з економічної, так і з організаційної точки зору. Очікуване зниження рівня дебіторської заборгованості, покращення платіжної дисципліни, скорочення витрат та зростання продуктивності праці створюють передумови для підвищення ліквідності та фінансової стійкості підприємства в умовах динамічного ринку. Таким чином, очікуваний ефект демонструє комплексне покращення ключових показників діяльності. Впровадження заходу дозволить скоротити дебіторську заборгованість як у абсолютному вимірі, так і за тривалістю її обігу, зменшити фінансове навантаження на підприємство, покращити організаційний клімат і забезпечити стійкий розвиток.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було здійснено комплексний аналіз сучасного стану економіко-правового забезпечення діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» та визначено основні напрями його удосконалення. Обґрунтовано необхідність впровадження заходів, спрямованих на покращення обігу дебіторської заборгованості, підвищення фінансової стійкості підприємства. Запропоновані шляхи базуються на системному підході до підвищення ефективності управління активами й персоналом, що дозволяє забезпечити стабільний розвиток підприємства в умовах ринкової конкуренції.

Підприємство демонструє позитивну динаміку фінансових показників у порівнянні з проєктними планами. Чистий дохід від реалізації зростає

приблизно на 4,6%, а чистий прибуток збільшується майже на 9%, що свідчить про ефективність комерційної діяльності.

Показники оборотності оборотних коштів покращуються: їх коефіцієнт зростає, а тривалість обороту скорочується більш ніж на 5%, що вказує на швидше використання ресурсів. Рентабельність оборотних коштів та основних засобів демонструє позитивну тенденцію, зростаючи на кілька відсотків.

Важливою є також значна оптимізація дебіторської заборгованості – її загальна сума зменшується на понад 9%, а прострочена заборгованість скорочується майже на 43%. Середній строк інкасації коштів знижується більш ніж на 22%. Адміністративні витрати також зменшуються на понад 30%.

Економічне обґрунтування впровадження системи автоматизованого контролю дебіторської заборгованості - підтвердило його високу доцільність. Аналіз очікуваного впливу запропонованого заходу показав реалістичне покращення ключових показників господарської діяльності, зокрема скорочення строків обороту дебіторки, підвищення ліквідності, зростання валового прибутку та продуктивності праці. Таким чином, обраний напрям удосконалення є ефективним інструментом підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження було розкрито сутність економічного забезпечення господарської діяльності підприємства як системи заходів, спрямованих на ефективне використання фінансових, матеріальних, трудових та інформаційних ресурсів для досягнення поставлених цілей. Економічне забезпечення включає формування оптимальної структури капіталу, організацію фінансових потоків, планування та контроль витрат, а також стимулювання виробничої і комерційної активності.

Окрему увагу було приділено правовому забезпеченню господарської діяльності, яке визначається як система нормативно-правових актів, що регулюють усі основні процеси функціонування підприємства. Правове забезпечення охоплює питання організації корпоративного управління, укладання договорів, регулювання трудових відносин, дотримання податкового, екологічного та антимонопольного законодавства, а також захист прав і законних інтересів підприємства у господарських відносинах.

Аналіз ресурсного забезпечення ТДВ «Яготинський маслозавод» показав, що підприємство володіє достатніми виробничими потужностями та кадровим потенціалом для забезпечення сталого виробництва молочних продуктів. Основними ресурсами підприємства є сировинна база, виробничо-технічні засоби, кваліфікований персонал, а також усталені зв'язки з постачальниками та споживачами продукції.

У ході дослідження було встановлено, що нормативно-правова база, яка регулює господарську діяльність підприємств в Україні, має комплексний характер і включає широкий спектр законодавчих актів, підзаконних нормативних документів та галузевих стандартів. Основоположними є Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, закони про підприємництво, про бухгалтерський облік і фінансову звітність, а також численні підзаконні акти, які деталізують порядок ведення господарської діяльності.

Особливе значення для діяльності підприємств мають акти, що регулюють договірні відносини, трудове право, антимонопольне регулювання та питання фінансової дисципліни. Також суттєву роль відіграють положення щодо ліцензування окремих видів господарської діяльності, вимоги щодо охорони праці, екологічної безпеки та санітарних норм. Сукупність цих актів створює необхідне правове поле для здійснення підприємницької діяльності відповідно до стандартів добросовісної конкуренції та забезпечення прав усіх учасників господарських процесів.

Разом із тим, дослідження нормативної бази показало наявність певних проблемних аспектів: надмірна фрагментованість законодавства, часті зміни нормативних актів, неоднозначність деяких положень, що ускладнює їх практичне застосування. Ці обставини вимагають від підприємств постійного моніторингу нормативних змін та залучення кваліфікованих юристів для запобігання порушенням вимог законодавства та мінімізації юридичних ризиків.

Оцінка ефективності використання ресурсів і фінансового стану ТДВ «Яготинський маслозавод» показала, що підприємство має стабільну матеріально-технічну базу та володіє потенціалом для розширення діяльності. Аналіз виробничих ресурсів засвідчив достатній рівень забезпечення основними фондами та кваліфікованим персоналом. Водночас використання трудових і виробничих ресурсів демонструє потенціал для оптимізації через впровадження нових технологій та модернізацію виробничих процесів.

Фінансово-економічний аналіз підприємства виявив загальну прибутковість діяльності, однак також виявлено ознаки потреби в покращенні управління дебіторською заборгованістю та підвищенні ліквідності. Наявність тривалого строку інкасації дебіторки та незначного запасу ліквідних активів створює певні ризики для поточної платоспроможності підприємства, особливо в умовах економічної нестабільності. Показники рентабельності свідчать про наявність стійких позицій на ринку, однак темпи приросту фінансових результатів залишаються помірними, що вимагає впровадження заходів із підвищення ефективності фінансового менеджменту. Зокрема, потрібно

вдосконалити контроль за витратами, активізувати роботу з дебіторами, впровадити системи планування й прогнозування грошових потоків.

Під час аналізу фінансово-економічних показників було виявлено певні проблемні аспекти, що потребують уваги. Зокрема, середній строк обороту дебіторської заборгованості є досить тривалим, що свідчить про недостатню ефективність контролю над розрахунками з контрагентами. Така ситуація негативно впливає на обіг грошових коштів і збільшує ризики ліквідності.

Коефіцієнт загальної ліквідності підприємства на момент аналізу демонстрував лише мінімально прийнятний рівень, що також свідчить про необхідність посилення фінансової стійкості. Незважаючи на наявність прибутковості, потенціал для підвищення ефективності використання активів і покращення структури балансу підприємства залишається значним.

Додатковою проблемою є недостатня системність у розвитку трудового потенціалу працівників. Відсутність чітко організованих програм професійного навчання обмежує можливості підвищення продуктивності праці та стримує процес технологічного оновлення виробництва. Це створює ризики втрати конкурентних позицій на ринку в умовах зростаючих вимог до якості та інноваційності продукції.

На основі проведеного аналізу було обґрунтовано необхідність удосконалення економіко-правового забезпечення діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» шляхом оптимізації управління дебіторською заборгованістю, підвищення ліквідності, впровадження системи професійного навчання працівників та оновлення внутрішньої нормативної бази трудових відносин. Комплексне вирішення виявлених проблем дозволить підприємству підвищити ефективність використання ресурсів, зміцнити фінансову стабільність, зменшити ризики правових спорів і забезпечити сталий розвиток на конкурентному ринку молочної продукції.

На основі виявлених проблем були розроблені рекомендації щодо удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод». Перш за все, запропоновано впровадження

сучасної автоматизованої системи контролю дебіторської заборгованості, що дозволить оперативно відстежувати фінансові зобов'язання клієнтів, скорочувати строки інкасації платежів і підвищити ефективність управління обіговими коштами.

Запропонований захід має чітко визначений очікуваний економічний ефект: скорочення строку інкасації дебіторської заборгованості на 10–15 днів, зниження обсягу простроченої дебіторки на 5–10%, підвищення коефіцієнта ліквідності до 1,6, збільшення валового прибутку на 5–7% та підвищення продуктивності праці персоналу на 5–7%. Реалізація цих заходів створить підґрунтя для стабільного зростання фінансових результатів підприємства у середньостроковій перспективі.

Таким чином, проведений аналіз підтвердив, що удосконалення економіко-правового забезпечення господарської діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод» через запропонований комплексний захід є економічно обґрунтованим, практично доцільним і стратегічно важливим для підвищення фінансової стабільності, конкурентоспроможності та інституційної стійкості підприємства в умовах сучасного ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверкин Я. Ф. Облік доходів та фінансових результатів операційної діяльності. Бізнес Інформ. 2019. № 11. С. 282-289.
2. Аксьонова Т. М. Фінансові ресурси підприємства: оптимізація структури капіталу / Т. М. Аксьонова, Л. Г. Гулько // Сучасні підходи, методи і моделі в управлінні фінансами: II Всеукраїнської наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених, 14-15 травня 2019 р. / МОНУ, Хмельницький нац. ун-т, Ін-т економіки та управління. – Хмельницький, 2019. – Т.2. – С. 7-8
3. Асоціація виробників молока. ТДВ «Яготинський маслозавод» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uadairy.com/tdv-yagotynskiy-maslozavod/> – Назва з екрана.
4. Багорка М. О. Використання статистичних і економіко-математичних методів при розробці маркетингових стратегій. XIX Міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо та мікроекономічному рівнях» ОНЕУ (17-18 травня 2021 р. м. Одеса). С. 397–399.
5. Березівська О.Я. Спеціалізація і концентрація як основа реалізації господарського механізму. Інвестиції: практика та досвід. 2012. № 17. С. 48–52.
6. Витвицький Я. С. Економіка підприємства : навч. посіб., практикум / Я. С. Витвицький, У. Я. Витвицька, Н. О. Гавадзин, Р. Р. Зелінський ; ред. Петренко В. П. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. - 306 с.
7. Власова Н. О., П'ятак Т. В. Оцінка впливу факторів внутрішнього середовища на фінансові результати підприємств промисловості. Бізнес Інформ. 2021. № 4. С. 235-243.
8. Гавриленко О. В. Механізми формування та впровадження операційних стратегій у діяльності підприємств. Актуал. проблеми інновац. економіки. 2019. № 2. С. 43-48.
9. Господарський кодекс України : кодекс від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

10. Гриньова В. М., Явдак М. Ю. Операційна діяльність сучасних підприємств машинобудування : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 219 с.
11. Даценко Г., Коцеруба Н., Крупельницька І., Кудирко О., Лобачева І. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ. 2021. 416 с.
12. Економіка і менеджмент 2020: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку : зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 2-3 квіт. 2020 р.) : у 7 т. Дніпро : Біла К. О., 2020. 107 с.
13. Економіка і управління підприємствами: теорія, методика, практика : колект. Монографія. В. М. Антоненко та ін. Полтава : Астроя, 2020. 240 с.
14. Економіка підприємства : навч. посіб. уклад.: Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ : НаУКМА, 2018. 302 с.
15. Економіка підприємства : підручник. Л. Л. Лазебник та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Л. Лазебник. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 425 с.
16. Економіка та управління підприємствами: теорія, практика, перспективи розвитку : колект. Монографія. К. С. Жадько та ін. Полтава : Астроя, 2021. 188 с.
17. Економічне планування операційної діяльності підприємства : монографія / І. Б. Скворцов та ін. Львів : Магнолія 2006, 2018. 549 с.
18. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР)
URL: <https://usr.minjust.gov.ua/>
19. Зборовська О.М. Економічний механізм управління розвитком промислового підприємства // Інвестиції: практика та досвід. No 2. 2010. С. 24–27.
20. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / К.В. Ізмайлова. – К.: МАУП, 2020. – 152 с.
21. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. Бізнес Інформ. 2020. No5. С. 388-393.
22. Калюга Е.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління.- К: Ельга, Ніка-Центр, 2006 – 360 с.

23. Конституція України : закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

24. Коюда П. М., Степанова О. В. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2017 . 2018. 192 с.

25. Крикавський Є. В., Люльчак З. С. Економіка і фінанси підприємств : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. 693 с.

26. Кулинич, М. Взаємозв'язок суттєвих факторів у структурному моделюванні управління фінансовим результатом / М. Кулинич // Економічний аналіз. – 2010. – № 6. – С. 426–429.

27. Кундєєва Г. О. Застосування матричного методу в управлінні: мікроекономічний рівень. Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій. 2021. № 2. С. 34-45.

28. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 315 с.

29. Лепський В. В. Дослідження операційної діяльності підприємства : монографія. Одеса : Лерадрук, 2016. 295 с.

30. Лесюк А.С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. Агросвіт. – 2020. – № 15. – С. 67-73.

31. Лисак О. І., Андрєєва Л. О., Болтянська Л. О. Економіка підприємства : навч. посіб. Мелітополь : Люкс, 2020. 272 с.

32. Літвінов О. С., Капталан С. М. Сутність та види механізмів в економіці. // Економіка та управління підприємствами : Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 6 (11) 2017. С. 146–149

33. Лук'янчиков О. М. Правове регулювання матеріальної відповідальності роботодавця [Електронне видання] : монографія / О. М. Лук'янчиков ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2019. 254 с.

34. Малихіна О. М. Трансформація операційної діяльності підприємств: економічна оцінка та побудова систем менеджменту : монографія. Київ : КНУБА, 2019. 475 с.

35. Малярець Л. М., Норік Л. О., Жуков А. В. Економіко-математичні моделі в діагностиці ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 230 с.

36. Механізми забезпечення ефективної діяльності підприємств: контроль-аналітичний аспект : колект. монографія. Луцьк : Луц. НТУ, 2019. 113 с.

37. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. Посібник / В.О.Мец. - К.: КНЕУ, 2019 -132с.

38. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які застосовуються в Україні : перелік і переклад, затв. наказом Мінфіну URL (через портал Мінфіну): <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>

39. Левченко Ю.Г., Слободян В.Я., Задніпряна-Корінна М.Ю., Слободян Н.Я., Данкевич А.Є. Правове регулювання господарської діяльності : Навч. посіб. [Електронний ресурс]. – К.: НУХТ, 2023. – 290 с.

40. Пилипенко К. А., Коваль С. В., Кучеренко М. А. Облік та аналіз витрат операційної діяльності підприємств. Екон. вісн. ун-ту Григорія Сковороди в Переяславі. 2021. Вип. 51. С. 32-39.

41. Піскун, А. В. Економічна сутність фінансового результату підприємства / А. В. Піскун // «Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2023. No 2 (32). С. 327-339.

42. Податковий кодекс України : кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13–17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

43. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО) : затверджені наказами Міністерства фінансів України. URL (перелік усіх П(С)БО): <https://mof.gov.ua/uk/perelik-polozhen-standartiv-buhgalterskogo-obliku>

44. Про акціонерні товариства : закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 50. – Ст. 384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

45. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // Відомості Верховної Ради України. 1999. № 40. Ст. 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

46. Про господарські товариства : закон України від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

47. Про захист економічної конкуренції : закон України від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

48. Про ліцензування видів господарської діяльності : закон України від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. Ст. 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>

49. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1998. № 19. Ст. 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text>

50. Рибачук-Ярова Т. В., Тюха І. В., Дунда С. П. Управління ефективністю операційної діяльності підприємств-виробників ігристих вин в умовах зростання імпорту. Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій. 2021. № 2. С. 65-73.

51. Скопенко Н. С., Євсєєва-Северина І. В. Вплив пандемії COVID-19 на функціонування та розвиток українських підприємств. Наук. пр. Нац. ун-ту харч. технологій. 2021. № 3. С. 43-52.

52. Управління формуванням бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. Остапчук Т. П. та ін. Житомир : Рута, 2020. 267 с.

53. Хома І. Б., Кіцкайло І. І. Формування механізму нейтралізації ризику від операційної діяльності виробничих підприємств. Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 131-136.

54. Цивільний кодекс України : кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. – Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

55. Шандова Н. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Латкіна С. А. Економіка підприємства : навч. посіб. Херсон : Вишемирський В. С., 2021. 335 с.

56. Clarity Project. ЄДРПОУ 00446003 – Яготинський маслозавод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/00446003> – Назва з екрана.

57. Latifundist.com. Яготинський маслозавод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://latifundist.com/kompanii/1008-yagotinskij-maslozavod> – Назва з екрана.

58. Milk Alliance. Про компанію: Яготинський маслозавод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://milkalliance.com.ua/company/inform/yagotinskij-maslozavod/> – Назва з екрана.

59. Milk Alliance. Яготинський маслозавод: інформація про підприємство [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/yagotinskij-maslozavod/> – Назва з екрана.

60. Mind.ua. Яготинський маслозавод: огляд компанії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mind.ua/companies/686-yagotinskij-maslozavod> – Назва з екрана.

61. Opendatabot. ТОВ «Яготинський маслозавод», код 00446003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/00446003> – Назва з екрана.

62. Opendatabot. ТОВ «Яготинський маслозавод», код 38073507 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/38073507> – Назва з екрана.

63. UBKI. ЄДРПОУ 00446003 – дані про компанію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://edrrou.ubki.ua/ua/00446003> – Назва з екрана.

64. Ukraine.com.ua. ЄДРПОУ 00446003 – реєстраційні дані підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukraine.com.ua/egrpou/00446003/> – Назва з екрана.

65. YouControl. ТОВ «Яготинський маслозавод», код ЄДРПОУ 00446003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/00446003/ – Назва з екрана.

66. YouControl. ТОВ «Яготинський маслозавод», код ЄДРПОУ 38073507 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/38073507/ – Назва з екрана.

67. Zvitnist.com. ТОВ з Додатковою Відповідальністю «Яготинський маслозавод» – Звітність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zvitnist.com/00446003_TOVARYSTVO_Z_DODATKOVOU_VDPO_VDALNSTU_YAHOTYNSKYU – Назва з екрана.

68. RASK. ІН-АГРО. BAS ERP: рішення для автоматизації управління підприємством. – <https://rask.ua/solutions/bas-erp>.

69. Офіційний сайт BAS: Опис функціоналу обліку – <https://bas-soft.eu>.

70. Шевчук О.В. Автоматизація обліку та управління на підприємстві: монографія. – К.: Центр навчальної літератури, 2021. – 218 с.

71. Ситник Г.П. ERP-системи в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку // Економіка та держава. – 2020. – № 4. – С. 45–49.

72. Коваленко Л.І. Облік дебіторської заборгованості в умовах цифровізації обліку // Облік і фінанси. – 2023. – № 1. – С. 34–38.

73. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 (зі змінами).

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. 1. Складові пріоритети діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Таблиця 1

SWOT-аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»

Середовище	Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Внутрішні чинники	<ul style="list-style-type: none"> - Використання інноваційних технологій у виробничих процесах. - Розвинена сировинна база, що охоплює 7 областей України. - Висока якість продукції та відповідність міжнародним стандартам (ISO). - Сильна торгова марка «Яготинське» та впізнаваність бренду на національному ринку. - Централізована система управління фінансами, маркетингом і виробництвом у складі Групи «Молочний Альянс». 	<ul style="list-style-type: none"> - Недостатня активність просування окремих брендів на ринку. - Відсутність комплексної стратегії активного медіасупроводу для всіх товарних позицій. - Залежність від загальної ситуації на внутрішньому молочному ринку України.
Середовище	Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Зовнішні чинники	<ul style="list-style-type: none"> - Розширення експортних поставок на міжнародні ринки. - Освоєння нових сегментів споживачів завдяки розвитку інноваційної продукції (функціональні молочні продукти, продукти для дітей, органічна продукція). - Розвиток онлайн-продажів та електронної комерції. - Підвищення попиту на натуральні та якісні молочні продукти серед споживачів. 	<ul style="list-style-type: none"> - Зміна смакових уподобань споживачів на користь альтернативних (немолочних) продуктів. - Дефіцит сировини через скорочення поголів'я молочних корів. - Зростання конкуренції з боку імпортних брендів. - Економічна нестабільність та коливання купівельної спроможності населення.

Додаток В
Таблиця 2

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства
ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2021-2023 рр.

№ п.п.	Найменування показників	Роки			Відхилення	
		2021	2022	2023	2022 до 2021	2023 до 2022
1	2	3	4	5	6	7
I	Показники ліквідності та платоспроможності					
1.1	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,36	1,43	1,47	0,07	0,04
1.2	Коефіцієнт швидкої (поточної) ліквідності	0,62	1,22	1,31	0,60	0,09
1.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	0,01	0,04	0,01	0,03	-0,03
1.4	Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	1,71	1,18	1,31	-0,53	0,13
1.5	Чистий оборотний капітал, тис. грн	272273,00	344396,00	514846,00	72123,00	170450,00
II	Показники фінансової стійкості					
2.1	Власні оборотні кошти	272276,00	347396,00	514846,00	75120,00	167450,00
2.2	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,38	0,34	0,34	-0,05	0,00
2.3	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,62	0,66	0,66	0,05	0,00
2.4	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,51	0,49	0,46	-0,02	-0,03
2.5	Коефіцієнт фінансової залежності	2,61	2,97	2,96	0,36	-0,01

2.6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,46	0,67	0,75	0,21	0,08
2.7	Коефіцієнт фінансування (фінансової стабільності)	0,62	0,51	0,51	-0,11	0,00
2.8	Коефіцієнт фінансового левериджу	0,34	0,47	0,37	0,13	-0,10
III	Показники ділової активності					
3.1	Оборотність активів (обороті), ресурсовіддача, коефіцієнт трансформації	2,04	1,97	1,84	-0,07	-0,13
3.2	Коефіцієнт оборотності оборотних активів (обороті)	3,19	2,86	2,72	-0,33	-0,14
3.3	Тривалість обороту оборотних активів, днів	112,78	125,82	132,35	13,04	6,52
3.4	Коефіцієнт оборотності запасів, оборотів	13,99	11,18	11,72	-2,81	0,53
3.5	Тривалість обороту запасів, днів	25,74	32,20	30,73	6,46	-1,47
3.6	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, оборотів	2,52	2,35	2,26	-0,17	-0,09
3.7	Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	142,65	153,09	159,36	10,44	6,27
3.8	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, оборотів	3,90	3,91	4,17	0,01	0,27

3.9	Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	92,35	92,14	86,27	-0,22	-5,87
3.10	Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність)	5,34	5,86	5,45	0,52	-0,41
IV	Показники рентабельності					
4.1	Рентабельність (збитковість) активів, %	8,91	1,01	2,16	-7,90	1,15
4.2	Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	23,11	11,28	25,63	-11,83	14,35
4.3	Рентабельність операційної діяльності, %	5,56	0,76	7,82	-4,80	7,05
4.4	Валова рентабельність <i>Gross margin</i> , %	16,06	10,28	17,27	-5,77	6,99
4.5	ЕВІТДА margin, %	5,61	4,85	6,70	-0,76	1,85
4.6	Чиста рентабельність (збитковість) реалізації <i>Net margin</i> , %	4,09	2,04	4,17	-2,05	2,13
4.7	Період окупності капіталу	11,96	- (збиток)	13,04	-11,96	13,04
4.8	Період окупності власного капіталу	4,58	- (збиток)	4,40	-4,58	4,40

Додаток Г
Таблиця 3.

Аналіз показників рентабельності підприємства ТДВ «Яготинський
маслозавод» за 2020-2022 рр.

Найменування показника	Порядок розрахунку за даними форм фін. звіт. № 1, 2 (рядки, графи)	Зміна показників, станом на:			Абсолютне відхилення, (+;-)	
		2020 рік	2021 рік	2022 рік	2021 до 2020	2022 до 2021
I. Витратні показники						
Рентабельність (збитковість) продукції за валовим прибутком (рентабельність виробничих витрат), %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2090 (2095) / \Phi 2 \text{ р. } 2050] \times 100$	19,13	11,46	20,88	-7,67	9,41
Рентабельність (збитковість) операційних витрат, %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2190 (2195) / \Phi 2 \text{ р. } 2050 + \text{р. } 2130 + \text{р. } 2150 + \text{р. } 2180] \times 100$	7,58	0,67	8,36	-6,91	7,69
Рентабельність (збитковість) звичайної (господарської) діяльності, %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) / \Phi 2 \text{ р. } 2050 + \text{р. } 2130 + \text{р. } 2150 + \text{р. } 2180 + \text{р. } 2250 + \text{р. } 2255 + \text{р. } 2270] \times 100$	4,26	1,98	4,31	-2,27	2,33
II. Дохідні показники						
Валова рентабельність (збитковість) продажів (реалізації), %	$(\Phi 2 \text{ р. } 2090 (2095) / \Phi 2 \text{ р. } 2000) \times 100$	16,06	10,28	17,27	-5,77	6,99
Рентабельність доходу від операційної діяльності (операційна маржа), %	$[(\Phi 2 \text{ р. } 2190 (2195) / (\Phi 2 \text{ р. } 2000 + \text{р. } 2120))] \times 100$	7,05	0,07	7,72	-6,98	7,65
Чиста рентабельність (збитковість) продажів (реалізації)	$(\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) / \Phi 2 \text{ р. } 2000) \times 100$	4,09	2,04	4,17	-2,05	2,13
III. Ресурсні показники						
Рентабельність (збитковість) активів (Економічна рентабельність капіталу), %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) / \Phi 1 ((\text{р. } 1300 \text{ к. } 3 + \text{р. } 1300 \text{ к. } 4) / 2)] \times 100$	2,23	1,01	2,16	-1,22	
Рентабельність (збитковість) власного капіталу (Фінансова рентабельність), %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) / \Phi 1 ((\text{р. } 1495 \text{ к. } 3 + \text{р. } 1495 \text{ к. } 4) / 2)] \times 100$	5,78	2,82	6,41	-2,96	3,59
Рентабельність (збитковість) оборотних активів, %	$[\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) / \Phi 1 ((\text{р. } 1195 \text{ к. } 3 + \text{р. } 1195 \text{ к. } 4) / 2)] \times 100$	3,27	1,46	2,83	-1,81	1,37
Рентабельність (збитковість) основних	$[\Phi 2 \text{ р. } 2350 (2355) /$	8,64	3,67	9,63	-4,97	5,96

засобів (рентабельність виробництва), %	$\Phi 1 ((p.1010 \text{ к.3} + p.1010 \text{ к.4}) / 2) \times 100$					
Рентабельність (збитковість) продукції, %	$\Phi 2 (p. 2090 (2095) / p. 2050) \times 100$	19,13	11,46	20,88	-7,67	9,41

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	2022	01	01
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	00446003		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КАТОТТГ ¹	UA32040210010094429		
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КОПФГ	250		
Середня кількість працівників ²	901	за КВЕД	10.51		
Адреса, телефон	вулиця Шевченка, буд. 213, м. ЯГОТИН, ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 07700	55663			

Однина виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4 784	2 901
первісна вартість	1001	11 896	11 532
накопичена амортизація	1002	7 112	8 631
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	444 946	417 251
первісна вартість	1011	733 629	773 761
знос	1012	288 683	356 510
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	52 495	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	936
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	19 734	11 491
Усього за розділом I	1095	521 959	432 579
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	166 210	165 657
виробничі запаси	1101	80 177	75 361
незавершене виробництво	1102	5 528	6 854
готова продукція	1103	75 317	80 394
товари	1104	5 188	3 048
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	443 374	425 104
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7 737	8 229
з бюджетом	1135	912	1 967
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	19	24
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	389 781	495 782
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 765	9 330
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 217	31 692
готівка	1166	2	2
рахунки в банках	1167	10 215	31 690
Витрати майбутніх періодів	1170	249	377
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 182	3 879
Усього за розділом II	1195	1 027 446	1 142 041
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 549 405	1 574 620

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	587 459	524 076
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	592 784	529 401
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	41 870
Інші довгострокові зобов'язання	1515	201 451	205 704
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	201 451	247 574
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	216 608	378 396
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	8 185	22 096
товари, роботи, послуги	1615	201 194	228 624
розрахунками з бюджетом	1620	4 840	2 338
у тому числі з податку на прибуток	1621	499	-
розрахунками зі страхування	1625	1 794	1 715
розрахунками з оплати праці	1630	6 461	6 151
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	25	142
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 790	1 774
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	290 562	131 761
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	17 938	18 337
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5 773	6 311
Усього за розділом III	1695	755 170	797 645
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Усього за розділом IV	1800	-	-
Баланс	1900	1 549 405	1 574 620

Керівник

Головний бухгалтер

Сергій Олександрович
Олександрович
Олександрович
Олександрович

Косяченко Сергій Олександрович

Кашлій Оксана Олександрівна

¹ Коэффициент административно-территориальных единиц (за территорий территориальных громад).

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

10.06.2023 *Генеральний директор*

Підприємство		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД" (найменування)		2022 01 01 за ЄДРПОУ		00446003	
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)					
за Рік 2021 р.					
Форма № 2 Код за ДКУД 1801003					
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ					
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року		
1	2	3	4		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 103 661	3 166 323		
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-			
<i> премії підписані, валова сума</i>	2011	-			
<i> премії, передані у перестраховання</i>	2012	-			
<i> зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-			
<i> зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 784 504)	(2 657 868)		
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-			
Валовий:					
прибуток	2090	319 157	508 455		
збиток	2095	(-)	(-)		
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105				
<i> Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110				
<i> зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111				
<i> зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-			
Інші операційні доходи	2120	23 650	3 332		
<i>у тому числі:</i>	2121				
<i> дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>					
<i> дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122				
<i> дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-			
Адміністративні витрати	2130	(33 130)	(33 076)		
Витрати на збут	2150	(254 742)	(239 378)		
Інші операційні витрати	2180	(34 147)	(15 995)		
<i>у тому числі:</i>	2181				
<i> витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>					
<i> витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-			
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток	2190	20 788	223 338		
збиток	2195	(-)	(-)		
Дохід від участі в капіталі	2200	-			
Інші фінансові доходи	2220	1 512	2 539		
Інші доходи	2240	58 650	24 903		
<i>у тому числі:</i>	2241				
<i> дохід від благодійної допомоги</i>					
Фінансові витрати	2250	(87 142)	(72 302)		
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)		
Інші витрати	2270	(57 127)	(24 739)		
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275				

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	153 739
збиток	2295	(63 319)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(24 192)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	129 547
збиток	2355	(63 319)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(63 319)	129 547

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 237 345	2 208 944
Витрати на оплату праці	2505	168 573	163 734
Відрахування на соціальні заходи	2510	38 327	35 183
Амортизація	2515	79 243	62 277
Інші операційні витрати	2520	197 946	194 806
Разом	2550	2 721 434	2 664 944

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Сергій Косяченко
Олександрович
ЕП Косяченко
Оксана Олександрівна

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

11.06.22

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"** (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ **2022 01 01**
 КОДИ
 00446003

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за **Рік 2021** р.

Форма №3 Код за ДКУД **1801004**

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	4 176 191	4 262 549
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	8 298	3 119
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	259 493	317 729
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	257	740
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	41	140
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	58 805	228
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4 169 760)	(4 185 891)
Праці	3105	(141 702)	(135 295)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(38 271)	(35 824)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(117 726)	(104 083)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(499)	(26 664)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(80 189)	(54 435)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(37 038)	(22 984)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(24)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(8 044)	(5 197)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	27 582	118 191
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	7 000	7 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(44 589)	(208 189)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(7 000)	(7 000)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-44 589	-208 189
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Находження від: Власного капіталу	3300	-	
Отримання позик	3305	9 023 849	7 651 672
Находження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	8 749 790	7 552 149
Сплату дивідендів	3355	(211 183)	(1 312)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(24 433)	(18 591)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	38 443	79 620
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	21 436	-10 378
Залишок коштів на початок року	3405	10 217	19 270
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	39	1 325
Залишок коштів на кінець року	3415	31 692	10 217

Керівник

Головний бухгалтер

Сергій
Олександрович
Каплій

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**
Територія **КИЇВСЬКА**
Організаційно-правова форма господарювання **Товариство з додатковою відповідальністю**
Вид економічної діяльності **Перероблення молока, виробництво масла та сиру**
Середня кількість працівників ² **900**
Адреса, телефон **вулиця Шевченка, буд. 213, м. ЯГОТИН, ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА обл., 07700**
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

за КАТОГПГ ¹
за КОПФГ
за КВЕД

КОДИ		
2023	01	01
00446003		
UA32040210010094429		
250		
10.51		

55663

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** Р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 901	1 528
первісна вартість	1001	11 532	11 581
накопичена амортизація	1002	8 631	10 053
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	417 251	390 541
первісна вартість	1011	773 761	811 917
знос	1012	356 510	421 376
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	936	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	11 491	32 020
Усього за розділом I	1095	432 579	424 089
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	165 657	165 465
виробничі запаси	1101	75 361	117 522
незавершене виробництво	1102	6 854	6 581
готова продукція	1103	80 394	37 927
товари	1104	3 048	3 435
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	425 104	592 908
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 229	11 642
з бюджетом	1135	1 967	12 613
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	24	56
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	495 782	806 529
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	9 330	2 977
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	31 692	7 818
готівка	1166	2	4
рахунки в банках	1167	31 690	7 814
Витрати майбутніх періодів	1170	377	452
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 879	4 470
Усього за розділом II	1195	1 142 041	1 604 930
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 574 620	2 029 019

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 076	679 715
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	529 401	685 040
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	41 870	27 913
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 704	225 982
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	247 574	253 895
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	378 396	366 248
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	22 096	21 756
товари, роботи, послуги	1615	228 624	214 804
розрахунками з бюджетом	1620	2 338	33 616
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	4 681
розрахунками зі страхування	1625	1 715	2 301
розрахунками з оплати праці	1630	6 151	7 979
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	142	641
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 774	1 774
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	131 761	409 228
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	18 337	24 879
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 311	6 858
Усього за розділом III	1695	797 645	1 090 084
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 574 620	2 029 019

Керівник

Головний бухгалтер

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

28.04.23 / Г. / Уманець В.А.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
00446003		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 Р-

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 736 091	3 103 661
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 090 847)	(2 784 504)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	645 244	319 157
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	47 017	23 650
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(37 602)	(33 130)
Витрати на збут	2150	(296 742)	(254 742)
Інші операційні витрати	2180	(65 926)	(34 147)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	291 991	20 788
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 745	1 512
Інші доходи	2240	882	58 650
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(116 777)	(87 142)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(57 127)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	177 841	-
збиток	2295	(-)	(63 319)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(22 202)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	155 639	-
збиток	2355	(-)	(63 319)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	155 639	(63 319)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2 634 094	2 237 345
Витрати на оплату праці	2505	195 918	168 573
Відрахування на соціальні заходи	2510	47 339	38 327
Амортизація	2515	75 141	79 243
Інші операційні витрати	2520	200 416	197 946
Разом	2550	3 152 908	2 721 434

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
Головний бухгалтер

Сергій
Олександрович
Козяченко
Оксана
Олександрівна

Козяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

28.04.23. Гр / Грнік А.М./

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ
МАСЛОЗАВОД"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2023	01	01
00446003		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2022** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	4 855 631	4 176 191
Повернення податків і зборів	3005	16	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	3 105	8 298
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	181 264	259 493
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	682	257
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	35	41
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	2 591	58 805
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4 730 617)	(4 169 760)
Праці	3105	(161 536)	(141 702)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(43 471)	(38 271)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(171 939)	(117 726)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(17 521)	(499)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(112 244)	(80 189)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(42 174)	(37 038)
Витрачання на оплату авансів	3135	(375)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(6 938)	(8 044)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-71 552	27 582
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	8 000	7 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(37 742)	(44 589)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(59 626)	(7 000)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-89 368	-44 589
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	5 583 619	9 023 849
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	5 388 029	8 749 790
Сплату дивідендів	3355	(-)	(211 183)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(59 059)	(24 433)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	136 531	38 443
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-24 389	21 436
Залишок коштів на початок року	3405	31 692	10 217
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	515	39
Залишок коштів на кінець року	3415	7 818	31 692

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

д.д. 04.23 / Укриті Р.В.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(56)	-	-	(56)
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	(63 375)	-	-	(63 375)
Залишок на кінець року	4300	3 797	-	-	1 528	524 076	-	-	529 401

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

28.04.23. *Генеральний директор* / *Генеральний директор*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни у капіталі	4295	-	-	-	-	155 639	-	-	155 639
Залишок на кінець року	4300	3 797	-	-	1 528	679 715	-	-	685 040

Керівник

Головний бухгалтер

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

28.04.23 / *Yer / Yerric B.B.*

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ 2024 01 01 00446003
Територія	Київська	за КАТОТТГ ¹	UA32040210010094429
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ	250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД	10.51
Середня кількість працівників	² 921		
Адреса, телефон	вулиця Шевченка, буд. 213, м. ЯГОТИН, БОРИСПІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, Київська обл., 07700, Україна	55663	

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2023** р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код Рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1 528	1 295
первісна вартість	1001	11 581	9 526
накопичена амортизація	1002	10 053	8 231
інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	390 541	415 608
первісна вартість	1011	811 917	898 932
знос	1012	421 376	483 324
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	32 020	30 570
Усього за розділом I	1095	424 089	447 473
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	165 465	192 592
виробничі запаси	1101	117 522	106 103
незавершене виробництво	1102	6 581	9 745
готова продукція	1103	37 927	70 083
товари	1104	3 435	6 661
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	592 908	623 833
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	11 642	25 628
з бюджетом	1135	12 613	14
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	56	68
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	806 529	831 558
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 977	206
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 818	41 043
готівка	1166	4	2
рахунки в банках	1167	7 814	41 041
Витрати майбутніх періодів	1170	452	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-

резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 470	2 165
Усього за розділом II	1195	1 604 930	1 717 107
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 029 019	2 164 580

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	1 528	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	679 715	934 870
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	685 040	940 195
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	27 913	13 957
Інші довгострокові зобов'язання	1515	225 982	225 359
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	253 895	239 316
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	366 248	485 430
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	21 756	22 609
товари, роботи, послуги	1615	214 804	244 287
розрахунками з бюджетом	1620	33 616	25 101
у тому числі з податку на прибуток	1621	4 681	6 811
розрахунками зі страхування	1625	2 301	2 721
розрахунками з оплати праці	1630	7 979	9 913
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	641	579
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1 774	1 774
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	409 228	154 117
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	24 879	31 639
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 858	6 899
Усього за розділом III	1695	1 090 084	985 069
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
У. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	2 029 019	2 164 580

Керівник
Головний бухгалтер

ПЕРИШКО ІГОР ЛЕОНІДОВИЧ

Каплій Оксана Олександрівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

26.04.24
Генеральний директор
Генеральний бухгалтер

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
00446003		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 857 266	3 736 091
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 979 309)	(3 090 847)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	877 957	645 244
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	2105	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	19 109	47 017
<i>у тому числі:</i>	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(44 464)	(37 602)
Витрати на збут	2150	(367 149)	(296 742)
Інші операційні витрати	2180	(41 416)	(65 926)
<i>у тому числі:</i>	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	444 037	291 991
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 836	1 745
Інші доходи	2240	1 390	882
<i>у тому числі:</i>	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(138 408)	(116 777)
Втрати від участі в	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	308 855	177 841
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(53 695)	(22 202)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	255 160	155 639
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	255 160	155 639

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	3 246 084	2 634 094
Витрати на оплату праці	2505	249 790	195 918
Відрахування на соціальні заходи	2510	52 222	47 339
Амортизація	2515	73 423	75 141
Інші операційні витрати	2520	288 693	200 416
Разом	2550	3 910 212	3 152 908

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Сервісник ЕП
Головний бухгалтер

ПРИЛПКО ІГОР ЛЕОНІДОВИЧ
Оксана Олександрівна

ПРИЛПКО ІГОР ЛЕОНІДОВИЧ

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»

26.04.24
Генеральний директор
Генеральний бухгалтер

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2024	01	01
00446003		

(найменування)

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за **Рік 2023** р.

Форма №3 Код за ДКУД **1801004**

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	6 211 095	4 855 631
Повернення податків і зборів	3005	-	16
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	4 889	3 105
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	122 747	181 264
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	934	682
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	1	35
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	1 691	2 591
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(5 420 617)	(4 730 617)
Праці	3105	(204 169)	(161 536)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(54 868)	(43 471)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(286 052)	(171 939)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(51 564)	(17 521)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(181 555)	(112 244)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(52 933)	(42 174)
Витрачання на оплату авансів	3135	(571)	(375)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(7 579)	(6 938)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	367 501	-71 552
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	23 800	8 000
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	52 500	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(109 425)	(37 742)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(8 000)	(59 626)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(328 923)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-370 048	-89 368
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	596 120	5 583 619
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	491 614	5 388 029
Сплату дивідендів	3355	(5)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(68 683)	(59 059)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	35 818	136 531
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	33 271	-24 389
Залишок коштів на початок року	3405	7 818	31 692
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(46)	515
Залишок коштів на кінець року	3415	41 043	7 818

ПРИПКО ІГОР ЛЕОНІДОВИЧ

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»
26.04.24

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:								
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:								
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	(5)	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-
Разом з капіталі	4295	-	-	-	-	255 155	=	-
Залишок на кінець року	4300					1 528	934 870	

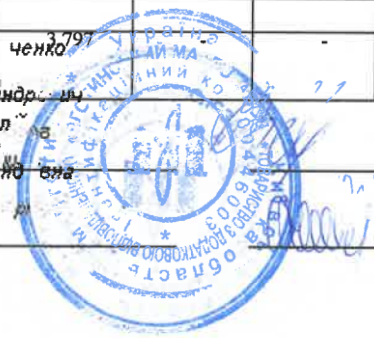

ПРИЛІПКО ІГОР ЛЕОНІДОВИЧ

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
 ТОВ АК «Кроу Україна»
 26.04.24 / *Гем*

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Сума чистого прибутку								
на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:								
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:								
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неkontrolьованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-
Разом з капіталі	4295	-	-	-	-	155 639	-	-
Залишок на кінець року	4300	-	-	-	-	1 528	679 715	-

Косяченко Сергій Олександрович

Каплій Оксана Олександрівна

ПЕРЕВІРЕНО АУДИТОРОМ
ТОВ АК «Кроу Україна»
Ye / Yem